

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA U RIBARSTVU

FLAG-a „KVARNER“

ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2021.-2027.

Izrada ovog dokumenta sufinancirana je sredstvima
Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu

Sufinancira
Europska unija

Program
ZA RIBARSTVO
I AKVAKULTURU

Listopad 2023.

Sadržaj

KRATICE

UVOD	1
1. OPIS PODRUČJA FLAG-a KVARNER	2
1.1. Zemljopisne značajke područja FLAG-a Kvarner.....	2
1.1.1. Površina i granice područja	4
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	7
1.1.3. Kulturna i povijesna baština	8
1.1.4. Prirodna baština i Natura 2000	9
1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture	12
1.2. Demografske i socijalne značajke područja FLAG-a „Kvarner“	14
1.2.1. Broj i gustoća stanovnika, radni kontingent, prosječna starost, indeks starenja.....	14
1.2.2. Demografska kretanja stanovnika	15
1.2.3. Obrazovna struktura stanovništva	18
1.3. Gospodarske značajke područja FLAG-a „Kvarner“	18
1.3.1. Glavne gospodarske djelatnosti i stanje gospodarstva.....	18
1.3.2. Tržište radne snage	19
1.4. Definicija i kapacitet ribolovnog područja FLAG-a „Kvarner“	21
1.4.1. Kategorizacija i opis flote na području FLAG-a	21
1.4.2. Pregled stanja ribarske infrastrukture na području FLAG-a.....	22
1.4.3. Ulovne vrste riba i ostalih morskih organizama na području FLAG-a	23
1.5. Organizacijska struktura prodaje ribe na području FLAG-a „Kvarner“	24
1.6. Opis procesa i postupka uključenosti lokalnih dionika i zajednice u pripremu, izradu i provedbu LRSR-a.....	25
2. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA, UKLJUČUJUĆI SWOT ANALIZU	27
2.1. Gospodarske, socijalne i okolišne međupovezanosti	27
2.2. SWOT analiza - snage, slabosti prilike i prijetnje područja FLAG-a.....	30
3. OPIS I HIJERARHIJA CILJEVA LRSR UKLJUČUJUĆI JASNE I MJERLJIVE POKAZATELJE OSTVARENJA ILI REZULTATA	33
3.1. Ciljevi i prioriteti LRSR FLAG-a „Kvarner“	34
3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti	36
3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a.....	46
3.4. Opis tema planiranih projekata suradnje i način njihova odabira.....	49
3.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine	49
3.6. Doprinos horizontalnim pitanjima.....	49
4. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LSLR	51
5. NAČIN PRAĆENJA I VREDNOVANJA PROVEDBE LSLR	52

6. OPIS SPOSOBNOSTI ZA PROVEDBU LRSR	53
6.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRSR i iskustvo u provedbi projekata	53
6.2. Financijski kapacitet za provedbu LRSR	55
7. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR I RADA FLAG-a	55
PRILOZI	56
Prilog 1: Kriteriji odabira po mjerama	56
Prilog 2: Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRSR	63
Prilog 3: Planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i godini provedbe (€).....	64
Prilog 4: Troškovi za funkcioniranje FLAG-a (€) – EFPR potpora	65
Prilog 5: Pregled mjera, ukupnog broja projekata, iznosa javne potpore i udjela u ukupnoj alokaciji sredstava	66
Prilog 6: Financijska alokacija po mjerama i godinama provedbe LRSR.....	67
Prilog 7: Popis kulturnih dobara na području FLAG „Kvarner“	68
Prilog 8: Broj dolazaka (D) i noćenja (N) domaćih i stranih turista od 2019.-2021. na ribarstvenom području.....	71
Prilog 9: Tablice i grafikoni o broju poljoprivrednih gospodarstava, površinama, podjeli prema dobi nositelja, te vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta.....	72
Prilog 10: Analiza anketnih upitnika.....	74
TABLICE I SLIKE	78
Tablice	78
Slike	78

KRATICE

APRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
CLLD	Community-Led Local Development (hrv. Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
DZS	Državni zavod za statistiku
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (eng. European maritime and fisheries fund)
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi (EPFRR, EFPR, EFRR, ESF i KF)
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
HGK	Hrvatska gospodarska komora
EU	Europska Unija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAGUR/FLAG	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu / eng. Fisheries local action group
LEADER	Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
NATURA 2000	Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
PGŽ	Primorsko-goranska županija
RH	Republika Hrvatska
TEN-T	Trans European Network – Transport
TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union (hrv. Ugovor o funkcioniranju Europske unije)
TZ	Turistička zajednica
Uredba (EU) 2021/1060	Uredbom (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskim pravilima za njih, kao i s Fondom za azil, migracije i integraciju, Fondom za unutarnju sigurnost i Instrumentom za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30. 6. 2021.)
Uredba (EU) 2021/1139	Uredba (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004 (SL L 247, 13. 7. 2021.)

UVOD

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu (FLAG) „Kvarner“ osnovana je 28.06.2022. godine s ciljem poticanja održivog razvoja ribarskog i akvakulturnog područja po principu lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, a kroz pripremu i provedbu lokalne razvojne strategije u ribarstvu. Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice pritom predstavlja mehanizam za uključivanje partnera na lokalnoj razini (predstavnik javnog, gospodarskog i civilnog sektora) u izradu i provedbu lokalne razvojne strategije u ribarstvu za programsko razdoblje 2021.-2027. godine, koja će pomoći području FLAG-a „Kvarner“ u prijelazu k održivoj budućnosti. Lokalna razvojna strategija u ribarstvu za programsko razdoblje 2021.-2027. godine, (u daljnjem tekstu: LRSR) predstavlja usklađen skup djelovanja u skladu s člankom 32. Uredbe (EU) br. 2021/1060 čijom provedbom će upravljati FLAG „Kvarner“, a čija je svrha ostvarivanje lokalnih ciljeva i potreba kroz lokalni razvoj pod vodstvom zajednice te koja doprinosi ciljevima iz članka 29. Uredbe (EU) br. 2021/1139. Obuhvaća mjere kojima se daje poticaj održivom plavom gospodarstvu u obalnim i kopnenim područjima FLAG-a te razvoju ribarskih i akvakulturnih zajednica.

FLAG „Kvarner“ broji 33 člana. Niti jedna pojedinačna interesna skupina zasebno nema kontrolu nad donošenjem odluka odnosno ne smije imati više od 49 posto glasačkih prava lokalne inicijative. Značajna zastupljenost sektora ribarstva i/ili akvakulture osigurava se na način da najmanje 40% upravljačke strukture lokalne inicijative sačinjavaju predstavnici gospodarskog sektora ribarstva.

Tijela FLAG-a “Kvarner” su: Skupština, Upravni odbor, Predsjednik, Voditeljica.

Područje FLAG-a prema Popisu stanovništva iz 2021. godine ima 127.880 stanovnika.

Jedinice lokalne samouprave u sastavu FLAG-a su gradovi Rijeka i Krk, te općine Omišalj, Malinska-Dubašnica, Dobrinj, Vrbnik, Punat i Baška.

LRSR za programsko razdoblje 2021.-2027. važna je za daljnji razvoj područja, održivog ribarstva i akvakulture te ostvarenje željene razvojne vizije FLAG-a „Kvarner“ o području bogate ribarske tradicije i održivog plavog gospodarstva, prepoznatljive očuvane povijesne i kulturne baštine te očuvanih jedinstvenih prirodnih resursa, jedinstvenog doživljaja, razvijene infrastrukture, puna zelenog, digitalnog i inovativnog potencijala kao idealno područje za život i rad. Primarni cilj stoga ostaje isti: ostvariti održiv i učinkovit ribarski i akvakulturalni sektor i povećanu kvalitetu života na području ribarske zajednice FLAG-a do kraja 2027. godine poštujući posebnosti područja te želje i potrebe njegovih dionika.

FLAG „Kvarner“ nastaviti će pružati savjetodavnu pomoć, osiguravati protok znanja i informacija, ostvarivati kvalitetnu komunikaciju s nadležnim nacionalnim i EU tijelima te stajati na raspolaganju svojim članovima i cijeloj lokalnoj zajednici u realizaciji razvojnih aktivnosti. Na nama je zadatak da zajedničkim snagama u potpunosti ostvarimo potencijale našeg ribarstvenog područja te potaknemo razvoj temeljen na principima održivosti koordiniranim i osmišljenim djelovanjem iskorištavajući mogućnosti ponuđenih izvora financiranja, suradnje i umrežavanja javnog, privatnog i civilnog sektora.

1. OPIS PODRUČJA FLAG-a KVARNER

1.1. Zemljopisne značajke područja FLAG-a Kvarner

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu Kvarner (u daljnjem tekstu FLAG) nalazi se u središnjem dijelu Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu PGŽ). Sveukupna površina PGŽ je 7.931 km² što čini 8,9% ukupne površine teritorija Republike Hrvatske, odnosno 0,18% ukupne površine teritorija Europske unije (EU-27). Površina morskog dijela iznosi 4.344 km². Teritorij Primorsko-goranske županije¹ karakteriziraju raznolika prirodna obilježja kao što su more, razvedena obala, otoci i brdsko-šumska područja. Različita prirodna obilježja, u zemljopisnom i širem smislu definiraju tri funkcionalne cjeline odnosno mikroregije: 1. Priobalje s neposrednim zaleđem (zauzima oko 34% kopnenog teritorija PGŽ), 2. Otoci (29%) i 3. Gorski kotar (37%). Zbog svoga geografskog položaja, PGŽ predstavlja prometno sjecište putova koji povezuju dio država Zapadne Europe sa Sredozemnim morem. Sastoji se od 36 jedinica lokalne samouprave, od čega 14 gradova, 22 općine, te 510 naselja. Grad Rijeka predstavlja poslovno, upravno-administrativno, gospodarsko i kulturno središte Županije. PGŽ pripada statističkoj regiji Jadranska Hrvatska².

Slika 1. Nove statističke regije Republike Hrvatske

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Hrvatska gospodarska komora „Županije-razvojna raznolikosti gospodarski potencijali 2019/2020“, str. 48

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu Kvarner (*eng. Fisheries local action group*; u daljnjem tekstu: FLAG) sastoji se od osam jedinica lokalne samouprave: Grad Rijeka, Grad Krk, Općina Omišalj, Općina Malinska-Dubašnica, Općina Dobrinj, Općina Vrbnik, Općina Punat i Općina Baška.

Ribarstveno područje Kvarner smješteno je u središnjem dijelu PGŽ, te zahvaća 470,17 km² unutar kojeg se nalazi 69 naselja što je 13,5% ukupnog broja naselja cijele PGŽ.

Prema procjenama Državnoga zavoda za statistiku, PGŽ je 2021. godine imala 265.419 stanovnika. U odnosu na popis stanovništva iz 2011. godine ukupno procijenjeno smanjenje broja stanovnika iznosi 10,39%, odnosno 30.776 stanovnika manje. Podaci ukazuju na značajno negativni demografski trend.

¹ Izvor: Analiza stanja plana razvoja Primorsko-goranske županije nakon 2021. godine

² Od 1. siječnja 2020. godine primjenjuje se nova Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (HR NUTS 2021), prema kojoj se Republika Hrvatska dijeli u četiri statističke regije: Panonska Hrvatska, Jadranska Hrvatska, Grad Zagreb i Sjeverna Hrvatska.

Tablica 1. Osnovni podaci o području FLAG-a Kvarner

Prostorna jedinica	Broj naselja	Br.st. 2021.	Površina (kopnena) km2 2021.
Grad Rijeka	1	107.964	43,55
Grad Krk	15	6.816	111
Općina Omišalj	2	2.992	39,5
Općina Malinska - Dubašnica	21	3.212	39
Općina Dobrinj	20	2.150	55
Općina Vrbnik	4	1.190	49,3
Općina Punat	2	1.900	33,9
Općina Baška	4	1.656	98,92
LAGUR KVARNER	69	127.880	470,17
PGŽ	510	265.419	3.587
Udio ribarstvenog područja u PGŽ	13,53%	48,18%	13,15%

Izvor: DZS: „Popis stanovništva iz 2021. godine“

Grad Rijeka smješten je u Primorsko-goranskoj županiji (NUTS II regija - Jadranska Hrvatska), kao glavni grad županije, predstavlja njezino središte. Zauzima površinu od 43,55 km². Prostorno, smještena je na sjevernom rubu dobro zaštićenoga Riječkoga zaljeva, a obalna linija, koja se pruža od uvala Preluk na zapadu do zaljeva Martinšćica na istočnom rubu Grada, u odnosu na trokutasti oblik Grada predstavlja njegovu hipotenuzu u dužini od 19 km. S kopnene strane Rijeka graniči s gradovima Bakrom, Kastvom i Opatijom, te općinama Čavle, Jelenje, Kostrena, Matulji i Viškovo, dok s morske strane graniči s gradovima Kraljevicom i Cresom, te općinom Omišalj. Riječko more pripada Riječkome zaljevu, najsjevernijem dijelu Kvarnera smještenom između zapadne obale Krka, Istarskog poluotoka i sjevernog dijela Hrvatskog primorja na kojem se razvila najveća hrvatska luka i brojna turistička središta. Riječki zaljev zatvoreni je sustav koji je s Kvarnerskim zaljevom povezan Tihim kanalom na istoku, Srednjim vratima na jugu i Velim vratima na jugozapadu. Prema posljednjim službenim podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine, Rijeka ima 107.964 stanovnika.³

Grad Krk se prostire na površini od 111 km², što čini 27,35% cijelog otoka i oko 0,3% kopnene površine PGŽ. U njemu živi 6.816 stanovnika (6.243 u 2011.), što je 34,22% u odnosu na ukupni broj stanovnika na otoku. (32,22% u 2011.). Uzimajući u obzir i morsku površinu, teritorij Grada Krka iznosi 152,27 km². Administrativne granice Grada Krka obuhvaćaju otočić Plavnik i otočice Košljun, Mali Plavnik i Kornati, dok sama granica prolazi sredinom Puntarske Drage na istoku, na jugozapadu se nalazi otočić Plavnik, a na zapadu granica je uvala Čavlana. Grad Krk obuhvaća 15 naselja: Bajčići, Brusići, Brzac, Kornić, Krk, Lakmartin, Linardići, Milohnići, Muraj, Nenadići, Pinezići, Poljica, Skrbčići, Vrh, Žgaljići i time je najveća površinom i najnaseljenija lokalna samouprava na otoku Krku. Grad Krk je prema Popisu stanovništva iz 2011. raspolagao s 2.385 kućanstava i 6.978 stambenih jedinica (2.797 stanova za stalno stanovanje) u kojem je živjelo 6.243 stanovnika u 15 naselja. Prema podacima Popisa 2021., sukladno porastu broja stanovnika za 8,41% Grad Krk dokazuje da ima znatan potencijal za daljnji razvoj lokalne samouprave i daljnji rast broja stanovništva.⁴

³ Izvor: Plan razvoja Grada Rijeke za razdoblje od 2021. do 2027., DZS

⁴ Izvor: Provedbeni program Grada Krka 2022. – 2025.

Općina Omišalj nalazi se u PGŽ, unutar mikroregije Priobalje. Općina obuhvaća sjeverni dio otoka Krka i otočić Sveti Marko. Kao glavni ulazni koridor na sam otok ima vrlo važnu prometnu ulogu, koja se očituje u povezivanju otoka Krka, ali i otoka Cresa i Lošinja s kopnom putem Krčkoga mosta. Ukupna kopnena površina općine Omišalj iznosi 39,5 km² i čini tek 8,9% ukupne površine otoka. Prema popisu iz 2021. godine, na području općine Omišalj živjelo je ukupno 2.992 stanovnika.⁵

Općina Malinska–Dubašnica smjestila se na sjeverozapadnom dijelu otoka Krka, u istoimenoj prostranoj uvali omeđenoj rtovima Čuf i Pelova. Općinu čine dvadesetak raštrkanih sela, koja se pružaju od obalnog do unutrašnjeg dijela otoka i podijeljena su u tri skupine – Dolinja sela, Gorinja sela i Poganka⁶. Ukupna kopnena površina Općine Malinska-Dubašnica iznosi 39 km². Prema popisu iz 2021. godine, na području Općine živjelo je ukupno 3.212 stanovnika.

Općina Dobrinj smještena je na sjeveroistočnoj strani otoka Krka. Mjesto se smjestilo na uzvisini oko 200 metara nad uvalom Soline. Općina Dobrinj obuhvaća tri katastarske općine: Dobrinj, Soline i Sužan, s 20 naselja uz samo jedan otočić - Školjić Veli⁷, na površini od 55 km². Broj stanovnika, prema Popisu iz 2021. godine je 2.150, raspoređenih u 20 naselja.

Općina Vrbnik je smještena na istočnoj strani središnjeg dijela otoka Krka koji čine uzvisine oko Dobrinja te dva polja: Vrbničko i Dobrinjsko. Općini Vrbnik pripadaju naselja Vrbnik, Garica, Kampilje i Risika. Općina Vrbnik zauzima površinu od 77,62 km² površine na kopnu i moru, od čega je kopneni dio 49,30 km². Površina mora tj. pripadajućeg akvatorija iznosi 28,32 km² ili 36,5% ukupne površine Općine Vrbnik⁸. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine područje Općine Vrbnik broji 1.190 stanovnika.

Općina Punat nalazi se na jugozapadnom dijelu otoka Krka, te predstavlja sjedište FLAG-a Kvarner. Područje općine Punat ima kopnenu površinu veličine 33,9 km², ali i morsku površinu veličine 62,2 km². Duljina granice Općine iznosi 47,5 km⁹, a duljina obalne linije 22,0 km. Na području Općine samo su dva naselja: Punat i Stara Baška. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, na prostoru Općine živjele su 1.900 osobe.

Općina Baška je smještena na jugoistočnom dijelu otoka Krka. Obuhvaća područja naselja: Baška, Batomalj, Draga Bašćanska i Jurandvor. Površina Općine Baška obuhvaća cca 260,57 km², od toga na kopneni (otočni) dio otpada 98,92 km², a na morski dio 161,65 km². Na prostor Općine Baška otpada gotovo četvrtina cijelog otoka Krka. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, na prostoru Općine živjele su 1.655 osobe.¹⁰

1.1.1. Površina i granice područja

Ribarstveno područje prostire se kontinentalnim, obalnim i otočnim dijelom PGŽ i obuhvaća 8 jedinica lokalne samouprave (dva grada te šest općina): Grad Rijeka, Grad Krk, Općina Omišalj, Općina Malinska-Dubašnica, Općina Dobrinj, Općina Vrbnik, Općina Punat, Općina Baška. Uključuje 69 naselja, a sjedište se nalazi u Puntu. Ukupna površina ribarstvenog područja iznosi 470,17 km². Područje Grada Krka sa 111 km² i udjelom od 23,5%, je površinom najveće u sastavu JLS-a ribarstvenog područja. Granice ribolovnog mora su definirane Pravilnikom o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (NN 05/2011). Granice na

⁵ Izvor: Provedbeni program Općine Omišalj za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

⁶ Izvor: Strategija razvoja Općine Malinska – Dubašnica 2015. – 2020.

⁷ Izvor: Strateški plan Općine Dobrinj za razdoblje 2014. – 2016.

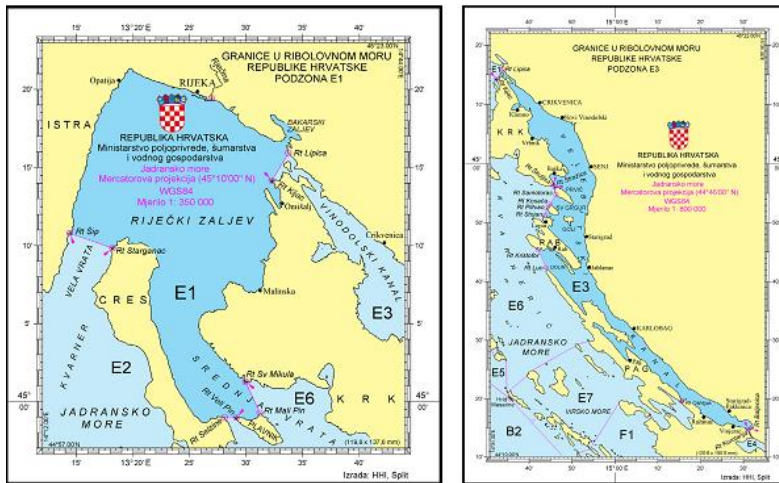
⁸ Izvor: Program ukupnog razvoja Općine Vrbnik 2015. – 2020.

⁹ Izvor: Strategija razvoja Općine Punat

¹⁰ Izvor: Provedbeni program Općine Baška za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

moru priobalnih JLS-a ribarstvenog područja Kvarner se nalaze unutar ribolovnih pod-zona E1, E6 i E3 u unutarnjem ribolovnom moru RH.

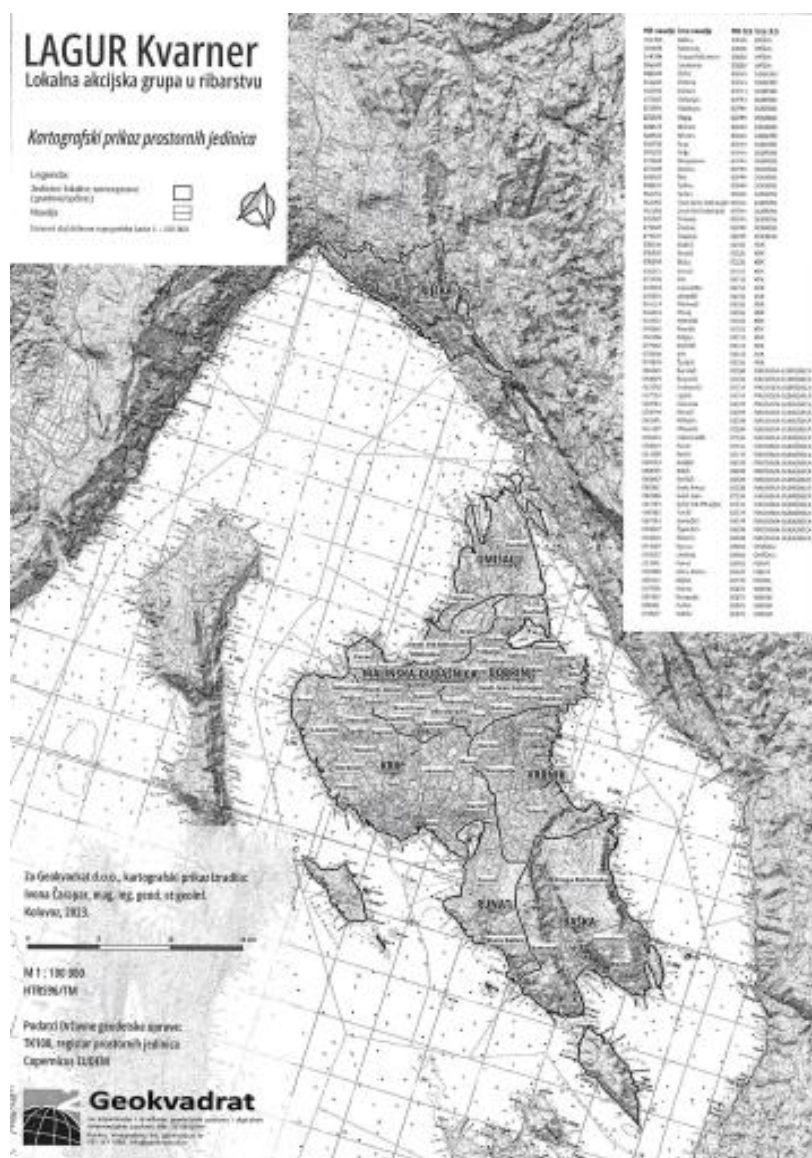
Slika 2. Ribolovne pod-zone unutar ribarstvenog područja KVARNER

Izvor: Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (NN broj 5/11)

Prostorno, FLAG je okružen Vinodolskim kanalom s istočne, Riječkim zaljevom sa sjeverozapadne i Kvarnerićem s jugozapadne strane. S kopnene strane graniči s gradovima Bakrom, Kastvom i Opatijom, te općinama Čavle, Jelenje, Kostrena, Matulji i Viškovo, a s morske strane s gradovima Kraljevicom i Cresom. Riječko more pripada Riječkome zaljevu, najsjevernijem dijelu Kvarnera smještenom između zapadne obale Krka, Istarskog poluotoka i sjevernog dijela Hrvatskog primorja na kojem se razvila najveća hrvatska luka i brojna turistička središta. Riječki zaljev, unutarnji dio Kvarnerskoga zaljeva, tj. Kvarnera u širem smislu; obuhvaća 450 km². Duljina zaljevskih obala iznosi 115 km. Omeđen je kopnom Istre na zapadu i riječkoga područja na sjeveru. Južnu i istočnu, morsko-otočnu granicu čini zamišljena crta koja vodi od rta Šipa (Brseč u Istri) do rta Jablanca (Cres), sjevernom obalom otoka Cresa, crtom koja spaja rt Grotu (Cres) i rt Glavotok (Krk), zapadnim obalama otoka Krka i Svetoga Marka do rta Oštro na kopnu (Kraljevica). U njegovom istočnom dijelu nalazi se Bakarski zaljev, koji je od ostatka Riječkog zaljeva odvojen uskim morskim prolazom. Velim vratima povezan je s Kvarnerom u užem smislu, tj. morskim prolazom između Istre i otoka Cresa, i dalje s otvorenim morem, Srednjim vratima s Kvarnerićem, a Vinodolskim kanalom s Velebitskim kanalom. Dubok je do 67 m. Morske mijene imaju amplitudu do 0,8 m. Prosječna mu je slanost 37,5%. U Bakarskom zaljevu, na ušću Rječine i uz obalu Opatije more je manjega saliniteta i hladnije (vrulje).

Slika 3: Kartografski prikaz FLAG-a Kvarner

Izvor: FLAG „Kvarner“

Prema površini, najveće područje FLAG-a Kvarner je područje Grada Krka s površinom od 111 km², dok je prema broju stanovnika, najnastanjenije na području FLAG-a je područje grada Rijeke sa ukupnim brojem stanovnika od 107.964 što je 2.479,08 st/ km². Po površini najmanja je Općina Punat koja se prostire na 33,90 km², dok najmanje stanovnika ima Općina Vrbnik sa 1.190 stanovnika. Detaljan tablični pregled površina jedinica lokalne samouprave prikazan je u prethodnom poglavlju.

Ribolovno more Republike Hrvatske dijeli se na jedanaest ribolovnih zona. Područje FLAG-a pripada ribolovnoj podzoni E koja se nalazi u unutarnjem ribolovnom moru RH, a omeđena je granicom koja polazi od točke na rtu Šip (kopno) i proteže se prema sjeveru zapadnom i sjevernom obalom Riječkog zaljeva (preko ušća rijeke Rječine u more), te se nastavlja obalom Bakarskog zaljeva i dalje sve do rta Lipica (posljednja točka na obali kopna). Od te točke, granica ide ravnom crtom do rta Kijac (otok Krk), te prema jugu zapadnom obalom otoka Krka do rta Sv. Mikula. Dalje se nastavlja ravnom crtom do rta Mali Pin (otok Plavnik), te sjevernom

obalom otoka Plavnika do rta Veli Pin pa ravnom crtom do rta Selzine (otok Cres). Od te točke, granica ribolovne podzone E1 proteže se prema sjeveru istočnom i sjevernom obalom otoka Cresa do rta Starganac, te se nastavlja ravnom crtom do početne točke na rtu Šip (kopno).

Slika 4: Obala FLAG-a i granice ribolovnih zona E

Izvor: Pravilnik o granicama u ribolovnom moru RH; NN 5/11

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Ribarstveno područje, zbog smještaja koje obuhvaća priobalne i otočke dijelove PGŽ, ima bogatu reljefnu konfiguraciju.

Područje FLAG-a čini nekoliko geomorfoloških cjelina. Na području Grada Rijeke, na zapadnom dijelu nalazi se tzv. “Kastavska površ” tj. ravnjak između obalne linije i doline Rječine, a obuhvaća područje Kastva, Zameta, Drenove i područja grada. Ovaj se ravnjak pruža dalje prema jugoistoku u područje Sušaka i Vežice. Na sjeveroistoku ovog dijela ravnjaka nalazi se dolina Drage. Duž ravnjaka uz dolinu Rječine i Drage pruža se usko bilo, čija je jugozapadna strana vrlo strma (45 stupnjeva i više). Unutar ravnjaka ističu se duboke uzdužne (Škurinje) i poprečne doline (Mihačeva Draga, Potok, dolina Rječine). Na području grada Rijeke registriran je niz geomorfoloških pojava (15 jama, 12 špilja, 3 sufuziona udubljenja i jedan ponor). Područje grada Rijeke i širu okolicu najvećim dijelom izgrađuju različiti tipovi karbonatih stijena.

Mikroregiju Otoci karakterizira raznolik krški reljef s razvedenom obalom. Sjeverni dio otoka, koju čini niska vapnenačka zaravan s goleti i degradiranom vegetacijom oblikovanom jakim burom s posolicom. To je ujedno i najniži i površinom najmanji dio otoka (manje od 10%), a obuhvaća dio sjeverno od zamišljene linije koja povezuje uvalu Sepen kod Omišlja i zaljev Soline. Središnji dio otoka prostire se prema jugu, okvirno do zamišljene linije između Vrbnika i Puntarske drage, gdje je i najuži dio otoka, oko 6 km širine. Blažih je nagiba, bogat vrtačama (ponikvama) i obrastao je gustom dominantno, submediteranskom vegetacijom (hrast medunac i bijeli grab) koja se izmjenjuje s poljoprivrednim površinama mozaično raspoređenim oko manjih naselja. U istočnom, zaobalnom dijelu nalaze se i dva polja, Vrbničko i Dobrinjsko, od kojih je Vrbničko polje poljoprivredno aktivno i poznato po uzgoju vinove loze dok je

Dobrinjsko polje uglavnom zapušteno i prepušteno gustoj šumskoj vegetaciji. Specifičnost središnjeg dijela otoka su i dva jezera, Jezero kod Njivica i akumulacija Ponikve. Južni dio otoka predstavljaju dvije visoke, kamenite i ogoljele zaravni koje omeđuju flišnu i zelenu Bašku dolinu s dubokom uvalom, s naseljima okruženim mozaičnim površinama i šumskom vegetacijom, stalnim vodotokom (Vela Rika) te ogoljelim i jarugama disečiranim padinama.

Obala priobalnog područja je zbog mnogobrojnih uvala, plaža i čistoće mora atraktivna za kupanje i rekreaciju. Prema podacima koje vodi NZJZPGŽ¹¹, u PGŽ se kakvoća mora provodi na 215 plaža i 270 mjernih točaka od kojih se 79 nalazi na ribarstvenom području (Rijeka 22, i otok Krk 57 mjernih točaka). U promatranom razdoblju 2019. – 2022. godine, po konačnoj ocjeni kakvoće mora, 70 plaža/mjernih točaka ribarstvenog područja (89%) ocijenjeno je najvišom ocjenom – izvrsno, dok je preostalih ukupno 9, od čega 8 s područja Grada Rijeke, rangirano: 5 dobro, 1 zadovoljavajuće, 3 nezadovoljavajuće (2 Rijeka, 1 Čižići).

Reljefna i zemljopisna raznolikost uvjetuje i izrazite klimatske razlike, pa se npr. prosječne godišnje količine oborina na ribarstvenom području kreću, ovisno o lokaciji, između 1.000 i 1600 mm.¹²

U priobalnom području FLAG-a temeljne karakteristike klime su dug sušni i topli period u ljeti, neznatan broj dana sa snijegom, dug vegetacijski period, neravnomjeran padalinski režim, te neznatan broj dana s ekstremno niskim temperaturama. Općenito u priobalnom području se nalazi umjerena topla sredozemna kišna klima, ljeta su vruća sa srednjom mjesečnom temperaturom iznad 22°C, zimsko kišno razdoblje je široko raspoređeno sa zimskim maksimumom listopad - studeni te na proljetno razdoblje travanj - lipanj. Srednja godišnja temperatura je 13,1°C, između izoterma 14°C i 10°C. Srednja godišnja količina padalina je od 1.250 mm do 2.000 mm, a nadmorska visina do koje se prostire ova klima je cca 700 m.n.v.

Na otočnom području FLAG-a zastupljen je klimatski tip umjereno tople kišne klime s vrućim ljetom, gdje srednja temperatura najtoplijeg mjeseca iznosi više od 22 °C, tijekom barem četiri mjeseca srednja temperatura iznosi više od 10 °C, a godišnja količina oborine je između 800 i 1200 mm. Klimu Kvarnera oblikuju atmosferski procesi koji su pod utjecajem Dinarskog gorja, Alpa te Jadranskog mora. Atmosferska strujanja s kopna donose nad Kvarnerski zaljev hladan i suh zrak, dok gibanja s Jadrana donose topao i vlažan zrak. U takvim uvjetima na području Krka dominantni vjetrovi su bura koja donosi hladno, suho i vedro vrijeme, te jugo koje donosi vlažno, oblačno i kišovito vrijeme. Najveće brzine bure u Primorsko-goranskoj županiji izmjerene su dana 14. 11. 2004. kada je na Krčkom mostu udar bure dosegnuo 215 km/h.¹³

1.1.3. Kulturna i povijesna baština

Područje FLAG-a povezuje zemljopisne cjeline u kojima se prožima bogata kultura i povijest s vrijednom tradicijskom baštinom. Kompleksan povijesni razvoj na ovom području rezultirao je iznimno vrijednom materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom o čemu svjedoči velik broj registriranih i evidentiranih kulturnih dobara.

Prema podacima iz Registra kulturnih dobara Ministarstva kulture, na ribarstvenom području zaštićeno je ukupno 140 kulturnih dobara. Prema vrsti kulturnog dobra, 76 ih je svrstano u pojedinačno nepokretno kulturno dobro, 41 ih pripada kulturno-povijesnim cjelinama, 12 arheologiji, a za zaštićeno je i 11 nematerijalna dobara. Popis kulturnih dobara sa ribarstvenog područja FLAG-a „Kvarner“ se nalazi u Prilogu 7.

¹¹ Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko goranske županije

¹² Izvor: DHMZ, klimatološki podaci za 2022. g

¹³ Izvor: Zaštićena prirodna baština Primorsko-goranske županije, str. 17

Bitno je napomenuti i činjenicu kako cjelovitost ponude kulturne baštine na području FLAG-a „Kvarner“ ne predstavljaju samo zakonski zaštićena kulturna dobra, već i čitav niz kulturno - povijesnih elemenata lokalnog značaja koji doprinose razvoju ponude kulturnog turizma.

Ribarstveno područje je bogato događajima i manifestacijama koje se održavaju tijekom cijele godine. Događaji i manifestacije odnose se na kulturno - umjetničku tematiku (antičke večeri, dani sira, oživljavanje srednjovjekovne povijesti - srednjovjekovni sajam, turniri, gastronomske manifestacije, priredbe, karnevali, međunarodni festivali, glazbeno-književne večeri, susreti i sl.), izložbe, sportska natjecanja, proslave (npr. Krčki sajam – Lovrečeva, Dani šparoga , Dani mlade krčke janjetine, Dani lignji , Dani bakalara, Dani sira , Dani maslina, Noći riječkih trgova i plaža, Ljeto na Gradini, dani općina/gradova i njihovih zaštitnika), festivale (Festival žlahtine – Razgon, Dani šurlica i sl.), priredbe glazbenog, dramskog i likovnog izričaja, Fiumanka, Karnevalska povorka, itd.¹⁴

Za ribarstveno područje su zanimljive manifestacije i događanja, koja se bave promocijom ribarstvene i pomorske baštine, kao npr.: Ribarski dan (Općina Baška) - još od 1910. godine i prvih natjecanja u povlačenju mreža među mještanima, razvija se manifestacija „Ribarski dan“, koja svake godine oduševljava brojne posjetitelje koji se kroz nju uključuju u dugotrajnu tradiciju i baštinu Baške, te je kao takva postala nezaobilazan dio turističke ponude. Zatim Fiumare (Grad Rijeka) – Kvarnerski festival mora i pomorske tradicije kojom se povezuje pomorska i trgovačka tradicija prošlosti s današnjom svakodnevnicom. Na taj način „Fiumare“ postaje svojevrsni vremeplov na autentičnim lokacijama Delte – Mrtvog kanala i Verdijeve ulice – spojnice s tržnicom i lukom.¹⁵

1.1.4. Prirodna baština i Natura 2000

Prirodna baština obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Ovakva vrsta lokacija sa zaštićenom baštinom često služi kao važna komponenta u turističkoj industriji jer privlači mnogo domaćih i stranih posjetitelja. Primorsko-goranska županija broji 32 zaštićena područja, uključujući i pojedine primjerke zaštićenih stabala. Kategorije zaštite na području FLAG-a uključuju¹⁶:

- 1 posebni rezervat (orintološki): Glavine – Mala luka
- 1 posebni rezervat (botaničko-zoološki): Otok Prvić i Grgurov kanal
- 2 posebna rezervata šumske vegetacije: Glavotok i Košljun
- 1 spomnik prirode (geomorfološki): Zametska pećina

Zaštićenim područjima prirodne baštine na području FLAG-a upravlja Javna ustanova Priroda. Osnovna djelatnost ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti na području PGŽ u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometenog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

¹⁴ Izvor: Turistička zajednica otoka Krka

¹⁵ Izvor: Turistička zajednica otoka Krka

¹⁶ Izvor: Analiza stanja plana razvoja Primorsko-goranske županije nakon 2021. godine

Prirodne vrijednosti zaštićene temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN80/13) na području FLAG-a su¹⁷:

- Od rta Glavina do Male luke s obalnim pojasom u širini 1 km proglašeno je specijalnim ornitološkim rezervatom. Time je na otoku Krku (područje Općine Baška i Općine Vrbnik) uspostavljen, po prvi puta na svijetu, prirodni rezervat radi zaštite bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*). Tu gnijezde i druge u Europi ugrožene vrste ptica kao orao zmijar (*Circaetus gallicus*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), vjetruša (*Falco tinunculus*), morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), sova ušara (*Bubo bubo*), modrokos (*Monticola solitarius*), kamenjar (*Monticola saxatilis*) i nekolicina rijetkih ptica obalnih litica.
- Prvić (Općina Baška) je otok neobičnih, gotovo gorskih obilježja s mnogo strmih litica, usjeklina i klisura, iako se uzdiže tek 357 metara iznad mora. Prvić je zajedno s pripadajućim akvatorijem i liticama Golog otoka i Sv. Grgura proglašen posebnim botaničko-zoološkim rezervatom. Posebnu vrijednost predstavlja gniježđenje rijetkih i ugroženih vrsta ptica kao što su suri orao (*Aquila chrysaetos*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), orao zmijar (*Circaetus gallicus*), sova ušara (*Bubo bubo*), a od značajnije kolonije bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) preostalo je tek 10-15 pari.
- Šuma crnike na Galvotoku, uvrštena je na popis zaštićenih prirodnih vrijednosti kao rezervat šumske vegetacije. Na samom rtu Glavotok, neposredno uz more, smještena je nedaleko poznatoga franjevačkog samostana Sv. Marije, vazdazelena šuma hrasta crnike (*Quercus ilex*) koja zauzima 1,84 ha i od okolnog terena omeđena je suhozidom. Detaljnim fitocenološkim istraživanjima utvrđeno je da sastojina pripada zajednici crnog jasena i hrasta crnike (Orno-Quercetum ilicis).
- Zametska pećina (Grad Rijeka) je u naselju Malonji na Zametu, svega nekoliko kilometara udaljena od užeg središta grada Rijeke. Proglašena je spomenikom prirode – geomorfološkim. Dugačka je 200 metara, a podzemnom morfologijom, te kalcitnim oblicima pripada u red zanimljivijih oblika našega krša.
- Košljun (područje Grada Krka) je maleni otočić – površine svega 68.500 m², smješten u prostranoj, ali plitkoj Puntarskoj dragi, čiji je akvatorij gotovo sa svih strana, osim uskoga morskog kanala – Buke, opkoljen kopnom. Otočić sa svojom bujnom šumom neobična je pojava usred Puntarske drage. Šuma pokriva 44.758 m² ili oko 65% površine. Proučavanjem fitocenološkog sastava utvrđeno je da šuma pripada eumediteranskoj, vazdazelneoj zajednici hrasta crnike i crnoga jasena (Orno-Quercetum ilicis), koja inače obrasta samo malene dijelove otoka Krka.

¹⁷ Izvor: Analize i izvještaji zaštićenih područja u Republici Hrvatskoj; <http://biportal.hr/gis>

Slika 5: Zaštićena područja FLAG-a:

Kategorija zaštite	Naziv područja	Površina [ha]	Akt o proglašenju
Posebni rezervat-ornitološki	Glavine - Mala luka (<u>Kuntrep</u>)	1.143,07	Odluka o proglašenju dijela otoka Krka specijalnom ornitološkim rezervatom, br. 02-1637/1-1969, Skupština općine Krk, <u>Služ. Novine Rijeka</u> 01/70
Posebni rezervat-šumske vegetacije	<u>Košljun</u>	7,44	Odluka o proglašenju otočića <u>Košljuna</u> i šume Crnike na <u>Glavotoku</u> specijalnim rezervatom šumske vegetacije, br. 02-336/1-1969, Skupština općine Krk, <u>Služ. Novine Rijeka</u> 09/69
Posebni rezervat-šumske vegetacije	<u>Glavotok</u>	1,57	Odluka o proglašenju otočića <u>Košljuna</u> i šume Crnike na <u>Glavotoku</u> specijalnim rezervatom šumske vegetacije, br. 02-336/1-1969, Skupština općine Krk, <u>Služ. Novine Rijeka</u> 09/69
Posebni rezervat-botaničko-zoološki	Prvić i Grgurov kanal (otok Prvić s priobalnim vodama i Grgurov kanal)	5.760,19	Odluka o proglašenju otoka Prvića s priobalnim vodama i Grgurovog kanala specijalnim botaničko-zoološkim rezervatom, "Službene novine Općine Rijeka" broj 10/1972 i Rješenje Republičkog zavoda za zaštitu prirode br.: <u>Uo/I°</u> 38-1973 od 06.09.1973
Spomenik prirode - geomorfološki	<u>Zametska pećina</u>	Izmjerena dužina – 200 m	Odluka o proglašenju <u>Zametske pećine</u> geomorfološkim spomenikom prirode, „Službene novine Općine rijeka“ broj 21/1981

Izvor: HAOP – Hrvatska agencija za okoliš i prirodu – BIOPORTAL,

Natura 2000

Direktiva EU o pticama i Direktiva EU o staništima predstavljaju srž EU zakonodavstva o zaštiti prirode. Područja zaštićena tim direktivama nazivamo ekološkom mrežom Natura 2000. Njezin je cilj zaštititi glavne vrste staništa i ugrožene vrste u Europi.

Na ribarstvenom području obuhvaćena su tri područja zaštićena u kategoriji posebnog rezervata i 15 kopnenih i morskih područja ekološke mreže značajnih za očuvanje vrsta i stanišnih tipova (POVS). Ukupna površina obuhvaćena planom je 40.082,87 ha, od čega 37.741,06 ha (ili 94,16%) kopna i 2.341,8 ha (ili 5,84 %) mora. Cijelo područje je i dio većeg područja ekološke mreže značajnog za očuvanje ptica (POP), Kvarnerski otoci (HR1000033).

U svim područjima EM obuhvaćenim ovim planom utvrđeno je: 16 ciljnih stanišnih tipova, od čega 6 morskih, 3 obalna, 2 slatkovodna, 2 travnjačka, 2 stjenovita i 1 špiljski; te 13 ciljnih vrsta, od čega 7 vrsta šišmiša, 2 vrste zmija, 2 vrste kornjača i 2 vrste vretenca.¹⁸

Stjenovite obale (prvenstveno litice) koje pripadaju ciljnom stanišnom tipu karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom (8210) na ribarstvenom području dolaze u izvanrednoj reprezentativnosti. Izrazito su značajne i kao mjesto gniježđenja značajne populacije ugrožene vrste bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*), koja je početkom 20. stoljeća bila rasprostranjena po cijeloj Hrvatskoj, dok danas redovito gnijezde još samo na liticama kvarnerskih otoka Cresa, Krka, Prvića i Plavnika. Uz bjeloglavog supa, koji je glavna ornitološka vrijednost rezervata, unutar rezervata zabilježeno je još 12 od ukupno 34 CV ptica utvrđenih za POP područje HR1000033 Kvarnerski otoci, unutar kojega se nalazi cijelo područje obuhvata ribarstvenog

¹⁸ Izvor: Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže otoka Krka (PU 6020) 2023. – 2032.

područja. Na laticama rezervata gnijezde ušara (*Bubo bubo*) i osjetljiva vrsta sivi sokol (*Falco peregrinus*), a njegovo područje koristi i jedan par kritično ugrožene vrste suri orao (*Aquila chrysaetos*), koji gnijezdi u blizini, dok na stablima unutar rezervata gnijezdi zmijar (*Circaetus gallicus*). Uz morske obale rezervata zabilježeni su vodomar (*Alcedo atthis*) i crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*), preletnica mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), a u pukotinama litica sporadično se gnijezdi morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis*). Na suhim travnjacima u rezervatu gnijezde primorska trepteljka (*Anthus campestris*), jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), rusi svračak (*Lanius collurio*) i ćukavica (*Burhinus oedicnemus*).¹⁹

Špilje i jame stanište su najmanje šest endemičnih vrsta podzemne faune²⁰. U podzemnim staništima nalaze se važne porodiljne kolonije i skloništa šišmiša.

1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture

Područje FLAG-a pripada obrazovnom sustavu PGŽ koji uključuje obrazovne programe koji se provode na razini predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog, te cjeloživotnog obrazovanja. Prema podacima DZS-a na području FLAG-a na početku pedagoške godine 2022./2023. djelovalo je ukupno 58 dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju program predškolskog odgoja. Najviše ih je djelovalo u Gradu Rijeci (47). U pedagoškoj godini 2022./2023. program predškolskog odgoja pohađalo je na području FLAG-a ukupno 4.575 djece, o kojima se brinulo ukupno 908 zaposlenih osoba, što je prikazano nastavno (Tablica 2).

Tablica 2: Dječji vrtići i pravne osobe na području FLAG-a, početak pedagoške godine

Gradovi / Općine	2022./2023.		
	broj ustanova	djeca ukupno	zaposleni ukupno
Rijeka	47	3.811	760
Krk	3	303	60
Omišalj	2	127	24
Malinska-Dubašnica	1	130	23
Dobrinj	1	38	6
Vrbnik	1	40	7
Punat	2	72	17
Baška	1	54	11
UKUPNO	58	4.575	908

Izvor: DZS: „Gradovi u statistici“

Sustav osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja na području FLAG-a obuhvaća 33 osnovne škole, od kojih se 26 nalazi u gradu Rijeci, te 33 srednjih škola od kojih su 3 na području Grada Krka, dok se ostale nalaze na području Grada Rijeke.²¹ Visokoškolsko obrazovanje na tom području odvija se u Rijeci, studiranjem na Sveučilištu, veleučilištu ili visokoj školi.

Zdravstveni sustav FLAG-a čini veliki broj zdravstvenih ustanova, kao i zdravstvenih radnika. Najznačajnije zdravstvene ustanove koje djeluju nalaze se na području grada Rijeke (osnivači su Republika Hrvatska, Primorsko goranska županija ili Grad Rijeka): Klinički bolnički centar Rijeka, Dom zdravlja PGŽ, Psihijatrijska bolnica Lopača, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Zavod za hitnu medicinu PGŽ, Ljekarna “Jadran” i Hospicij Marija K. Kozulić. Na području FLAG-a također postoji jedna ispostava Doma zdravlja PGŽ – ispostava Krk gdje se obavljaju sljedeće zdravstvene djelatnosti primarne zdravstvene zaštite: opća medicina, stomatološka ordinacija, pedijatrija, ginekologija, fizikalna medicina i rehabilitacija,

²¹ Izvor: DZS, Gradovi u statistici

radiologija, specijalističke usluge – oftamologija i internist, medicinski biokemijski laboratorij, medicina rada, turistička ambulanta, patronaža, njega u kući i sanitetski prijevoz. U istoj zgradi ukupno bruto površine od 3.988,78 m² djeluje i Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ - Ispostava Krk sa uspostavljenom higijensko-epidemiološkom jedinicom i školskom medicinom, kao i Zavod za hitnu medicinu koji pruža hitnu medicinsku pomoć.

Na ribarstvenom području djeluju brojne ustanove socijalne skrbi, koje pružaju različite vrste usluga. Postoji ukupno 9 domova za starije i nemoćne (od čega je 7 privatnih), centar za rehabilitaciju, 2 doma za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, 1 dom za odgoj djece i mladeži, postoji 1 dom za osobe s mentalnim oštećenjima, te 3 pružatelja usluge boravka za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, od kojih su 2 pružatelja iz nevladinog sektora (udruge), a jedan je javni pružatelj. Na području FLAG-a također postoji i nekoliko pružatelja usluge savjetovanja za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi, osobe ovisne o psihoaktivnim tvarima, osobe žrtve obiteljskog nasilja i osobe s invaliditetom te djecu s teškoćama u razvoju, od kojih je 6 osnovano u okviru nevladinog i neprofitnog sektora, dok su 2 javna pružatelja koja uslugu pružaju uz usluge smještaja i boravka pri čemu su svi navedeni smješteni u Rijeci. U Rijeci je smješten i Obiteljski centar koji djeluje kao županijska služba za PGŽ. Važan doprinos kvaliteti usluge socijalne skrbi daju i različite udruge i vjerske zajednice, 1 prihvatilište za beskućnike, te 2 pružatelja usluge boravka za beskućnike, kao i program podjele besplatnih toplih obroka za soci-ekonomsko osjetljive osobe.²²

Na području FLAG-a djeluje Vatrogasna zajednica PGŽ sa sjedištem u Rijeci, te Područna vatrogasna zajednica - JVP Grada Krka koja je ustrojena kao središnja, operativna vatrogasna postrojba za cijelo područje otoka Krka, s odgovornošću zaštite od požara na područjima svih jedinica lokalne samouprave.²³

Vodoopskrba se, na priobalnom djelu ribarstvenog područja, odvija preko vodoopskrbnog sustava Rijeka. Isporučitelj vodnih usluga - javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda na području Grad Rijeke je Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. Na otočnom dijelu ribarstvenog područja pokrivenost vodoopskrbom stanovništva je 99,5 %, a osiguravaju se dijelom iz izvorišta na otoku (70 % iz izvorišta Ponikve, 15 % iz izvorišta u Bašćanskoj dolini - EB-1, EB-2 i EB-3, te ostatak iz izvorišta Stara Baška i Paprati), a dijelom iz Vodovoda Rijeka s kojim je otočni vodoopskrbni sustava spojen od 2008. godine.²⁴

Sustav odvodnje je slabije razvijen od sustava vodoopskrbe. Odvodnjom otpadnih voda, sanitarnih otpadnih voda, oborinskih voda ili mješavinom prije navedenih je pokriven znatno manji broj kućanstava i gospodarstava od vodoopskrbe. Priključenost stanovništva na području aglomeracije Rijeka je tako otprilike 68% od čega velika većina otpada na sam Grad Rijeku, dok su na otočnom području FLAG-a priključeni svi veći gospodarski objekti, ali svega oko 35 % stalnog stanovništva, dok ostali otpadne vode zbrinjavaju u (često propusnim) septičkim taložnicama, koje se po potrebi prazne i zbrinjavaju na nekom od javnih sustava. Kako bi se poboljšao i unaprijedio trenutno nezadovoljavajući stupanj priključenosti planiran je Projekt dogradnje sustava odvodnje aglomeracije Rijeka s izgradnjom novog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, financiranog iz EU sredstava. Provedbom ovog projekta do 2023. omogućit će se priključenje oko 92% stanovnika na javnu kanalizaciju, a do 2028. čak 98% stanovnika²⁵

Prikupljanjem i zbrinjavanjem komunalnog otpada na ribarstvenom području bave se komunalna poduzeća. Otpad s priobalnog područja odvozi Komunalno društvo Čistoća d.o.o. Rijeka. Integralni sustav gospodarenja otpadom uspostavljen je izgradnjom Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) Marišćina. Sa otočnog područja na brdu Treskavac iznad

22 Izvor: Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike <https://mrosp.gov.hr/adresari/11829>

23 Izvor: JVP Grada Krka

24 Izvor: <https://www.ponikve.hr/podrucje-opskrbe>

25 Plan razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2021. – 2027.

Punta je pretovarna stanica za otpad, gdje poduzeće Ponikve Eko otok Krk zbrinjava otpad cijelog otoka.

Područje FLAG-a je zbog specifičnosti položaja Grada Rijeke izrazito dobro povezan s važnijim prometnim pravcima, a zahvaljujući tome nalazi se i u sklopu transeuropske prometne mreže (Trans - European Network – Transport, TEN-T) europskih prometnih i infrastrukturnih kapaciteta (željeznica, cesta, zračnih luka, morskih i riječnih luka te unutarnjih plovni putova). Cestovnu infrastrukturu na ribarstvenom području čine autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Na ribarstvenom području u priobalnom dijelu prolazi autocesta A7 - G.P. Rupa (državna granica) – Matulji Orehovica - Sv. Kuzam - Križišće (D523) - (Žuta Lokva). Autocesta A-6 (Bosiljevo2-Delnice-Rijeka) se na polovici trase nadovezuje na zaobilaznicu, dok se na zapadnom rubu grada, u čvoru Matulji na zaobilaznicu nadovezuje autocesta istočna dionica tzv. istarskog ipsilona, A8 – Kanfanar – Pazin – Lupoglav - čvorište Matulji. Od državnih cesta na ribarstvenom području okosnica je tzv. krčka magistrala, odnosno državna cesta D102 koja od Krčkog mosta²⁶ povezuju redom, sa sjevera prema jugu, Omišalj, Njivice, Malinsku, Krk, Punat i Bašku, a koja je tijekom ljetne turističke sezone jedna od najprometnijih cesta u Hrvatskoj. S nje se grana mreža asfaltiranih županijskih i lokalnih cesta do svih drugih većih naselja na otoku, kao i dvije državne ceste - D103 do zračne luke Rijeka kod Omišlja, i D104 do trajektne luke Valbiska. Dobra povezanost ribarstvenog područja se vidi kroz lokalne ceste koje su unutar ribarstvenog područja ukupne duljine 62,4 km.

Unutar ribarstvenog područja nalazi se zračna luka Rijeka koja je udaljena 30 km od grada Rijeke i nalazi se na otoku Krku, na području Općine Omišalj. Jedini je aerodrom u županiji tehnički spreman za slijetanje svih pa i najvećih aviona s aspekta dužine i širine uzletno-sletne staze. Također, jedini je opremljen sustavom za precizni prilaz i slijetanje kategorije I u jednom pravcu prilaza, te je predviđen za dnevno i noćno slijetanje. Zračna luka Rijeka d.o.o. certificirana je kao jedina u RH za prihvat zrakoplova najveće vatrogasne kategorije te je certificirana u skladu s regulativom EU 139/14 što je posebno značajno zbog teretnog prometa. Zračna luka Rijeka je međunarodna luka sa cjelogodišnjim redovitim i charter prometom.

Željeznička povezanost FLAG-a s ostatkom Hrvatske je značajna ne samo iz lokalnog i regionalnog aspekta već i nacionalnog te međunarodnog. Grad Rijeka igra važnu ulogu u prijevozu putnika, te još važnije, roba iz riječke luke do drugih destinacija. Tvrtka Luka Rijeka d.d. prevozi oko 60% robe željeznicom, dok tvrtka Jadranska vrata d.d., usmjerena na pretovar kontejnera, svega 30%.

Pomorski promet predstavlja sastavnu okosnicu razvoja FLAG-a, a riječka luka je za velik dio putničkog i teretnog prometa ulazna točka u RH i Europsku uniju (zbog spoja s TEN-T prometnim koridorima). Osim za promet putnika, dio lučkih površina koristi se i kao privezište za potrebe nautičkog turizma te plovila u tranzitu. Prihvat kruzera posebnih maritimnih potreba obavlja se na kontejnerskom terminalu Brajdica. Trajektna luka Valbiska dio je prometnog sustava kojim su Cres i Lošinj trajektnom linijom preko Srednjih vrata, povezani preko Krka na kopno i nakon Splita je druga najprometnija putnička luka u Jadranu po broju putnika i vozila.

1.2. Demografske i socijalne značajke područja FLAG-a „Kvarner“

1.2.1. Broj i gustoća stanovnika, radni kontingent, prosječna starost, indeks starenja

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, područje FLAG-a broji 127.880 stanovnika što čini 13,5% ukupnog broja stanovnika PGŽ koja ima 265.419 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti na području FLAG-a u 2021. godine bila je 271,99 st/km². Na ribarstvenom

²⁶ Krčki most je uvelike olakšao prometnu povezanost. Radovi na izgradnji mosta su započeli u srpnju 1976. godine, a most je otvoren 19. srpnja 1980 godine. Dužina mosta s prilazom je 1.430 metara.

području najveću gustoću naseljenosti ima Grad Rijeka (2.479,08 st./km²), a najmanju Općina Baška (16,74 st./km²).

Radni kontingent na području FLAG-a čini 78.899 osoba, od toga 38.461 muškaraca (48,75%) i 40.438 žena (51,25%). Sveukupni radni kontingent žena i muškaraca iznosi 61,70% od ukupnog broja stanovnika FLAG-a, što je smanjenje za 6,76% u odnosu na radni kontingent iz 2011. godine.

Tablica 3. Osnovni podaci o području FLAG-a „Kvarner“

PGŽ Gradovi /Općine	Br. st. Popis 2021.	Površina (km ²)	Broj st./km ² 2021.	Prosje. starost (god.)	Indeks starenja (100)	Koefic. Starosti (%)
PGŽ	265.419	3.587,00	73,99	46,7	203,8	33,8
Grad Rijeka	107.964	43,55	2.479,08	47,3	222,8	34,5
Grad Krk	6.816	111,00	61,40	45,1	166,5	31,5
Općina Omišalj	2.992	39,50	75,75	45,1	191,4	34,9
Općina Malinska-Dubašnica	3.212	39,00	82,36	45,4	174,6	32,1
Općina Dobrinj	2.150	55,00	39,09	48,3	254,0	37,0
Općina Vrbnik	1.190	49,30	24,14	46,2	192,2	35,4
Općina Punat	1.900	33,90	56,05	47,2	221,1	35,3
Općina Baška	1.656	98,92	16,74	48,2	226,0	36,2
FLAG Kvarner	127.880	470,17	271,99	46,6	206,08	34,61

Izvor: DZS: „Popis stanovništva iz 2021. godine“

Najmanju prosječnu starost stanovništva ima Općina Omišalj i Grad Krk (45,1 g.), a najveću prosječnu starost Općina Dobrinj (48,3 g.). Prema Popisu stanovništva iz 2021., indeks starenja na području FLAG-a iznosio je 206,08 a koeficijent starosti 34,61. Najvišu vrijednost indeksa starenja ima Općina Dobrinj (254,0), a najmanju Grad Krk (166,5). Indeks veći od 140 ukazuje na činjenicu da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja. Prosječna starosti stanovništva FLAG-a (46,6 g.) je nešto niža od prosjeka PGŽ (46,7 g.), što je viša vrijednost u odnosu na prosječnu starost stanovnika na području FLAG-a prema Popisu iz 2011. godine (43,9 god.).

Iz svega navedenog nameće se zaključak da se područje FLAG-a, kao i cijele PGŽ, nalazi u demografskom procesu starenja stanovništva. Dodatni dokaz je i broj fertilnog ženskog stanovništva prema Popisu iz 2021. godine. Broj žena u fertilnoj dobi (žene u dobi 15 - 49 godina, što se okvirno smatra razdobljem tijekom kojeg je žena fiziološki sposobna za rađanje), na području FLAG-a u 2021. iznosio je 25.504, dok je prema popisu iz 2011. godine iznosio 32.720, što je smanjenje za 22,05%.

1.2.2. Demografska kretanja stanovnika

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, područje FLAG-a „Kvarner“ broji 127.880 stanovnika, što predstavlja smanjenje broja stanovnika od 15,74% u odnosu na 2011. godinu. Kretanje stanovništva FLAG-a i migracijski saldo u 2022. godini prikazan je u Tablici 4. Na području FLAG-a u odnosu na Popis stanovništva iz 2011. najveći broj stanovnika izgubio je grad Rijeka (-20.660), koji je imao pozitivni saldo migracije (305 stanovnika). Veliki gubitak broja stanovnika između dva popisa imale su i općina Vrbnik (-70 stanovnika), općina Punat (-73 stanovnika) i općina Baška (-18 stanovnika). Od općina unutar ribarstvenog područja, općina Malinska-Dubašnica, ima prirast od 78 stanovnika, dok je istovremeno jedina općina koja ima negativan migracijski saldo (-7 stanovnika). Grad Krk ima najveći prirast (535 stanovnika) i ostvaren migracijski saldo od 85 stanovnika. Demografska situacija u gradovima i općinama

pokazuje i utjecaj mehaničkog priljeva stanovništva u ukupnoj masi novih stanovnika, posebice u segmentu radno sposobnog stanovništva.

Tablica 4: Kretanje stanovništva na području FLAG-a „Kvarner“ i migracijski saldo (2022.)

Grad/Općina	Popis 2011.	Popis 2021.	Razlika	Doseljeni				Odseljeni				Migr. saldo
				Uk.*	iz dr. gr./opć. IŽ	iz dr. žup.	iz inoz.	Uk.*	u dr. gr./opć. IŽ	u dr. žup.	u inoz.	
PGŽ	296.195	265.419	-30.776	10.884	3.673	1.842	4.617	9.320	3.673	1.657	3.238	1.564
Rijeka	128.624	107.964	-20.660	3.583	933	747	1.903	3.278	1.452	697	1.129	305
Krk	6.281	6.816	535	369	61	67	194	284	89	37	111	85
Omišalj	2.983	2.992	9	168	60	24	82	138	60	20	56	30
Malinska - Dubašnica	3.134	3.212	78	252	54	53	83	259	56	42	99	-7
Dobrinj	2.078	2.150	72	167	48	21	75	108	40	7	38	59
Vrbnik	1.260	1.190	-70	50	27	6	17	31	18	2	11	19
Punat	1.973	1.900	-73	84	20	18	46	65	19	18	28	19
Baška	1.674	1.656	-18	96	33	17	37	62	23	14	16	34
FLAG Kvarner	148.007	127.880	-20.127	4.769	2.629	1.236	2.437	4.225	1.757	837	1.488	544

*Razlika do ukupnog broja doseljenih/odseljenih odnosi se na preseljenja među naseljima unutar istoga grada/općine.

Izvor: DZS

U Tablici 5 je prikazano prirodno kretanje stanovništva FLAG-a u 2022. godini. Analiza pokazuje da su svi gradovi i općine na području FLAG-a imali negativan prirodni prirast i vrijednost vitalnog indeksa ispod 100 (prosječan vitalni indeks cijelog područja iznosio je 43,6). Rijeka kao najveći grad na području FLAG-a ima prirodni prirast najniži na cijelom području (vitalni indeks 39,6), dok je Grad Krk zabilježio nešto pozitivniji trend prirodnog prirasta, iako i dalje negativan (vitalni indeks 74,4). Iznadprosječan vitalni indeks na području FLAG-a zabilježen je još i u općinama Malinska - Dubašnica (81,0) i Općina Vrbnik (77,8). Najniži vitalni indeks među općinama je zabilježen u općini Punat (54,5) koja bilježi najniži prirodni prirast među općinama u odnosu na broj stanovnika.

Tablica 5: Prirodno kretanje stanovništva na području PGŽ i FLAG-a „Kvarner“ (2022.)

Prostorna jedinica	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Vjenčani	Razvedeni	Vitalni indeks
Grad Rijeka	697	1.761	-1.064	367	89	39,6
Grad Krk	67	90	-23	24	6	74,4
Općina Omišalj	26	39	-13	13	2	66,7
Općina Malinska-Dubašnica	34	42	-8	15	-	81
Općina Dobrinj	18	31	-13	8	-	58,1
Općina Vrbnik	14	18	-4	3	-	77,8
Općina Punat	18	33	-15	10	2	54,5
Općina Baška	11	18	-7	2	1	61,1
LAGUR KVARNER	885	2.032	-1.147	442	100	43,6
PGŽ	1.891	4.077	-2.186	986	188	46,4
RH	33.883	56.979	-23.096	18.074	4.808	59,5

Izvor: DZS, Gradovi u statistici, Prirodno kretanje stanovništva RH u 2022.

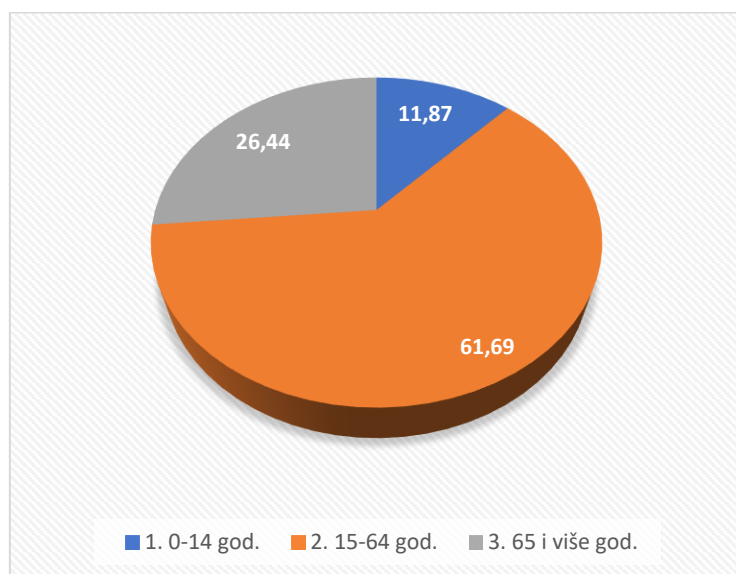
Tablica 6: Prirodno kretanje stanovništva u ribarstvenom području, 2020., 2021. i 2022. godine

Godina	Živorodeni	Umrli	Vjenčani	Razvedeni	Vitalni indeks
2022.	885	2032	442	100	43,6
2021.	975	2397	468	78	40,7
2020.	930	2107	462	126	44,1

Izvor: DZS, Priopćenje, Prirodno kretanje stanovništva RH u 2022., 2021., 2020.

Nastavno je prikazana struktura stanovništva na području FLAG-a prema glavnim dobnim skupinama, koja je rezultat Popisa stanovništva iz 2021. godine. (Slika 6)

Slika 6: Struktura stanovništva FLAG-a prema glavnim dobnim skupinama

Izvor: DZS: „Popis stanovništva iz 2021. godine“

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine a području FLAG-a broj stanovnika u dobnoj skupini 0-14 godina iznosi 15.176 (11,87%), broj stanovnika u dobnoj skupini 15-64 godina iznosi 78.881 (61,69%), a broj stanovnika u dobnoj skupini iznad 65 godina iznosi 33.805 (26,44%). Veći postotak stanovništva u dobnoj skupini 0-14 godina ukazuje na potencijalni rezervoar buduće radne snage u JLS. Raznim mjerama pronatalitetne politike, kao što su potpore za novorođenje, dječja igrališta, dječji vrtići, uvođenje jednosmjenske nastave i sl., JLS-ovi utječu na kvalitetu života djece i tako osiguravaju buduću konkurentnost.

1.2.3. Obrazovna struktura stanovništva

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2021. godine, ukupni broj stanovnika na ribarstvenom području bez škole i nezavršene osnovne škole iznosi 1.278 , tj. 1,13%. Osnovnu školu je završilo 12.946 osoba odnosno 11,49%. Srednju školu završilo je 62.749, odnosno 55,68%. Visoko obrazovanje ima 35.676 osoba s područja FLAG-a, odnosno 31,65%. Informacije nisu poznate za 55 stanovnika FLAG-a, odnosno 0,05%. Detaljniji podaci prikazani su nastavno (Tablica 7).

Tablica 7: Stanovništvo FLAG-a prema završenoj školi (2021.)

Grad/općina	Ukupno	Bez škole	1-3 razr. OŠ	4 -7 razr. OŠ	OŠ	SŠ	VSS	Nepoznato
Rijeka	95.497	314	98	695	10.767	52.300	31.279	44
Krk	5.843	14	4	61	794	3.552	1.416	2
Omišalj	2.544	14	3	25	251	1.473	776	2
Malinska-Dubašnica	2.759	4	-	9	316	1.708	721	1
Dobrinj	1.912	3	1	4	275	1.190	436	3
Vrbnik	1.022	2	-	8	147	605	260	-
Punat	1.669	5	2	3	197	1.012	449	1
Baška	1.458	3	1	5	199	909	339	2
FLAG "Kvarner"	112.704	359	109	810	12.946	62.749	35.676	55

Izvor: DZS: Popis stanovništva 2021. „Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi“

1.3. Gospodarske značajke područja FLAG-a „Kvarner“

1.3.1. Glavne gospodarske djelatnosti i stanje gospodarstva

Razvoj gospodarstva PGŽ određen je prirodnim predispozicijama kao što su zemljopisni položaj, prirodni resursi i klima, a s druge je strane, određen gospodarskom tradicijom, tržišnim uvjetima, tehničko-tehnološkim napretkom i razinom razvoja infrastrukture.

Dominantne djelatnosti u stvaranju ukupnog prihoda na području FLAG-a su turizam, iznajmljivanje privatnog smještaja, uslužne djelatnosti, trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija, autoprijevozništvo i građevinarstvo, ribarstvo, poljoprivreda i maslinarstvo, uz napomenu da je u posljednjih nekoliko godina uočljiv stalni rast stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti.

Na području FLAG-a se nalaze područja za marikulturu: u akvatoriju izvan granica zaštićenog obalnog područja otoka Krka (Valbiska i Stara Baška), otočića Sv. Marko i sjevernog dijela Plavnika, od kojih je za sada aktivno samo ono uz obalu Plavnika (Tablica 8).

Tablica 8: Uzgajališa na području FLAG-a

Oćina/Grad	Položaj	Maksimalna površina (ha)	Maksimalna proizvodnja (t/g)
Omišalj	Otok Sv. Marko	6	90 riba 30 školjkaša
Krk	Valbiska	15	200 riba 50 školjkaša
Krk	Plavnik	60	970 riba 50 školjkaša
Punat	Stara Baška	6	90 riba 30 školjkaša

Izvor: MINGOR: Elaborat zaštite okoliša, 2019.

Prema podacima državnog zavoda za statistiku na ribarstvenom području je u 2021. godini zabilježen dolazak 820,492 stranih i domaćih turista. U odnosu na 2020., godinu zabilježeno je povećanje od 66,5%, no u odnosu na 2019., unatoč značajnom omjeru od 78,5% i dalje bilježi pad od 21,5% u dolascima i 16,5% u noćenjima, razlog čemu je prethodna tzv Covid godina. Udio ribarstvenog područja u ukupnom broju noćenja na području PGŽ u 2021. godini je iznosio 36%. U 2021. godini je dolazilo više stranih od domaćih turista. Unutar ribarstvenog područja najveći broj dolazaka i noćenja je ostvaren u Gradu Krku. Najveći porast noćenja i dolazaka u odnosu na prethodnu godinu 2020., je ostvaren u Gradu Rijeci.²⁷ Ribarstveno područje je, zbog svoje blizine i dobre povezanosti s kontinentalnim dijelom, atraktivno za boravak domaćih turista. Udio noćenja i dolazaka domaćih turista u 2021. godini s ribarstvenog područja u odnosu na ukupan broj noćenja i dolazaka s područja PGŽ iznosio je 24,4%, dok je udio stranih turista bio 37,5%. Područje obiluje prirodnim ljepotama i dobro organiziranim manifestacijama koje se organiziraju tijekom cijele godine. Cijelo ribarstveno područje ima dobro razvijene biciklističke staze i šetnice. Staze su označene, postoje karte, pruženi su osnovni podaci o duljini, težini, osnovni podaci o području i sl. Tablica broja dolazaka (D) i noćenja (N) domaćih i stranih turista od 2019.-2021. na ribarstvenom području se nalazi u Prilogu 8.

1.3.2. Tržište radne snage

Prema osnovnim financijskim podacima dobivenim od HGK, na ribarstvenom području je u 2022. godini bilo ukupno zaposleno 40.288 osoba što je povećanje od 6,6% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje zaposlenih prati trend PGŽ-a, koji je na razini županije iznosio 6,4%. Udio zaposlenih s ribarstvenog područja u ukupnom broju zaposlenih na razini PGŽ za 2022. godini iznosio je 56,5%.

Najveći broj poduzetnika je registriran u Gradu Rijeci, ukupno 5.397 ili 64,6% s cijelog ribarstvenog područja, a najmanji u Općini Vrbnik, ukupno 44 ili 0,7%. Udio poduzetnika s ribarstvenog područja u odnosu na PGŽ je u 2022. godini iznosio 52,7%. U odnosu na 2021. godinu broj poduzetnika se povećao za 5,4% dok na razini PGŽ porast iznosi 4,3% za isto razdoblje (Grafikon 1 i Tablica 1 navedenog se nalazi u Prilogu 9).

Prema području djelatnosti NKD 2007., (Tablica 3. se nalazi u Prilogu 4) najveći broj poduzetnika u ribarstvenom području, bio je registriran u Stručnim, znanstvenim i tehničkim

²⁷ Izvor: DZS, Podaci, Statistika u nizu, Gradovi i općine u statistici, Turizam tablica 6

djelatnostima, ukupno 1261 ili 19,5%. Slijedi trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala (1.094 poduzetnika), odnosno 16,9%, zatim građevinarstvo (796) tj. 12,3%, dok djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane broji 678 poduzetnika i predstavlja 10,5%. U spomenutim djelatnostima prema JLS najviše ih je registrirano na području Grada Rijeke.

Na ribarstvenom području najviše poljoprivrednih gospodarstava je registrirano kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, njih 798. Najviše ih je registrirano u Gradu Rijeci. Poljoprivredno zemljište se najviše koristi kao pašnjaci i livade. Na ribarstvenom području, od ukupno 2.613,4 ha, 82,8% otpada na livade i krške pašnjake. Ostatak zemljišta se većinom koristi kao maslinik 8,4%, vinograd 5,3%, oranica i voćne vrste 1,8%. Udio poljoprivrednih gospodarstava ribarstvenog područja iznosi 33,3% broja gospodarstva u PGŽ. Ukupni broj poljoprivrednih gospodarstava na ribarstvenom području u 2022. godini iznosi 1.377. Od 17 poljoprivrednih zadruga, koje se nalaze u PGŽ, ukupno 2 su registrirane na području Grada Krka i Općine Vrbnik. Tablice i grafikoni o broju poljoprivrednih gospodarstava, površinama, podjeli prema dobi nositelja, te vrsti uporabe nalazi se u Prilogu 9.

Od ukupnog broja registriranih obrta na području FLAG-a u 2023. godini, za djelatnost ribarstva bilo je registrirano ukupno 100 obrta što predstavlja 2,12% u odnosu na ukupan broj aktivnih obrtnika u 2023. godini.

Tablica 9: Aktivni obrti na području FLAG-a registrirani za djelatnost ribarstva (2023.)

LAGUR	Broj aktivnih obrtnika (2023.)	Obrti registrirani za djelatnost ribarstva (2023.)
Rijeka	3.251	20
Krk	502	33
Omišalj	183	4
Malinska-Dubašnica	251	13
Dobrinj	142	3
Vrbnik	65	4
Punat	154	15
Baška	165	8
UKUPNO	4.713	100

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Preglednik obrtnog registra RH, 09.2023.

<https://pretrazivac-obrta.gov.hr/pretraga>

1.4. Definicija i kapacitet ribolovnog područja FLAG-a „Kvarner“

FLAG „Kvarner“ prostire se kontinentalnim, obalnim i otočnim dijelom PGŽ i obuhvaća 8 jedinica lokalne samouprave (dva grada te šest općina): Grad Rijeka, Grad Krk, Općina Omišalj, Općina Malinska-Dubašnica, Općina Dobrinj, Općina Vrbnik, Općina Punt, Općina Baška. Ribarstvo u ovom dijelu PGŽ predstavlja važnu gospodarsku granu, a osnivanjem FLAG-a u ribarski sektor uvodi se još sustavnije gospodarenje, koje je spušteno na lokalnu razinu.

1.4.1. Kategorizacija i opis flote na području FLAG-a

Kategorizaciju flote determinirale su biocenološke karakteristike kao i struktura dna. Sukladno tome razlikuju se pelagijska, demerzalna (pridnena) i priobalna ribarska naselja. Nastavno na to ribolov se dijeli na:²⁸

- **Ribolov povlačnim ribolovnim alatima** (pridnena koća, pelagijska koća, obalna koćica, kongol i strašin, dredže i hidraulična dredža-vongolara);
- **Ribolov okružujućim ribolovnim alatima** (mreže plivarice-plivarica tunolovka, palamidara, srdelara, iglicara, ciplarica, oližnica);
- **Ribolov obalnim mrežama potegačama** (potegača srdelara, girarica, migavica, šabakun, iglicara, oližnica);
- **Ribolov tramatom** (ludrom, zagonicom i fružatom);
- **Ribolov mrežama stajaćicama** (ribolov topljenjem mreža na doček i topljenjem na zapas);
- **Ribolov vršama i drugim klopnama** (vrše za lov ribe, za lov škampa i za lov krupnih rakova, stajaći kogol, stajaći jednokrlni kogol);
- **Ribolov ostima** (probodni ribolovni alat);
- **Ribolov udičarskim alatima** (ribolov parangalima i povrazima);
- **Lov i sakupljanje drugih morskih organizama.**

Nastavno je prikazan broj plovila s matičnom lukom na području FLAG-a u 2023. g. (Tablica 10), kao i broj povlastica za gospodarski ribolov (Tablica 11).²⁹ Unutar ribarstvenog područja registrirano je 139 ovlaštenika povlastice sa prebivalištem na ribarstvenom području, od čega najviše na području Grada Rijeke (44), a najmanje na području Općine Dobrinj (3). U odnosu na broj plovila za obavljanje gospodarskog ribolova na moru u PGŽ, udio plovila na ribarstvenom području iznosi 24,43%. Najveći broj plovila (120) ima duljinu manju od 12 m.

²⁸ Izvor: Pravilnik o ribolovnim alatima i opremi za gospodarski ribolov na moru 148/10.

²⁹ Podaci iz 2022. godine su još u procesu validacije

Tablica 10: Broj plovila s matičnom lukom na području FLAG-a u 2023. g.

Broj plovila za gospodarski ribolov - stanje na dan 01.08.2023.*		dužinske kategorije plovila (m)			snage motora (kW)			
JLS	broj plovila	< od 12 m	12-24 m	> od 24 m	< od 20 kW	20-100 kW	100-300 kW	> 300 kW
Grad Rijeka	44	37	4	3	8	19	14	3
Grad Krk	36	26	7	3	4	17	10	5
Općina Omišalj	10	10	0	0	5	4	1	0
Općina Vrbnik	4	4	0	0	2	2	0	0
Općina Malinska-Dubašnica	24	24	0	0	7	8	9	0
Općina Baška	7	6	1	0	1	5	1	0
Općina Dobrinj	3	3	0	0	1	2	0	0
Općina Punat	11	10	1	0	3	6	2	0
Primorsko-goranska županija	569	510	47	12	164	264	119	22
Ukupno RH	2971	2541	349	81	964	1204	628	175

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva

* ovlaštenici povlastice sa važećom povlasticom za gospodarski ribolov - stanje na dan 01.08.2023.

Tablica 11: Ovlaštenici povlastice za GR sa prebivalištem u JLS

Broj povlastica za gospodarski ribolov - stanje na dan 01.08.2023.*	
JLS	broj povlastica
Grad Rijeka	44
Grad Krk	36
Općina Omišalj	10
Općina Vrbnik	4
Općina Malinska-Dubašnica	24
Općina Baška	7
Općina Dobrinj	3
Općina Punat	11
Primorsko-goranska županija	569
Ukupno RH	2.971

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva

1.4.2. Pregled stanja ribarske infrastrukture na području FLAG-a

Luke/iskrcajna mjesta na području FLAG-a su Rijeka, Krk, Njivice, Omišalj, Vrbnik, Malinska, Porat, Baška, Kimno, Šilo, Punat, Stara Baška i Sveta Fuska³⁰. Navedene luke uzimaju se za matične luke prilikom izrade tablica koje slijede. Nastavno je prikazana količina iskrcaja morskih organizama na području FLAG-a (Tablica 12). U trenutku izrade LRSR, podaci iz 2022. godine su još u procesu validacije.

³⁰ podaci o iskrcaju u iskrcajnom mjestu Sveta Fuska nisu pridruženi gradovima i općinama iz ove JLS

Tablica 12: Količina iskrcaja morskih organizama na području FLAG-a

Iskrcaj morskih organizama (kg)				
Iskrcajno mjesto	2019.	2020.	2021.	2022.
Rijeka	1.259.497,71	1.249.839,78	1.840.878,91	1.968.488,62
Krk	42.279,25	42.120,19	62.827,10	31.699,58
Njivice	1.580,40	3.005,30	2.016,05	2.284,77
Omišalj	315.077,40	746.005,67	673.436,56	9.685,35
Vrbnik	2.102,30	1.878,60	2.425,66	2.585,96
Malinska	4.436,35	6.078,45	5.672,72	2.410,17
Porat	12.718,65	12.663,05	7.879,72	6.177,72
Baška	1.633,29	1.318,20	8.603,35	9.271,95
Klimno	28,00	22,90	18,00	32,00
Šilo	1.673,05	1.908,77	2.043,05	2.126,73
Punat	23074,83	25690,29	24164,5	20467,81
Stara Baška	40,2	17,6	4367,1	81,7
Sveta Fuska**	29090,32	31220,47	51477,45	23523,53

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva³¹

Najveći iskrcaj morskih organizama, kroz promatrane godine, ostvaruje se na iskrcajnom mjestu Rijeka te u 2022. godini iznosi 94,7% ukupnog iskrcaja na ribarstvenom području.

1.4.3. Ulovne vrste riba i ostalih morskih organizama na području FLAG-a

Prema podacima iz Tablice 12. ukupna količina ulova na ribarstvenom području 2022. godine iznosila je 2.055,31 t, što je 23,51% više u odnosu na 2021. godinu. Dok količina ulova, kroz promatrane godine na razini PGŽ, blago raste, na nacionalnoj razini ima trend pada. Posljedično, udio iskrcaja na ribarstvenom području u ukupnom iskrcaju na razini PGŽ raste sa 49,40% u 2021. godini na 50,56% u 2022. godini. Tablica 13. pokazuje iskrcaj morskih organizama po vrsti. U svim promatranim godinama, najveći udio u iskrcaju ima mala plava riba. U 2021. godini udio iskrcaje male plave ribe na području FLAG-a iznosio je 1.535.502,30 kg da bi 2022. godine narastao za 26,99% te iznosi 1.945.905,21 kg. Kao i u ostalim ribolovno bogatim zonama i na ovom su području zabilježene značajne količine male plave ribe. Na području PGŽ u 2022. godini iskrcano je 4.065.235,58 kg ribe i ostalih morskih organizama od ukupnog iskrcaja na područje FLAG-a otpada 2.055.312,36 kg što predstavlja skoro 50,56% ukupnog iskrcaja PGŽ.

³¹ U tablici se nalaze i podaci o iskrcaju u iskrcajnom mjestu Sveta Fuska, ali ti podaci nisu pridruženi gradovima i općinama FLAG-a Kvarner sukladno uputi Uprave ribarstva

Tablica 13: Iskrcaj ribe i drugih morskih organizama na iskrcajnim mjestima FLAG-a (kg) u 2022.g.³²

ISKRCAJ MORSKIH ORGANIZAMA (KG)										
Grupa morskih organizama	Rijeka	Krk	Omišalj	Malinska - Dubašnica	Dobrinj	Vrbnik	Punat	Baška	PGŽ	Lagur Kvarner
Bijela riba	20.095,54	16.543,17	2.584,42	4.206,88	1.410,18	1.695,54	8.585,14	428,30	248.705,26	55.549,17
Glavonošci	4.019,09	5.531,70	549,20	1.303,37	121,75	4,00	4.861,12	285,60	109.736,05	16.675,83
Hrskavična riba	983,60	1.452,30	116,70	103,81	44,70	111,99	522,40	68,50	35.054,07	3.404,00
Mala plava riba	1.937.823,30	129,90	5.728,80	410,41	501,50	6,00	1.297,30	8,00	3.574.827,94	1.945.905,21
Ostalo	150,00	85,70	2.807,20		23,00		2.015,00	6.540,00	11.805,40	11.620,90
Rakovi	4.708,89	7.942,21	16,30	2.443,01	43,50	766,43	2.535,55	1.936,55	79.563,80	20.392,44
Školjkaši	16,40	1,60	43,50	74,30			678,80		1.135,55	814,60
Velika plava riba	691,80	13,00	124,00	46,11	14,10	2,00	54,20	5,00	4.407,51	950,21

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva

Nastavno je prikazan iskrcaj ribe i drugih morskih organizama na glavnim iskrcajnim mjestima na području FLAG-a (kg) u 2021. godini (Tablica 14).

Tablica 14: Iskrcaj ribe i drugih morskih organizama na iskrcajnim mjestima FLAG-a (kg) u 2021.g.

ISKRCAJ MORSKIH ORGANIZAMA (KG)										
Grupa morskih organizama	Rijeka	Krk	Omišalj	Malinska - Dubašnica	Dobrinj	Vrbnik	Punat	Baška	PGŽ	Lagur Kvarner
Bijela riba	33.750,82	8.140,80	3.056,60	8.529,74	1.286,95	1.336,75	11.760,25	284,49	284.549,84	68.146,40
Glavonošci	6.190,35	3.181,05	354,20	4.441,63	87,60		5.435,62	409,70	105.336,98	20.100,15
Hrskavična riba	999,63	783,45	26,00	291,60	15,00	155,40	566,22	82,00	28.520,28	2.919,30
Mala plava riba	1.206.609,20	25.735,60	301.215,70	184,10	173,00	6,00	1.576,20	2,50	2.832.647,52	1.535.502,30
Ostalo	1.978,30	0,30	9.907,80	1,00			13,00		39.608,10	11.900,40
Rakovi	5.244,91	4.043,90	114,10	3.634,80		604,15	3.744,34	850,60	63.404,24	18.236,80
Školjkaši	2.207,40		1.513,10	24,00					4.827,80	3.744,50
Velika plava riba	2.517,10	394,15	470,30	48,13	138,50		19,40	4,00	9.456,93	3.591,58

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva

1.5. Organizacijska struktura prodaje ribe na području FLAG-a „Kvarner“

Na području FLAG-a nalazi se nekoliko značajnih gospodarskih subjekata iz područja ribarstva. Neki od njih su Ribarska zadruga Porat, 14 aktivnih udruga u području ribarskog sektora.

Polazeći od činjenice da u Republici Hrvatskoj danas nema funkcionalnih veletržnica i aukcijske prodaje prepoznajemo: mjesta za prikupljanje i prodaju ribe, stanice za prodaju na veliko, maloprodajne centre i ribarnice i veleprodajne centre i ribarnice. Kroz njih razlikujemo registrirane i ovlaštene subjekte u poslovanju s ribom i ostalim morskim organizmima: mjesta za prikupljanje i prodaju ribe (posebno određeni prostori u naseljima, lukama/pristaništima na kojima ribari i/ili uzgajivači prodaju ribu za daljnju gospodarsku uporabu), stanice za prodaju na veliko (posebno uređeni registrirani objekti u kojima se obavlja organizirana prodaja ribe neposrednom pogodbom ili direktno poznatim kupcima), maloprodajna mjesta (lokalne tradicijske ribarnice i štandove) i veleprodajna mjesta (velike komercijalne lance i njihove ribarnice).

Iz navedenog prikaza ribolovnog i tržišnog kapaciteta može se zaključiti da je područje FLAG-a „Kvarner“ značajno ribarstveno područje u kojem je moguće graditi i razvijati nove zajedničke sadržaje povezane s ribarstvom, promovirati kulturu konzumacije ribe u obalnim općinama i općinama koje gravitiraju iskrcajnim mjestima te održati tradicijske vrijednosti

³² Podaci iz 2022. godine su još u procesu validacije

ribarskih zajednica na visokoj razini u sinergiji s turizmom, promocijom kulturne baštine, novim ribolovnim aktivnostima te očuvanjem i razvojem ribarske infrastrukture.

1.6. Opis procesa i postupka uključenosti lokalnih dionika i zajednice u pripremu, izradu i provedbu LRSR-a

Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (engl. Community Led Local Development – CLLD) pristup je provedbe lokalnog razvoja koji podrazumijeva primjenu smjera bottom up, odnosno primjenu upravljanja lokalnom zajednicom odozdo prema gore. Pristup CLLD nastavak je primjene programa LEADER (Liaison Entre Actions de Development de L'conomie Rurale). U programskom razdoblju koji je završio (2014. – 2020.), program LEADER proširen je pristupom CLLD i provodi se na ruralnim područjima EU-a kroz stvaranje participativnih tijela, tzv. lokalnih akcijskih grupa (LAG) i lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (FLAG).

Oba mehanizma primjenjuju pristup odozdo prema gore, koji građanima osigurava sudjelovanje u kreiranju i provođenju lokalnih strategija. Sredstva za provođenje razvojnih strategija koje su oblikovali građani kroz sustav FLAG-ova osiguravaju se iz Programa za ribarstvo i akvakulturu 2021.-2027. Primjena pristupa odozdo prema gore kao dio lokalnog razvoja predstavlja jedan od temeljnih interesa Europske komisije, i u tom smislu Komisija daje veliku važnost primjeni tog modela. U Republici Hrvatskoj taj se model primjenjuje kroz lokalne akcijske grupe i lokalne akcijske grupe u ribarstvu koje pokrivaju različita geografska područja.

Da je pristup odozdo nagore važan u provedbi europskih politika, potvrđuje i Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i vijeća od 24. lipnja 2021. o zajedničkim odredbama (1303/2013) o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, gdje se navodi kako je potrebno prilagoditi Europske strukturne i investicijske (ESI) fondove i time olakšati i ojačati lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (uvodna izjava br. 32 Uredbe 2021/1060). Uredba dalje naglašava kako CLLD treba uzeti u obzir lokalne potrebe i potencijal te relevantne sociokulturne značajke i predvidjeti strukturne promjene, izgraditi kapacitete zajednice i poticati inovacije. Kako se pristup CLLD temelji na politici odozdo, „ključno je da lokalne akcijske skupine koje predstavljaju interese zajednice budu odgovorne za izradu i provedbu strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice“ (uvodna izjava br. 32 Uredbe 2021/1060), dok će se financijska sredstva osigurati različitih fondova EPFRR-a.

Lokalne akcijske skupine u ribarstvu okupljaju predstavnike javne uprave, poduzetnika, civilnog društva i ostalih građana. Mogu biti formalnog ili neformalnog oblika, odnosno mogu i ne moraju imati pravni status.

Najvažnija je vrijednost CLLD-a ta što omogućuje svim lokalnim dionicima da sudjeluju u izradi i provedbi strategije lokalnog razvoja, odnosno lokalnim razvojem upravljaju lokalne akcijske skupine, čiji su članovi predstavnici javnih i privatnih interesnih grupa (Uredba 2021/1060; članak 32.). Drugima riječima, umjesto da se lokalne strategije donose na višoj, upravljačkoj razini, rasprava i donošenje strategije spuštaju se na nižu razinu. U izradi strategije sudjeluju predstavnici civilnog društva, poduzetnici, predstavnici lokalne uprave i samouprave te ostali građani koji su zainteresirani za sudjelovanje u spomenutim aktivnostima. Nadalje, prednost lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice jest i u tome što interesne skupine imaju mogućnost ukazati na vlastite potrebe i probleme te su istodobno u mogućnosti i ponuditi moguća rješenja za te probleme.

Vodeći se lokalnim potrebama, participativni pristupi pružaju nov način pristupa osmišljavaju javnih usluga te također imaju i opsežniji povoljan učinak u vidu stvaranja društvenog kapitala putem stimulacije građanskog angažmana. Naime, pojedinci/ke uključeni/ne u jednu participativnu aktivnost često postaju aktivniji građani/ke, što povećava razinu političkog i dobrovoljnog angažmana u zajednici. Korisnici/ce ove prakse imaju korist na organizacijskoj razini zbog veće uključenosti i ugleda dionika, ali također imaju korist i od izgradnje zajednice, što su obično posljedice takvih pristupa. Participativni pristupi ojačavaju legitimnost usluga i/ili javnih politika uključivanjem onih koji ih koriste i osnaživanjem onih sektora društva čiji se glas često ne čuje, kao i onih ljudi čije se mišljenje rijetko traži. Ne samo da participativni pristupi koriste uključenim dionicima, već obogaćuju i organizacije koje ih primjenjuju, i to putem lokalnog znanja i drugih vrijednih resursa kojima dionici mogu doprinijeti aktivnostima. Uz to, sam čin poticanja dobrovoljnih doprinosa i građanskog angažmana doprinosi dugoročnom razvoju, a to se isto postiže i programima koji se primjenjuju kao rezultat participativnih inicijativa. Lokalna partnerstva je potrebno održavati i nakon njihove uspostave jer mogu odigrati i druge uloge u promicanju lokalnog razvoja. Uzevši u obzir sve navedeno, detaljnim informiranjem, konzultacijama, sastancima te prikupljanju i obradi podataka lokalnih dionika dobili smo daljnje smjernice za lokalni razvoj na području FLAG-a.

U izradu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu „Kvarner“ uključena su sva tijela FLAG-a.

Metode koje su korištene kod izrade LRSR kombinacija su participativnih razina u vidu:

1. **Informiranje** - Provođenja aktivnosti informiranja putem inicijalnih sastanaka, e-mailing liste, telefonskim putem, komunikacijskim elektroničkim grupama, objavama na službenim online kanalima partnerskih organizacija koje djeluju na području FLAG-a. Radni tim zadužen je za informiranje dionika o izradi nove LRSR, za prikupljanje podataka radi što boljeg definiranja ulaznih inputa (aktivnosti, ideje, komentari). Inicijalni sastanak s dionicima održan tijekom listopada 2023. g., te su na istome sudjelovali sudionici iz svih relevantnih sektora. Također, napravljeno je osam individualnih sastanaka u razdoblju od kolovoza do listopada 2023. godine, sudionici svih sektora informirani su o daljnjim aktivnostima FLAG-a vezano za izradu nove LRSR.
2. **Konzultacije** – povratne informacije prikupljene su putem anketnih upitnika i obrazaca, te putem razgovora u fokus grupama. Radni tim je tijekom rujna i listopada 2023. g. prikupljao podatke i informacije o razvojnim potrebama, problemima i očekivanjima. Kao dio participativnog pristupa, korišteni su anketni upitnici i prijedlozi projektnih ideja za izradu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu FLAG-a „Kvarner“ za programsko razdoblje 2021. – 2027.
3. **Osnaživanje** – u listopadu je organizirana radionica. Na istoj identificirani su elementi SWOT analize, a koja je temelj za definiranje ciljeva, prioriteta i mjera potrebnih za izradu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu FLAG-a „Kvarner“. Time se svim dionicima pružila mogućnost aktivnog sudjelovanja u procesu donošenja odluka, s jasnom mogućnošću utjecaja na temeljne elemente strategije (SWOT, ciljevi, aktivnosti, dodjela sredstava, itd).
4. **Online sastanak radnog tima**, listopad 2023. g. – Definiranje smjernica izrade LRSR, razmjena ideja, mišljenja te razvoj nastalih ideja i rad na aktivnostima.
5. **Telefonski sastanak radnog tima**, višekratno, listopad 2023 .g. – Definiranje relevantnih podataka za izradu 1. i 2. faze LRSR.

6. **Online sastanak radnog tima**, listopad 2023. g., definiranje relevantnih podataka za izradu 2. faze LRSR te rad na prioritetima, ciljevima i mjerama kao i financijskom i akcijskom planu.

2. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA, UKLJUČUJUĆI SWOT ANALIZU

2.1. Gospodarske, socijalne i okolišne međupovezanosti

U prikazu gospodarskih i društvenih obilježja razvoja te posebno ribarstva i akvakulture na području FLAG-a, kao i pribavljenih podataka i napravljene analize, definirali smo rezultate analize stanja. Iz svih provedenih koraka proizlazi da je velika prednost FLAG-a dugogodišnja tradicija bavljenja ribarstvom, povoljan geo-prometni položaj te blizina tržišta radi izravnog plasmana proizvoda ribarstva i akvakulture krajnjim potrošačima.

Visoki razvojni potencijal FLAG-a predstavlja dugogodišnja ribarska tradicija te bogatstvo prirodnom i kulturnom baštinom. Provedbom raznih manifestacija, ulaganjem u valorizaciju i promociju ribarske i akvakulturne baštine, poticanjem novih projekata i jačanjem prepoznatljivosti proizvoda ribarstva i akvakulture, doprinijet će se očuvanju i oživljavanju ribarske tradicije, što će pozitivno djelovati na razvoj navedenog sektora te stvoriti preduvjete za još bolje povezivanje sa sektorom turizma.

Glavna razvojna potreba FLAG-a odnosi se na povećanje zaposlenosti u sektoru ribarstva i ostalim indirektno povezanim djelatnostima u vidu ugostiteljstva i turizma, putem provedbe edukacija i partnerstva sa znanstvenom zajednicom, osiguranjem minimalnih uvjeta za plasman proizvoda i preradu ribe i unaprjeđenju znanja o morskom okolišu. Nastojanje i naponi svih lokalnih dionika trebaju stvoriti povoljno okruženje za zadržavanje mlađeg stanovništva i obrazovanih pojedinaca uključivanjem u poduzetničke aktivnosti, naročito ribarstvo i akvakulturu i njima povezane djelatnosti drugih sektora. Time se ističe stvaranje novih proizvoda i usluga primjenom inovativnih aktivnosti za njihovu dodanu vrijednost, novi oblici prihoda u turizmu kao i stvaranje inovativnih ideja ublažavanja klimatskih promjena i energetske učinkovitosti.

Tako se kao glavni razvojni potencijali područja FLAG-a, ponajprije za razvoj ribarstva i akvakulture, mogu izdvojiti:

- očuvana priroda i okoliš,
- jačanje gospodarske konkurentnosti područja FLAG-a „Kvarner“
- održivost i prilike za razvoj ribarstva i akvakulture,
- razvijenost turizma, rastući interes i potražnja za novim sadržajima i oblicima turizma,
- razvijena aktivnost lokalnih zajednica te aktivnosti civilnog društva.

Očuvana priroda i okoliš na području FLAG-a predstavljaju snažni potencijal za razvoj ribarstva i akvakulture, kao i za razvoj turizma, zelenog poduzetništva (ekološka poljoprivreda, ekološki uzgoj ribe, itd.) i drugih djelatnosti, za korištenje obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, valovi, plima) te za poboljšanje kvalitete življenja i njegovanje identiteta lokalnih zajednica i čitavog prostora FLAG-a. Od prirodnih uvjeta za ribarstvo i uzgoj školjaka i riba ističu se: povoljni okolišni uvjeti, čistoća mora, raznolikost flore i faune u obalnim područjima, utvrđena ekološka mreža Natura 2000 kojom se omogućava očuvanje staništa koji doprinose obnovi ribljih stokova. Također, tu su i jedinstvena i dobro očuvana prirodna i kulturna baština, izrazite krajobrazne vrijednosti prostora, dobra kakvoća mora i zraka.

Na području FLAG-a „Kvarner“ ribarstvo je tradicionalna djelatnost koja godinama ima važnu ulogu u ukupnom gospodarstvu područja, životu ribarskih obitelji te lokalnih dionika. Sektor je oslonjen na turizam koji iz godine u godinu bilježi sve bolje rezultate i konstantan porast broja dolazaka i noćenja, prvenstveno stranih turista i posjetitelja. Kroz radionice je identificiran problem ograničenih mogućnosti zapošljavanja, kao i nedostatka interesa mladih ljudi za uključivanje u ribarstvo. **Poticanjem diversifikacije unutar i izvan gospodarskog ribolova** pridonijet će se stoga zadržavanju postojećih, ali još važnije, stvaranju novih radnih mjesta. Međutim, kako bi navedeno bilo ostvarivo, kao razvojna potreba područja istaknuta je nužnost povećanja kompetencija i poduzetničkih vještina lokalnih dionika te posebno potreba umrežavanja i povezivanja dionika u ribarstvu, ali i povezivanje i partnerstva između dionika ribarstva i znanstvene zajednice, s ciljem boljeg i kvalitetnijeg plasmana proizvoda i zajedničkog nastupa na tržištu. Iako su dionici radionice relativno zadovoljni plasmanom ribarskih i akvakulturnih proizvoda u Rijeku, tj. riječku tržnicu, svjesni su da će zbog investicijskog ulaganja Lürssen grupacije kroz projekt Porto Baroš trebati stvoriti novi i/ili inovativni pristup u ribarstvenom lancu opskrbe koji će pridonijeti stabilizaciji i povećanju prihoda ribara i ostalih dionika te, posljedično, pridonijeti stvaranju novih radnih mjesta unutar predmetnog ribarstvenog područja. Kao nužna potpora provođenju razvojnih projekata, potrebna je također odgovarajuća infrastruktura na moru i kopnu, za što je potreban zajednički angažman jedinica lokalne i područne samoprave i ribarskih zajednica.

Održivost i prilike za razvoj ribarstva i akvakulture temeljena na tradiciji bavljenja ribolovom i uzgojem školjaka. U potencijal za razvoj ribarstva i akvakulture nesumnjivo pripada duga i bogata tradicija bavljenja ribolovom i uzgojem školjaka. Čini ga bogato iskustvo, znanje i vještine ribara i uzgajivača školjaka koje se prenosi iz generacije u generaciju, zatim sposobnost za usvajanje i korištenje suvremenih tehnologija i tehnika. Jednako važna je sposobnost za opstanak, za održivost i prilagodljivost poslovanja usprkos brojnim teškoćama i ograničenjima te nedovoljnoj potpori i zaštiti posebno u ribarstvu budući da ono zadnjih godina bilježi stagnaciju. Osim ljudskih resursa, potencijal za razvoj ribarstva leži u većem korištenju isključivog gospodarskog pojasa (NN 10/2021, Odluka o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru) koji u blizini FLAG-a spada u ribom najbogatija područja na Jadranu.

Sve riblje vrste u Jadranu su bile u stanju prekomjernog izlova, a korištenjem isključivog gospodarskog pojasa unaprijedit će se zaštita ribolovnih resursa, morskog dna i morskog okoliša, ali i povećati riblji fond. U uzgoju školjaka potencijali su u novim tehnologijama, te korištenje posebnosti, jedinstvenosti i kvalitete da se putem brendiranja stvori veća dodana vrijednost. Izgradnja suvremene infrastrukture za ribarstvo i akvakulturu, u koju se godinama nije gotovo ništa ulagalo (zastarjela lučka infrastruktura, nedostatan broj ribarskih vezova, nedostatan i neadekvatan broj iskrcajnih mjesta) također predstavlja razvojni potencijal. Važan potencijal predstavlja i edukacija ribara i uzgajivača školjaka te primjena znanstvenih i tehnoloških dostignuća te moderne opreme i novih ideja u ribarstvu i akvakulturi. Uz to treba dodati i korištenje suvremenih digitalnih tehnologija i načina prodaje (npr. e-trgovina, brendiranje, od mora do stola i dr.), kao i inovacija koje su temelj opstanka, ali i daljnjeg razvoja.

Razvijenost turizma na području FLAG-a i rastući interes i potražnja za novim sadržajima i oblicima turizma važan je potencijal s višestrukim učincima za razvoj ribarstva i akvakulture. Također, turizam je važan i za razvoj djelatnosti povezanih s ribarstvom i akvakulturom posebno onih inovativnih, koje onda doprinose diversifikaciji ribarskog sektora. Premda veći dio područja FLAG-a pripada u razvijenija turistička područja u RH, mogućnosti turizma za razvoj ribarstva i akvakulture ne koriste se dovoljno i na pravi način. Posebno se to tiče mogućnosti koje pruža interes i rastuća potražnja za novim turističkim oblicima i

sadržajima, a koji su vezani za ribarstvo i akvakulturu kao što su specifični oblici turizma, participativno-iskustveni turizam (uključivanje i sudjelovanje turista u pojedinim aktivnostima i poslovima u ribarstvu i marikulturi), kulturni turizam (upoznavane sadašnjeg i prošlog načina života, kulture, običaja lokalnih zajednica kroz interpretaciju, a ne samo prezentaciju), edukacijski i ekološki turizam, gastro-eno turizam i dr. A to je prilika i poticaj da se doprinese diversifikaciji u sektoru ribarstva, poboljšanju marketinga plasmana i trženja proizvoda, stjecanju dodatnih prihoda, povećanju kvalitete proizvoda i boljem povezivanju i suradnji između ribara i školjkara. Radi se o tome da se kroz sustavno uključivanje i integralno povezivanje ribarstva i školjarstva u razvoj turizma iskoristi taj potencijal i doprinese ukupnom razvoju područja FLAG-a.

Razvijena aktivnost lokalnih zajednica, udruga civilnog društva, spremnost i osvještenost pojedinca i lokalnih zajednica da doprinesu očuvanju morskog okoliša, jedinstvene prirodne baštine i krajobraznih vrijednosti prostora, predstavlja također važan potencijal za razvoj kako ribarstva i akvakulture tako za ukupni razvoja čitavog područja FLAG-a. Uz to, tu je i briga i aktivnosti na očuvanju i njegovanju identiteta, briga za kulturnu baštinu osobito nematerijalnu, osjećaj teritorijalne pripadnosti. Također, potencijal je njegovanje i održavanje vrijednih kulturnih, društvenih i prirodnih manifestacija (uključuje i edukacije, studijska putovanja, ekološke akcije te sve popratne aktivnosti potrebne za njihovo provođenje) kao i podizanje svijesti lokalnog stanovništva za očuvanje i održivo korištenje prirodne baštine. Važnost ovog potencijala je u tome što, kao dodanu vrijednost, održava i potiče povezanost, zajedništvo i solidarnost članova lokalnih zajednica te olakšava izgradnju, nadogradnju i opremanje društvene infrastrukture u vidu svjetionika, šetnica, parkova, vrtića, igrališta, kupališta, pješačkih staza i sl. Razvojem društvene infrastrukture direktno se utječe na zadržavanje mladih na ribarstvenom području u svrhu povećanja kvalitete života.

Kao izazov istaknut je i nedostatak radne snage, a posebno radne snage sa specifičnim znanjima (npr. majstor za popravak brodova, tal. calafato, hr. kalafat). Naglašena je potreba za uspostavljanjem trajne stručne i znanstvene podrške ribarskom sektoru u vidu novih programa i curriculuma. Ribari na području FLAG-a podržavaju organizaciju raznih edukacija, predavanja i tečajeva kako bi se dodatno educirali i kako se tradicionalni zanati ne bi zaboravili. Postoji velik interes za dodatnom edukacijom u područjima poput tradicionalnih zanata ribarstva, popravak mreža, popravka brodova i sl. te interes za dodatna predavanja u području prerade ribe i drugih morskih organizama. Osim navedenih znanja, potrebna su i znanja iz ostalih područja kao financije, strateško planiranje, računovodstvo, prodaja, upravljanje odnosa s kupcima, poslovni rizici, područje mekih vještina (vještine komunikacije, prezentacije, upravljanje vremenom, upravljanje stresom, itd). Kreiranje i očuvanje radnih mjesta u ribarstvu i akvakulturi te s njima povezanim djelatnostima, ključni je razvojni prioritet FLAG-a. Na području FLAG-a djeluje Ribarska zadruga Porat **putem koje su ribari organizirani**. Trenutno, imaju iznajmljeni prostor na tržnici u Rijeci (uz dva iznajmljena skladišna mjesta), te samostalno prikupljaju, plasiraju i prodaju ribu članova na domaćem i inozemnom tržištu. U ponudi imaju svježiju plavu i bijelu ribu različitih vrsta, ukusne glavonošce i širok izbor školjkaša, direktno iz vlastitih brodova. Sagledavajući domaće tržište, važno je razmotriti podatak Ministarstva poljoprivrede, Uprave ribarstva iz siječnja 2023.g. u dokumentu „Dostupnost i vidljiva potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture u Republici Hrvatskoj u 2020. i 2021. godini“ prema kojemu je potrošnja ribe po glavi stanovnika niska, iako je povećana za 18,6% u 2021.g. Potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture po glavi stanovnika (*per capita*) u Republici Hrvatskoj iznosila je u 2020. godini 19,30 kg *per capita*, a u 2021. godini 22,90 kg, što predstavlja zaista značajno povećanje, osobito u odnosu na 2018. godinu kada je potrošnja iznosila 18,06 kg *per capita*. Treba naglasiti da je prosjek EU 24,40 kg *per capita*. Najvažniji razlog manje potrošnje je visoka cijena ribe (najčešće zbog preprodavača i

crnog tržišta) te zbog nedovoljne edukacije potrošača o važnosti ribe i proizvoda ribarstva za ljudsko zdravlje. Da bi se potaknula i povećala potrošnja ribe potrebno je pokrenuti edukativnu kampanju o nutritivnim vrijednostima ribe i važnosti konzumacije iste. S ciljem povećanja potrošnje ribe na području FLAG-a, nužno je osigurati njenu veću prepoznatljivost.

2.2. SWOT analiza - snage, slabosti prilike i prijetnje područja FLAG-a

SWOT analiza je važan metodološki alat strateškog planiranja, bavi se analizom poslovnog okruženja te označava snage (strengths), slabosti (weakness), šanse (opportunities) i prijetnje (threats). Koristimo je za procjenu unutarnjih (endogenih) i vanjskih (egzogenih) čimbenika FLAG-a „Kvarner“ kako bi se što kvalitetnije prepoznala područja za poboljšanje stanja i što bolje pripremila za potencijalne poslovne izazove. Pritom je moguće utjecati na promjenu nepovoljnih unutarnjih čimbenika, a vanjske čimbenike potrebno je na vrijeme prepoznati i prilagoditi im se, kao ne bi imali negativno djelovanje za FLAG. Promatranjem vlastitih snaga i slabosti u kombinaciji s prilikama i prijetnjama dolazimo do strateških saznanja, kako bismo mogli prepoznati prioritete i poduzeti učinkovite mjere i aktivnosti za postizanje poslovnih i drugih ciljeva FLAG-a. Važnost SWOT analize je u tome što iz definiranih prednosti, nedostataka i tržišnih prilika proizlaze mogući smjerovi unaprjeđenja postojećih i razvoja novih projekata, a na temelju istih se definira i vizija razvoja FLAG-a. Osnovna analiza, koja je zasnovana na informacijama proizašlih iz statističkih podataka, intervju s dionicima i fokus skupinama te temeljem popunjenih anketnih upitnika dala je procjenu potencijala i resursa FLAG-a. Kroz rad radne skupine, radionice i sastanke, SWOT analiza je detaljno promišljena i predstavlja metodološki temelj za daljnje postupke strateškog planiranja, kao što su proces identifikacije razvojnih potreba, ciljeva i prioriteta te aktivnosti koje se planiraju provoditi. SWOT analiza prikazana je nastavno (Tablica 14).

Tablica 15. SWOT analiza

SNAGE (s)	SLABOSTI (w)
<ul style="list-style-type: none"> • Čistoća i krajobrazna raznolikost mora koje utječu na visoku kvalitetu proizvoda ribarstva • Dobra prometna povezanost • Blizina europskog tržišta • Povoljni klimatski uvjeti • Veliki broj objekata zaštićene kulturno-povijesne baštine • NATURA 2000 područje biološke raznolikosti • Bogato ribolovno područje • Snažna tradicija u ribolovu, akvakulturi i preradi • Tradicija „hranjenja“ ribom i plodovima mora na području FLAG-a • Velik značaj ribarskog sektora i tradicije za lokalnu zajednicu i gospodarsku stabilnost • Kvalitetna suradnja među ribarskom i akvakulturnom zajednicom • Razvijen turistički sektor s potencijalom povećanja tržišne potražnje za ribom i školjkama • Brojne turističke manifestacije i događanja • Bogata i prepoznatljiva gastronomska ponuda temeljena na lokalnim specijalitetima • Jedna ribarska zadruga na području FLAG-a • Nizak PDV na ribarske proizvode • Zainteresiranost žena za ribarstvom i akvakulturom 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovoljan geografski položaj Kvarnerskog zaljeva zbog zatvorenosti i promjenjivog strujanja mora • Nedostatak kvalificirane radne snage u ribarstvu i akvakulturi (majstora za brodove itd.) • Niska potrošnja ribe i proizvoda ribarstva po glavi stanovnika • Visoka cijena proizvoda ribarstva i akvakulture • Slaba informiranost o EU financiranju • Nestabilnost u prihodima ribara i ribarskih obitelji • Zastarjela ribolovna flota • Mali broj ribarskih plovila dužih od 12m • Slaba diversifikacija i nizak stupanj promocije i brendiranja lokalnih proizvoda • Prisutnost sivog tržišta • Niske prosječne plaće u sektoru ribarstva • Slaba povezanost znanosti i struke • Manjak inovativnosti i poduzetništva • Nedostatak međugeneracijskog obnavljanja u ribolovu • Nedostatak interesa mladih, kvalificiranih i poduzetnih osoba za rad u ribarskoj industriji • Nedostatna obalna infrastruktura za potrebe ribarskih brodova (neadekvatna privezišta) • Niska kapacitiranost iskrajnih mjesta • Klimatske promjene i njihov utjecaj na morski okoliš

<ul style="list-style-type: none"> • Gledajući Indeks razvijenosti, sve JLS-e unutar FLAG-a su visoko razvijena (VIII skupina razvijenosti) • Razvijeni kratki lanci opskrbe • Sigurnost na području FLAG-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Manjak iskrcajnog prostora u ljetnim mjesecima zbog povećanog prometa nautičkog turizma • Nedostatan broj ribarskih vezova • Visoki troškovi zbrinjavanja otpada koji nastaju tijekom proizvodnog procesa • Loši uvjeti rada u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti, znanja i dotrajale opreme • Sukob između sektora turizma i sektora ribarstva • Manjak skladišnih kapaciteta • Uvoz proizvoda ribarstva i akvakulture, ponajviše vidljiv kroz prodaju u trgovačkim centrima
<p>PRILIKE (o)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Širok asortiman ponude raznolike svježe morske ribe kroz cijelu godinu • Dostupnost i korištenje EU fondova za razvoj ribarstva i akvakulture • Podizanje svijesti potrošača o kakvoći proizvoda i zdravstvenoj koristi konzumiranja ribe • Modernizacija infrastrukture, ribarske opreme i kanala promocije • Promocija manifestacija koje prikazuju tradicijske metode ribarenja i pripremanja hrane • Suradnja sa znanstvenim i istraživačkim institucijama u RH i EU radi unaprjeđenja ribarstva i uzgoja/proizvodnje akvakulture i stvaranja dodane vrijednosti • Korist od Zajedničke ribarske politike (ZRP) i Zajedničke organizacije tržišta (ZOT) • Mogućnost brendiranja, certificiranja i promoviranja proizvoda ribarstva • Osmišljavanje novih inovativnih ribarskih manifestacija • Razvoj gospodarskih djelatnosti koje su neposredno vezane uz djelatnost ribarstva i akvakulture • Povećanje ekološke učinkovitosti djelatnosti ribarstva • Povećanje važnosti „plavog rasta“ • Povećanje svijesti o okolišu i održivom upravljanju prirodnim resursima i razvojnim mogućnostima • Smanjenje sive ekonomije • Rastući interes sektora ribarstva za školovanjem stručnog kadra i cjeloživotnim obrazovanjem • Poticanje zainteresiranosti mladih za ribarstvo i akvakulturu • Rastući interes za korištenje novih tehnologija (prerada ribljih viškova i nusproizvoda) • Izvoz i blizina inozemnih tržišta • Diversifikacija turističke ponude i jačanje integracije sa turističkim sektorom 	<p>PRIJETNJE (t)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporost i nezainteresiranost državne administracije u svim segmentima • Ukupan pad ulova u priobalnom ribolovu • Pad prosječne ulovne veličine i vrijednosti ulova bijele ribe • Potencijalno povećani troškovi i ograničenja u uzgoju zbog područja NATURA 2000 • Rastući trendovi apartmanizacije i betonizacije obalnog prostora • Klimatske promjene i njihov utjecaj na morski okoliš • Povećanje broja invazivnih vrsta • Nedostatak osnovnih sadržaja za zbrinjavanje otpada i prihvat ambalaže • Nedostatak kvalitetne ribarske luke na području FLAG-a • Konkurencija za morski prostor i korištenje obalnog pojasa (nautički turizam, sportske luke, sportski ribolov, pritisci turističke potrošnje) • Rastući troškovi poslovanja (gorivo itd) • Nelojalna konkurencija u vidu proizvođača s nižim troškovima proizvodnje (europskih i međunarodnih) • Negativni demografski trendovi (odlazak mladih i iseljavanje, gubitak radne snage, starenje stanovništva) • Ograničena kupovna moć domaćih potrošača • Povećanje prometa na Jadranskom moru te mogućnost od onečišćenja • Niska zainteresiranost mladih za proizvode ribarstva i akvakulture (priprema i prehrana) • Kontinuirani nedostatak radne snage • Neinformiranost sektora ribarstva o prilikama koje pružaju EU fondovi • Mogućnost negativnog utjecaja gospodarske krize • Nedostupnost kapitala za poduzetničke projekte • Rast moći trgovačkih centara u vidu ponude proizvoda ribarstva i akvakulture • „Cvjetanje“ mora • Ekološke katastrofe

Izvor: Intervjui s članovima FLAG-a; radionice s fokus grupama; anketni upitnici

Uzimajući u obzir Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2027. godine te Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027., LRSR će staviti naglasak na **nekoliko ključnih prioriteta** radi očuvanja i razvijanja partnerstva između javnog, privatnog i civilnog sektora te opstojnosti i osiguranja kvalitetnog života stanovnika FLAG-a:

- Iznimno je važna usmjerenost na očuvanje i održivo iskorištavanje morskih bioloških resursa te na postizanje ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i raspoloživih ribolovnih mogućnosti, a što doprinosi i **održivom plavom gospodarstvu**. U ovom smislu, važno je posebno istaknuti ključne segmente ribolova (demerzalni ribolov i ribolov male plave ribe u Jadranu) za koje su u recentnom razdoblju doneseni višegodišnji planovi upravljanja na razini GFCM-a (General Fisheries Commission for the Mediterranean) kao stabilni upravljački okviri s jasno postavljenim ciljevima koji podrazumijevaju postizanje razine maksimalnog održivog prinosa u zadanim rokovima pomoću definiranih mjera, te će predviđene potpore biti usmjerene postizanju ciljeva navedenih planova,
- Klimatske promjene mogu povećati vjerojatnost pojave katastrofe i pojačati njezin intenzitet. Kroz poticanje dodatnog osiguranja poticat će se **kultura upravljanja rizikom** odnosno poticat će se ribari na osiguravanje eventualnih gubitaka koje mogu prouzročiti faktori na koje nije moguće utjecati, poput tuče, udara groma, oluje, plimnog vala, potresa i izlivanja opasnih tvari (npr. goriva) u more kao posljedica takvih događaja, uključujući one uzrokovane klimatskim promjenama. Ovim će se doprinijeti prilagodbi sektora klimatskim promjenama odnosno doprinijeti ostvarivanju ciljeva Zajedničke ribarstvene politike i ojačati otpornost sektora po pitanju narušene socioekonomske stabilnosti uslijed klimatskih promjena,
- **Podupiranjem inovacija i ulaganja** koji doprinose provedbi obveze iskrcavanja doprinijet će se postizanju konkurentnosti sektora, uz istovremeno osiguravanje okolišne održivosti i povećanja energetske učinkovitosti te nižem ugljičnom otisku. Ova djelovanja obuhvaćaju ulaganja kao što su ulaganja u selektivnost ribolovnih alata, u poboljšanje lučke infrastrukture te ulaganja na ribarskim plovilima radi poboljšanja zdravstvenih, sigurnosnih i radnih uvjeta, energetske učinkovitosti i kvalitete ulova. Slijedom toga, potiče se prelazak na održivi ribolov, ujedno i održivo plavo gospodarstvo, uključujući postizanje održive razine stokova, smanjenje neželjenog ulova, ublažavanje klimatskih promjena i dekarbonizaciju te ublažavanje i uklanjanje u najvećoj mogućoj mjeri rizika uzrokovanih klimatskim promjenama (prilagodba klimatskim promjenama) te jačanje konkurentnosti i profitabilnosti sektora. Sve to doprinosi ciljevima europskog zelenog paketa, strategije Od mora do stola, Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030., Strategije prilagodbe klimatskim promjenama te potrebama identificiranim analizom Europske komisije na razini morskog bazena za Mediteran – Jadransko more,
- Generalno gledajući mali priobalni ribolov, većina plovila aktivna je samo na dnevnoj osnovi i obavljaju ribolov u neposrednoj blizini luka u unutarnjem dijelu ribolovnog mora RH gdje je dozvoljeno obavljanje ribolova. Sav iskrcaj namijenjen je domaćem tržištu, što je glavni razlog za njihovo očuvanje i podršku. Takav ulov predstavlja najkvalitetnije proizvode ribarstva, ima najkraći put do krajnjeg potrošača i najpovoljniju cijenu, kako za ribara tako i za lokalno stanovništvo. Upravo zbog toga potrebno je posvetiti pažnju razvoju i osiguravanju održivosti i konkurentnosti malog priobalnog ribolova te raditi na prepoznatljivosti, dostupnosti proizvoda, prodaji i konzumaciji plodova mora,
- Potrebno je **povećati dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture** posebice na kontinentalnom dijelu područja FLAG-a te nastojati povećati potrošnju proizvoda ribarstva i akvakulture po glavi stanovnika. Iskoristit će se prepoznata snaga visoke kvalitete proizvoda ribarstva zbog povoljnih okolišnih uvjeta i širok asortiman ponude svježe morske ribe kroz cijelu godinu kako bi se minimizirala prijetnja smanjenja tradicije konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture što za posljedicu ima malu potrošnju ribe po glavi

stanovnika na lokalnoj i nacionalnoj razini. Nabava specijaliziranih vozila i modernizacija i otvaranje prodajnih objekata omogućit će minimiziranje slabosti koje se odnose na potencijalnu slabu dostupnost ribe u kontinentalnom dijelu FLAG-a (Rijeka) zbog projekta Porto Baroš omogućavajući tako teritorijalnu koheziju uključenih područja FLAG-a, ali i očuvati postojeća radna mjesta te stvoriti mogućnost za nova zapošljavanja,

- Otvaranje radnih mjesta u obalnim regijama ovisi o lokalnom razvoju **održivog plavoga gospodarstva** kojim se oživljava socijalna struktura tih regija. Da bi bio održiv, plavi rast ovisi o inovacijama i ulaganju u nove pomorske djelatnosti i u biogospodarstvo, uključujući održive modele turizma, obnovljive izvore energije koji se temelje na energiji oceana (vjetar, valovi, plima), inovativnu luksuznu brodogradnju i nove lučke usluge, što može otvoriti radna mjesta i istodobno prospješiti lokalni razvoj.
- Iskoristit će se veliki potencijal područja FLAG-a kao prostora s iznimno raznolikom gastronomskom i enološkom ponudom, odnosno, širokom paletom tradicionalnih recepata različitih okusa te ih povezati s ribarstvom i akvakulturom. Dodatno, prostor koji nije zagađen predstavlja veliku snagu za očuvanje izvornosti i kvalitete namirnica. Nadalje, treba poraditi na inicijativama koje potiču razvoj kvalitetne gastronomije, organizaciju manifestacije, promociju ribarstva i akvakulture, udruživanje te poduzimati različite aktivnosti usmjerene na očuvanje autentičnosti i njegovanje kvalitete.

3. OPIS I HIJERARHIJA CILJEVA LRSR UKLJUČUJUĆI JASNE I MJERLJIVE POKAZATELJE OSTVARENJA ILI REZULTATA

S obzirom na podatke dobivene na temelju analize stanja, odrađenih radionica, ispunjenih upitnika i projektnih ideja, izrađen je prijedlog intervencijske logike LRSR FLAG-a „Kvarner“, koji se sastoji od vizije, strateških ciljeva i mjera koji nude rješenja za identificirane probleme područja, odgovaraju na razvojne potrebe te aktiviraju neiskorištene potencijale područja.

Razvojna Vizija FLAG-a „Kvarner“:

„Područje bogate ribarske tradicije i održivog plavog gospodarstva, prepoznatljive očuvane povijesne i kulturne baštine te očuvanih jedinstvenih prirodnih resursa, jedinstvenog doživljaja, razvijene infrastrukture, puna zelenog, digitalnog i inovativnog potencijala kao idealno područje za život i rad“.

Misija FLAG-a „Kvarner“:

FLAG „Kvarner“ usmjeren je na optimalno korištenje gospodarskih, okolišnih, prirodnih, kulturnih i socijalnih resursa s naglaskom na inovativno, zeleno i digitalno te povećanje kvalitete života svih građana svog područja.

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu (LRSR) predstavlja temeljni strateški dokument kojim se provodi lokalni razvoj pod vodstvom zajednice unutar prioriteta 3. Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu „Omogućavanje održivog plavog gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanje razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica“ te je potrebno naglasiti da je LRSR usklađena sa strateškim dokumentima više razine. Iako se LRSR prvenstveno temelji na potrebama lokalnog razvoja, važna je njezina vertikalna povezanost i usklađenost sa strateškim dokumentima na regionalnoj, nacionalnoj i razini Europske unije.

Tako je LRSR usklađena s Provedbenim programom Planom razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2027. godine, Programom za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027. te Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Na EU razini LRSR usklađena je s relevantnim zakonodavstvom: Uredbom (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskim pravilima za njih, kao i s Fondom za azil, migracije i integraciju, Fondom za unutarnju sigurnost i Instrumentom za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30. 6. 2021.), te s Uredbom (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004 (SL L 247, 13. 7. 2021.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 2021/1139) te Pravilnikom o provedbi mjere III.1. „Pripremna potpora“.

3.1. Ciljevi i prioriteta LRSR FLAG-a „Kvarner“

Načela CLLD-a kreću od vizije lokalnih aktera i željenog stanja lokalne zajednice te promjena koje smatraju da treba uvesti za postizanje tog cilja. Postizanje jasnog dogovora o „željenim promjenama“, prvi je i najvažniji korak u strukturiranju strategije. Nakon postizanja šireg dogovora svih dionika o tome što zajednica želi promijeniti, tko i kako može pomoći u postizanju tog cilja, te o širokom području intervencije, ide se dublje u detalje o načinu na koji se to može postići pripremom LRSR. Za to su nam bili potrebni objektivni ciljevi i činjenice o snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama s kojima se suočava područje (SWOT), kao i potpuna uključenost zajednice kako bi svi shvatili kako ti čimbenici utječu na njihove osnovne potrebe i kako se njima može upravljati.

Čim postoji vizija ili dogovor zajednice o tome što se želi postići u svojem području i nakon što je napravljena SWOT analiza te identificirane potrebe, utvrđuju se ciljevi strategije.

Opći cilj LRSR jest ostvariti održiv ribarski i akvakulturni sektor s naglaskom na poticanje inovacija, zelenih i digitalnih rješenja te partnerstva i omogućavanje „plavog rasta“ uz povećanje kvalitete života na području ribarske zajednice FLAG-a do kraja 2027. godine.

Specifični ciljevi predstavljaju pravac razvoja FLAG-a i definirani su kao željena stanja koje FLAG namjerava ostvariti uz racionalnu upotrebu raspoloživih resursa. Specifični su ciljevi oblikovani kao rezultat rasprava na radionicama, anketiranim upitnicima i sastancima i utemeljeni su na sagledavanju uvjeta u okruženju i spoznaja iz izrađene analize stanja. Specifičnim se ciljevima daje naglasak na potrebu i mogućnost iskorištavanja neiskorištenih ili nedovoljno iskorištenih potencijala koji se nalaze na području FLAG-a. Na temelju analize stanja, odrađenih radionica i SWOT analize definirano je ukupno tri (3) specifična cilja (SC-a) pod intervencijom logikom LRSR-a:

Kod određivanja ciljeva, prioriteta i mjera su sudjelovali predstavnici različitih sektora sa ribarstvenog područja. U procesu izrade LRSR, u potpunosti se poštivao pristup odozdo prema gore (*eng. Bottom-up*), uz sudjelovanje predstavnika različitih sektora, kako bi se u najvećoj mjeri iskoristila dodana vrijednost CLLD pristupa. Ciljevi, prioriteta i mjere su jasno opisani, mjerljivi, dostižni i s određenim rokovima. U postavljenim ciljevima može se jasno odrediti što se i zašto želi postići te je moguće izmjeriti očekivanu vrijednost pokazatelja u budućnosti.

Tablica 16. Intervencijska logika LRSR FLAG-a „Kvarner“

OPĆI CILJ	SPECIFIČNI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE
<p>Održiv ribarski i akvakulturni sektor s naglaskom na poticanje inovacija, zelenih i digitalnih rješenja te partnerstva i omogućavanje „plavog rasta“ uz povećanje kvalitete života na području ribarske zajednice FLAG-a do kraja 2027. godine.</p>	<p>SC1-Jačanje konkurentnosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture</p>	<p>P1-Potpora jačanju konkurentnosti u ribarstvu i akvakulturi</p>	<p>M.1. Ulaganje u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u području ribarstva i akvakulture</p>
		<p>P2-Stvaranje dodatnih vrijednosti, radnih mjesta i prepoznatljivosti područja, privlačenje mladih ljudi te promicanje inovacija i digitalnih proizvoda u ribarstvu i akvakulturi</p>	<p>M.2. Skraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture</p>
		<p>P3-Valorizacija, očuvanje i promicanje ribarske i akvakulturne baštine u svrhu popularizacije društvene i kulturne baštine područja, poticanja diversifikacije, digitalnih i zelenih aktivnosti te stvaranje novih radnih mjesta</p>	<p>M.3. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja FLAG „Kvarner“</p> <p>M.4. Očuvanje i zaštita morskog okoliša, bioraznolikosti i ekosustava područja FLAG-a Kvarner</p>
	<p>SC2-Potpora valorizaciji, zaštiti i promociji kulturne, prirodne i društvene baštine te tradicije ribarstva i akvakulture u svrhu održivog razvoja ribarske i akvakulturne zajednice</p>	<p>P4-Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju na održiv, inovativan i digitalan način uz naglasak na promociji proizvoda, tradicije i baštine ribarstva i akvakulture</p>	<p>M.5. Očuvanje, valorizacija i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru</p>
		<p>P5-Omogućavanje održivog plavog gospodarstva te poticanje razvoja i inovacija ribarskih i akvakulturnih zajednica</p>	<p>M.6. Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskome okolišu</p>
	<p>SC3-Poticanje inovacija u ostvarivanju plavog rasta gospodarstva</p>	<p>P5-Omogućavanje održivog plavog gospodarstva te poticanje razvoja i inovacija ribarskih i akvakulturnih zajednica</p>	<p>M.7. Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi</p>

3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti

Opći uvjeti prihvatljivosti primjenjuju se na sve mjere LRSR-a.

Specifični uvjeti prihvatljivosti navedeni su u sklopu opisa svake mjere te u FLAG natječaju. Specifični kriteriji odabira projekata po mjerama navedeni su u Prilogu 1.

U svrhu postizanja općih i specifičnih ciljeva provedbe lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom u provedbi LRSR FLAG-a posebna pažnja posvetiti će se poticanju projekata od zajedničkog interesa te projekata koji imaju zajedničkog korisnika i inovativne značajke na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima za razvoj ukupnog ribarstvenog područja FLAG-a. Mjere odnosno projekti koji će se podupirati trebat će ispunjavati najmanje jedan od navedenih kriterija: zajednički interes, zajednički korisnik ili inovativne značajke na lokalnoj razini koje osiguravaju javni pristup svojim rezultatima ili sve navedeno. Ako operacije odnosno projekti potpadaju pod više redaka od 2. do 19. Priloga III. Uredbe (EU) br. 2021/1139, primjenjuje se najviša maksimalna stopa intenziteta potpore. Ako operacija potpada pod jedan ili više redaka od 2. do 19. Priloga III. Uredbe (EU) br. 2021/1139, a istodobno i u redak 1. tog priloga, primjenjuje se maksimalna stopa intenziteta potpore iz retka 1. Prema Uredbi (EU) br. 2021/1139, Prilog III., intenzitet potpore vezan za FLAG-ove može biti 100 % ukupno prihvatljivih troškova ukoliko su operacije:

- povezane s tekućim troškovima lokalnih akcijskih grupa,
- koje se podupiru na temelju članka 30. Uredbe (EU) br. 2021/1139 i koje ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih kriterija:
 - i. od zajedničkog su interesa;
 - ii. imaju zajedničkog korisnika; ili
 - iii. imaju inovativne značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima.
- mjere koje ne potpadaju pod prethodnu točku te koje udovoljavaju svim sljedećim kriterijima:
 - i. od zajedničkog su interesa;
 - ii. imaju zajedničkog korisnika;
 - iii. imaju inovativne značajke ili osiguravaju javni pristup svojim rezultatima

Mjere od zajedničkog interesa su operacije koje uključuju aktivnosti za promociju ribarstvenog područja i proizvoda ribarstva s područja. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija od zajedničkog interesa iznosi 80%. Mogućnost udovoljavanja kriterija „od zajedničkog je interesa“ je predviđena provedbom promotivnih aktivnosti u okviru svih programiranih mjera ove LRSR.

Mjere koje imaju zajedničkog korisnika odnose se na provođenje prihvatljivih aktivnosti u okviru operacija od strane ribarskih zadruga i/ili organizacija subjekata u ribarstvu i akvakulturi i/ili udruga i/ili jedinica lokalnih samouprava (JLS) i/ili trgovačkih društava u većinskom vlasništvu JLS-ova i/ili turističkih zajednica (TZ) i/ili javnih ustanova. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija zajedničkog korisnika iznosi 80%. Zajednički korisnici koji mogu ostvariti povećanje intenziteta potpore su navedeni prema obliku u programiranim mjerama.

Operacije koje imaju inovativne značajke, prema potrebi na lokalnoj razini podrazumijevaju uvođenje inovativnih rješenja i usluga, proizvoda i tehnoloških pristupa isključivo na lokalnoj razini. Osim u slučaju uvođenje inovativnih rješenja i usluga, proizvoda i tehnoloških pristupa, inovativnost na lokalnoj razini može biti inovativan pristup ili tehnologija za pojedinog poduzetnika. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija „ima inovativne

značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima“ iznosi 100%. Mogućnost udovoljavanja ovom kriteriju je predviđen za Mjeru 2. Skraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture, Mjeru 3. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja FLAG „Kvarner“, Mjeru 5. Očuvanje, valorizacija i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru te Mjeru 6. Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskom okolišu.

U opisu svake pojedine mjere posebno je prikazan kriterij kojem operacija mora udovoljavati kako bi se ostvario veći intenzitet potpore. Korisnik mora zadovoljiti jedan od kriterija zadanih za pojedinu mjeru da bi intenzitet potpore bio veći od 50%, sukladno definiranom. Iznimno, ako operacija potpada pod više redaka od 2. do 19. Priloga III. Uredbe (EU) br. 2021/1139, primjenjuje se najviša maksimalna stopa intenziteta potpore. S druge strane, ako operacija potpada pod jedan ili više redaka od 2. do 19. Priloga III. Uredbe (EU) br. 2021/1139, a istodobno i u redak 1. tog priloga, primjenjuje se maksimalna stopa intenziteta potpore iz retka 1 (maksimalna stopa intenziteta potpore je 40%). Detaljan popis prihvatljivih i neprihvatljivih troškova za svaku mjeru biti će naknadno razrađen prilikom raspisivanja FLAG natječaja.

Tablica 17. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 1, Mjera 1

CILJ 1: Jačanje konkurentnosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture	
PRIORITET 1: Potpora jačanju konkurentnosti u ribarstvu i akvakulturi	
MJERA 1: Ulaganje u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture	
Opis mjere:	Namjena ove mjere je jačanje kapaciteta pojedinačnih poslovnih subjekata u ribarstvu i akvakulturi kroz jačanje njihovih tehnoloških kapaciteta i modernizaciju poslovanja. Mjera će omogućiti stvaranje potrebnih preduvjeta ribarima za održivost poslovanja, povećanje kvalitete proizvoda i usluge, poboljšanje sigurnosti i te doprinijeti jačanju održivog plavog gospodarstva. Što se tiče ribarske opreme, transporta i prodaje ribe i drugih morskih organizama, mjere potpore potrebne su kako bi se riješio nedostatak modernizacije koji se odražava u neučinkovitoj i zastarjeloj opremi i neadekvatnom transportu, kao i osposobljavanje postojećih i razvoj novih kanala prodaje kroz kratke lance opskrbe. Poseban napor potrebno je uložiti u poticanje energetske učinkovitosti na ribarskim plovilima kako bi se ublažile klimatske promjene i doprinijelo dekarbonizaciji i održivom plavom gospodarstvu. Također, konkurentnost i održivost sektora ribarstva ovisi o maksimalizaciji vrijednosti te stvaranju dodane vrijednosti proizvoda kroz promicanje kvalitete ulova te poticanju diversifikacije na povezane i komplementarne aktivnosti kako bi se stvorile nove mogućnosti prihoda u sektoru ribolova, posebno u kontekstu malog priobalnog

	ribolova i ribolovnog turizma te doprinijelo prilagodbi sektora klimatskim promjenama.
Prihvatljivi korisnici:	Mikro, mala i srednja poduzeća te zadruge registrirane za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i akvakulture
Uvjeti prihvatljivosti:	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ciljevima LRSR, izuzev neprihvatljivih operacija ili troškova definiranih sukladno članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139 Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mjesta i/ili očuvanju postojećih
Intenzitet potpore:	50-100% ukupno prihvatljivih troškova 100% potpore se odnosi na operacije povezane s malim priobalnim ribolovom
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	44,40%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Građenje i/ili rekonstrukcija objekata za preradu i/ili skladištenje i/ili prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture ➤ Opremanje objekata za preradu i/ili skladištenje i/ili prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture ➤ Nabava opreme za preradu i/ili pakiranje i/ili skladištenje i/ili prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture ➤ Nabava i/ili opremanje mobilnih i/ili montažnih objekata za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture ➤ Nabava i/ili opremanje specijaliziranih vozila za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture - mobilne ribarnice ➤ Nabava opreme i alata za poboljšanje ribarske i akvakulturne djelatnosti ➤ Razvoj softverskih rješenja za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture, ➤ Osmišljavanje brend strategije proizvoda ribarstva i akvakulture, lokalnih proizvođača i ribarskog područja, ➤ Diversifikacija i novi oblici prihoda u ribolovu ➤ Zaštita zdravlja i sigurnost na ribarskim plovilima ➤ Energetska učinkovitost ribarskih plovila i ublažavanje klimatskih promjena ➤ Dodana vrijednost i kvaliteta proizvoda ribarstva ➤ Prerada proizvoda ribarstva i akvakulture ➤ Promotivne aktivnosti

Tablica 18. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 2, Mjera 2

CILJ 1: Jačanje konkurentnosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture	
PRIORITET 2: Stvaranje dodatnih vrijednosti, radnih mjesta i prepoznatljivosti područja, privlačenje mladih ljudi te promicanje inovacija i digitalnih proizvoda u ribarstvu i akvakulturi	
MJERA 2: Skraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture	
Opis mjere:	Provedbom prihvatljivih aktivnosti u okviru mjere će se poticati korištenje napredne tehnologije, omogućiti bolji uvjeti poslovanja i otvaranje novih tržišta i mogućnosti, povećati dostupnost i potrošnju proizvoda ribarstva i akvakulture posebice u gradu Rijeci iskorištavanjem pozitivne sinergije ribara, ribarskih zadruga i trgovaca. Provedbom prihvatljivih aktivnosti lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva omogućit će se valorizacija lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, unaprijediti opskrbeni lanci, povećati dostupnost, poticati konzumacija na cijelom području FLAG-a i stvoriti dodana vrijednost lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture, lokalnim proizvođačima i općenito ribarskim zajednicama.
Prihvatljivi korisnici:	Mikro, mala i srednja poduzeća te zadruge registrirane za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i akvakulture
Uvjeti prihvatljivosti:	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ciljevima LRSR, izuzev neprihvatljivih operacija ili troškova definiranih sukladno članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139 Aktivnosti vezane uz predmet potpore, pod oznakom 2. e) i f) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i jednu od aktivnosti pod oznakom 2. a), 2. b), 2. c) i/ili 2. d)
Intenzitet potpore:	50-100% ukupno prihvatljivih troškova 100% potpore se odnosi na operacije povezane s malim priobalnim ribolovom Operacije moraju zadovoljiti sve navedene kriterije: 1. od zajedničkog je interesa, 2. ima zajedničkog korisnika, 3. ima inovativne značajke ili osiguravaju javni pristup svojim rezultatima.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	14,95%
Prihvatljive aktivnosti:	➤ 2. a) Nabava opreme i/ili IKT rješenja za prihvati i/ili pripremu i/ili obradu i/ili očuvanje i/ili skladištenje i/ili prezentaciju proizvoda ribarstva i akvakulture

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2. c) Nabava i/ili opremanje ambulatnog ili dostavnog vozila za unaprjeđenje kratkog lanca opskrbe, distribuciju i prodaju, ➤ 2. d) Razvoj softverskih i digitalnih rješenja za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture, ➤ 2. e) Promotivne aktivnosti vezane uz predmet potpore izrade mrežne stanice i/ili aplikacije za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture ribarskog područja, lokalnih proizvođača, proizvoda i usluga u sektoru ribarstva (osmišljavanje vizualnih i tekstualnih rješenja, izrada komunikacijske strategije, dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl., trošak oglašavanja putem oglasa, TV i radio spotova, trošak izrade plakata, letaka, majice, kape i sl., sudjelovanje na domaćim i inozemnim sajmovima u svrhu promocije novostvorenog brenda (države članice EU, države kandidatkinje i ostale europske zemlje), ➤ 2. f) Opći troškovi
--	--

Tablica 19. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 2, Mjera 3

CILJ 1: Jačanje konkurentnosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture	
PRIORITET 2: Stvaranje dodatnih vrijednosti, radnih mjesta i prepoznatljivosti područja, privlačenje mladih ljudi te promicanje inovacija i digitalnih proizvoda u ribarstvu i akvakulturi	
MJERA 3: Jačanje prepoznatljivosti ribarskog i akvakulturnog područja FLAG-a „Kvarner“	
Opis mjere:	Provedbom aktivnosti mjere jačanja prepoznatljivosti na području FLAG-a „Kvarner“ stvoriti će se uvjeti za promociju područja FLAG-a, osmisliti nova brend i komunikacijska strategija, te pripremiti uvjeti za izradu web stranice.
Prihvatljivi korisnici:	FLAG „Kvarner“
Uvjeti prihvatljivosti:	Nositelj projekta mora osigurati da se organizirane edukativne aktivnosti odnose na promociju proizvoda ribarstva i akvakulture, te da budu besplatne za polaznike Aktivnosti pod oznakom 3. d) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i jednu od aktivnosti pod oznakom 3. a), 3. b) i/ili 3. c)
Intenzitet potpore:	50% ukupno prihvatljivih troškova Da bi mjere imale intenzitet potpore od 100%, moraju zadovoljiti sve navedene kriterije: 1. od zajedničkog je interesa;

	<ul style="list-style-type: none"> 2. ima zajedničkog korisnika; 3. ima inovativne značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	1,88%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 3. a) Osmišljavanje i razvoj brend strategije cjelokupne ribarske zajednice na području FLAG-a ➤ 3. b) Izrada komunikacijske strategije ➤ 3. c) Opremanje i/ili uređenje edukativne radionice u svrhu promoviranja područja FLAG-a Kvarner, ➤ 3.d) Promotivne aktivnosti (lektoriranje, fotografiranje, edukativni promo materijali, i sl.),

Tablica 20. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 3, Mjera 4

CILJ 2: Potpora valorizaciji, zaštiti i promociji kulturne, prirodne i društvene baštine te tradicije ribarstva i akvakulture u svrhu održivog razvoja ribarske i akvakulturne zajednice	
PRIORITET 3: Valorizacija, očuvanje i promicanje ribarske i akvakulturne baštine u svrhu popularizacije društvene i kulturne baštine područja, poticanja diversifikacije, digitalnih i zelenih aktivnosti te stvaranje novih radnih mjesta	
MJERA 4: Očuvanje i zaštita morskog okoliša, bioraznolikosti i ekosustava FLAG-a „Kvarner“	
Opis mjere:	Na području FLAG-a postoji bogata prirodna, kulturna, povijesna i tradicijska baština koju je potrebno očuvati i na adekvatan način valorizirati i promovirati. Osim razvoja turizma i privlačenja većeg broja domaćih i stranih posjetitelja, potrebno je potaknuti osvještavanje lokalnog stanovništva nastavno na očuvanje i zaštitu morskog okoliša te čuvanje bioraznolikosti i ekosustava na području FLAG-a. Svrha ove mjere jest stvaranje i izgradnja preduvjeta za sigurno odlaganje ribljeg otpada u spremnike za otpad u iskrcajnim lukama, aktivnosti čišćenja mora i priobalja, poticanje digitalnih i zelenih rješenja, poticanje diversifikacije i stvaranje radnih mjesta na području FLAG-a.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-a, komunalna poduzeća, lučke uprave
Uvjeti prihvatljivosti:	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ciljevima LRSR, izuzev neprihvatljivih operacija ili troškova definiranih sukladno članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139

	Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mjesta i/ili očuvanju postojećih
Intenzitet potpore:	100% ukupno prihvatljivih troškova Operacije moraju zadovoljiti jedan od navedenih kriterija: 1. od zajedničkog interesa; 2. ima zajedničkog korisnika; 3. ima inovativne značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	11,26%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Građenje (izgradnja i/ili rekonstrukcija) i/ili opremanje objekata ili prostora sustavima/opremom za odlaganje otpada iz rijeka, mora i priobalja, s naglaskom na održiva, zelena i inovativna rješenja odlaganja otpada na iskrcajnim lukama; ➤ Aktivnosti čišćenje mora i priobalja (plaža) na području FLAG-a; ➤ Aktivnosti recikliranja otpada i stvaranje inovativnih proizvoda iz otpada prikupljenog iz mora i priobalja; ➤ Edukacijsko-informativne i promotivne aktivnosti o biološkoj raznolikosti mora i priobalja i očuvanju vrijednog prirodnog okoliša kao ključne razvojne resursne osnove, npr. savjetovanja, radionice, mentorstva, treninge, stručne skupove, razmjenu iskustava i prakse, studijska putovanja, tečajeve, festivale/manifestacije/javna događanja, medijske kampanje i sl.; ➤ Izrada promotivnog materijala i provedba promotivnih aktivnosti nastavno na izgrađenu i/ili obnovljenu (rekonstruiranu) i/ili opremljenu društvenu i sličnu infrastrukturu, ➤ Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)

Tablica 21. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 3, Mjera 5

CILJ 2: Potpora valorizaciji, zaštiti i promociji kulturne, prirodne i društvene baštine te tradicije ribarstva i akvakulture u svrhu održivog razvoja ribarske i akvakulturne zajednice

PRIORITET 4: Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju na održiv, inovativan i digitalan način uz naglasak na promociji proizvoda, tradicije i baštine ribarstva i akvakulture

MJERA 5: Očuvanje, valorizacija i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru	
Opis mjere:	Na području FLAG-a postoji bogata prirodna, kulturna, povijesna i tradicijska baština koju je potrebno očuvati i na adekvatan način valorizirati i promovirati. Promicanje ribarske i akvakulturne društvene i kulturne baštine uključuje i razvoj društvenih sadržaja. Osim razvoja turizma i privlačenja većeg broja domaćih i stranih posjetitelja, potrebno je potaknuti osvještavanje lokalnog stanovništva i poduzetnika o vrijednostima lokalnog područja i njegove ribarske tradicije. Svrha ove mjere jest valorizacija i promicanje društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarskim i akvakulturnim područjima, poticanje diversifikacije i stvaranje radnih mjesta na području FLAG-a.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-a, javne ustanove, udruge, TZ, udruženja obrtnika
Uvjeti prihvatljivosti:	Aktivnosti pod oznakom 5. e) i 5. f) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i jednu od aktivnosti pod oznakom 5. a), 5. b) 5. c) i/ili 5. d)
Intenzitet potpore:	80-100% ukupno prihvatljivih troškova Operacije moraju zadovoljiti jedan od sljedećih kriterija: 1. od zajedničkog interesa; 2. ima zajedničkog korisnika; 3. ima inovativne značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	14,38%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 5. a) Izgradnja i/ili obnova (rekonstrukcija) i/ili opremanje društveno, kulturno, turističke i slične infrastrukture, ➤ 5. b) Ulaganja u građenje i/ili nabavu i/ili opremanje prostora/objekata privezišta, istezališta, lučica i gatova uključujući specijalizirane dizalice, prostora/objekata za popravak i servis plovila i/ili ribarskih/akvakulturnih alata uključujući i/ili skladišne prostore/objekte ribarskih/akvakulturnih alata, ➤ 5. c) Istraživanje i/ili razvoj u svrhu valorizacije kulturne baštine i nasljeđa, ➤ 5. d) Trošak razvoja i implementacije digitalnih usluga koje se odnose na promicanje ribarske i akvakulturne baštine u području FLAG-a, ➤ 5. e) Izrada promotivnog materijala i provedba promotivnih aktivnosti nastavno na izgrađenu i/ili obnovljenu (rekonstruiranu) i/ili

	<p>opremljenu društvenu, turističku i sličnu infrastrukturu,</p> <p>➤ 5. f) Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)</p>
--	--

Tablica 22. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 4, Mjera 6

CILJ 2: Potpora valorizaciji, zaštiti i promociji kulturne baštine te tradicije ribarstva i akvakulture u svrhu održivog razvoja ribarske i akvakulturne zajednice	
PRIORITET 4: Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju na održiv, inovativan i digitalan način uz naglasak na promociji proizvoda, tradicije i baštine ribarstva i akvakulture	
MJERA 6: Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskom okolišu	
Opis mjere:	Ulaganja i poticanje aktivnosti kroz ovu mjeru doprinose razvoju i prepoznavanju lokalne baštine na širem ribarskom području i doprinose decentralizaciji manifestacija unutar područja kroz promociju tradicije u obalnim naseljima. Također, svrha je promovirati održive ribarske i akvakulture prakse koje minimiziraju negativan utjecaj na morske ekosustave, te se aktivno zalagati za zaštitu i očuvanje morskog okoliša.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, udruge, TZ, udruženja obrtnika
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prijavljeni projekt mora doprinositi povezivanju lokalnih dionika s dionicima iz sektora ribarstva i akvakulture, ➤ Aktivnosti pod oznakom 6. d) i 6. e) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i aktivnosti pod oznakom 6. a), 6. b) i/ili 6. c)
Intenzitet potpore:	80% - 100% ukupno prihvatljivih troškova Operacije moraju zadovoljiti jedan od sljedećih kriterija: 1. od zajedničkog interesa; 2. ima zajedničkog korisnika; 3. ima inovativne značajke, ako je to primjereno, na lokalnoj razini te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	10,01%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 6.a) Osmišljavanje i organizacija edukativnih događaja i manifestacija u ribarstvu i akvakulturi, ➤ 6.b) Izrada studija i/ili analiza, ➤ 6.c) Primjena inovativnih oblika i/ili načina prijenosa gastronomskih metoda i alata,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 6.c) Promotivne aktivnosti (dizajn, lektoriraje, logo, izrada foto i video materijala i sl., trošak oglašavanja putem oglasa, TV i radio spotova, trošak izrade plakata, letaka, majice, kape i sl.) ➤ 6.d) Opći troškovi
--	--

Tablica 23. Intervencijska logika: Cilj 3, Prioritet 5, Mjera 7

CILJ 3: Poticanje inovacija u ostvarivanju plavog rasta gospodarstva	
PRIORITET 5: Omogućavanje održivog plavog gospodarstva te poticanje razvoja i inovacija ribarskih akvakulturnih zajednica	
MJERA 7: Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi	
Opis mjere:	<p>Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi ključno je za unaprjeđenje navedenih sektora, povećanje produktivnosti i održivosti, te za rješavanje izazova koji se javljaju u morskim ekosustavima i gospodarskim modelima.</p> <p>Cilj mjere je definirati ulogu u povećanju produktivnosti, konkurentnosti i održivosti ribarstva i akvakulture u budućnosti.</p>
Prihvatljivi korisnici:	Mikro, mala i srednja poduzeća u privatnom vlasništvu, zadruge registrirane za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i akvakulture
Uvjeti prihvatljivosti:	<p>Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ciljevima LRSR, izuzev neprihvatljivih operacija ili troškova definiranih sukladno članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139</p> <p>Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mjesta i/ili očuvanju postojećih</p> <p>Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti dozvoljava partnerstva znanstveno-istraživačkih organizacija i poduzetnika</p>
Intenzitet potpore:	50-75% ukupno prihvatljivih troškova kojima se podupiru inovativni proizvodi, procesi ili oprema u ribarstvu, akvakulturi i preradi
Udio potpore u ukupnom fondu strategije:	3,13%
Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 6. a) Ulaganje u obnovljive izvore energije, ➤ 6. b) Aktivnosti istraživanja podmorja te ispitivanja i praćenja mora i morskih organizama u svrhu izrade znanstveno-stručnih studija ili publikacija za potporu održivom razvoju ribarstva i akvakulture na području FLAG-a; ➤ 6. c) Poticanje suradnje između različitih sektora (inozemnih/domaćih), uključujući vladine agencije, akademsku zajednicu, privatni sektor i civilno društvo kako bi se ostvarila održivost plavog gospodarstva,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 6. d) Poticanje inovacija usmjerenih na aktivnosti koje se bave primijenjenim istraživanjima te uvođenje novih tehnologija, proizvoda i usluga koje poboljšavaju održivo korištenje morskih resursa, kao što su pametna rješenja za praćenje i kontrolu ribarstva, tehnologije za očuvanje okoliša, tehnologija za tjeranje grabežljivaca, eko mreže i dr., ➤ 6. e) Opći troškovi
--	--

3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a

Ustrojstvo, područje i ciljevi djelovanja FLAG-a detaljno su popisani Statutom FLAG-a. Cjelokupni postupak provedbe LRSR koji uključuje i postupak odabira projekata indikativno je opisan u LRSR. Detaljni uvjeti, kriteriji i način odabira biti će definirani pripadajućim FLAG natječajem i internim procedurama prethodno odobrenim od strane nadležnog tijela FLAG-a na temelju Statuta, Smjernica Upravljačkog tijela za provedbu postupka odabira projekata u okviru provedbe LRSR (u daljnjem tekstu: Smjernice) te odredbi Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu i njihovim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Pravilnik LRSR).

Prilikom zaprimanja, ocjenjivanja i odabira projekata, uključujući i postupanje s dokumentacijom nastalom tijekom postupka odabira, FLAG će se pridržavati odredbi Uredbe EU 2021/1060 i Uredbe 2021/1139, provedbenih i delegiranih Uredbi koje iz istih proizlaze te nacionalnih propisa i Smjernica te vlastitih internih procedura odobrenih od strane nadležnog tijela FLAG-a. Postupak odabira projekata se provodi na razini FLAG-a.

Sastav tijela za odabir projekata i njihove zadaće

Prilikom određivanja sastava tijela FLAG-a koja sudjeluju u postupku odabira projekata poštivat će se uvjeti propisani Pravilnikom i Uputama i smjericama za izradu lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR). U svrhu osiguranja nepristranog i transparentnog donošenja odluka potrebno je spriječiti sukob interesa između osoba uključenih u postupak odabira i nositelja projekta. Stoga će sve osobe koje sudjeluju u postupku odabira potpisati Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti. Osoba koja sudjeluje u postupku odabira projekta ne smije ujedno biti nositelj projekta, član obitelji, zaposlenik, član, član upravnog ili bilo kojeg drugog tijela ili čelnik upravnog tijela nositelja projekta niti bilo koje druge fizičke/pravne osobe povezane na bilo koji način s nositeljem projekta (partnerski odnos u provedbi projekta i sl.), te ne smije u odnosu na nositelja projekta imati bilo kakav materijalni ili nematerijalni interes nauštrb javnog interesa i to u slučajevima obiteljske povezanosti, ekonomskih interesa ili drugog zajedničkog interesa. Ukoliko postoji okolnost ili sumnja koja može utjecati na objektivnost/nepripranost pri odabiru ili ugroziti načelo izbjegavanja potencijalnog sukoba interesa, sudionik u postupku odabira projekta će o tome odmah izvijestiti ostale sudionike i nadležno tijelo FLAG-a te pisanim putem zatražiti izuzimanje iz daljnjeg postupka u vezi s projektom na koji se odnosi utvrđeni sukob interesa. FLAG će u takvoj situaciji izuzeti takvu osobi iz daljnjeg postupanja kod predmetnog projekta. FLAG je obvezan voditi Registar evidencije potencijalnog sukoba interesa.

Objava natječaja

Zaposlenici FLAG-a će započeti s pripremom natječajne dokumentacije sukladno akcijskom i financijskom planu LRSR i propisanom sadržaju u Smjericama. Nakon odobrenja natječajne

dokumentacije s pripadajućim priložima i obrascima od strane nadležnog tijela FLAG-a, ista se objavljuje na mrežnim stranicama FLAG-a za svaku pojedinu mjeru.

Podnošenje, zaprimanje i administrativna kontrola prijave za natječaj koji objavljuje FLAG

Nositelj projekta podnosi prijavu projekta FLAG-u na način te prema uvjetima i rokovima propisanim FLAG natječajem. Zaposlenici FLAG-a zaprimaju i registriraju prijave projekata te provode administrativnu kontrolu sukladno FLAG procedurama usklađenim sa Pravilnikom o provedbi LRSR i Smjernicama. U administrativnu kontrolu se upućuju pravodobne prijave projekata, a u slučaju neispunjavanja pojedinih kriterija projekt će se isključiti iz daljnjeg postupka odabira. Administrativnom kontrolom se utvrđuje pravovremenost i potpunost prijave te prihvatljivost nositelja projekta sukladno odredbama propisanim FLAG natječajem. Administrativni kriteriji te posljedično i administrativna kontrola, po svojoj naravi, ne ulaze u sadržaj i kvalitetu samog projekta već se u postupku kontrole postupa prema zadanim, jasnim i transparentnim pravilima, jednakim za sve nositelje projekata, obazirući se samo i isključivo na postavljene administrativne zahtjeve. Administrativna kontrola projekta započinje eliminacijskom kontrolom prijave projekta te se nastavlja kontrolom kompletnosti i prihvatljivosti prijave.

U slučaju da korisnik uz ispunjen obrazac prijave projekta nije dostavio dokument propisan FLAG natječajem ili je potrebna dopuna/obrazloženje/ ispravak sadržaja pristiglog dokumenta, zaposlenik FLAG-a poslati će nositelju projekta Zahtjev za dopunu/ obrazloženje/ispravak kojeg je korisnik obvezan dostaviti FLAG-u na način i u roku predviđenim natječajnom dokumentacijom.

Ocjenjivanje projekata

Ocjenjivanje projekata obavlja Ocjenjivački odbor FLAG-a kojeg imenuje nadležno tijelo FLAG-a sukladno općim ili internim aktima FLAG-a. Članovi Ocjenjivačkog odbora FLAG-a ne mogu biti članovi niti jednog tijela FLAG-a koje sudjeluje u postupku odabira projekata. Oni ocjenjuju projekt uvidom u zaprimljenu dokumentaciju, a nositelju projekta će, u slučaju potrebe, poslati Zahtjev za obrazloženjem/ispravkom. Negativno ocijenjeni odnosno neprihvatljivi projekti isključuju se iz daljnjeg postupka odabira. Pri ocjenjivanju projekta provjerava se usklađenost projekta s uvjetima prihvatljivosti i kriterijima odabira iz LRSR, utvrđuju se prihvatljive aktivnosti ili operacije te troškovi istih, intenzitet i iznos javne potpore, broj bodova po projektu te drugi propisani uvjeti, ovisno o mjeri i/ili vrsti ili tipu operacije.

Odabir projekata i donošenje odluka

Nakon što završi postupak ocjenjivanja za sve pozitivno ocijenjene projekte, formira se rang-lista sukladno kriterijima odabira projekata navedenim u LRSR ili FLAG natječaju. Osoba određena Statutom FLAG-a saziva sjednicu Upravnog odbora FLAG-a te članovima Upravnog odbora FLAG-a dostavlja svu relevantnu dokumentaciju za odlučivanje. Prilikom odabira projekata FLAG mora osigurati načela propisana Pravilnikom o provedbi LRSR. U slučaju da se nakon izuzimanja članova nadležnog tijela FLAG-a zbog sukoba interesa ne može osigurati kvorum i ravnopravnost u odlučivanju, odlučivanje o odabiru projekta obavlja Skupština FLAG-a ili drugo nadležno tijelo ovlašteno za odlučivanje u skladu sa Statutom. Nakon odabira projekata od strane nadležnog tijela FLAG-a, FLAG izdaje Odluku o odabiru projekta (sa utvrđenim iznosom potpore) ili Odluku o odbijanju projekta, te ih dostavlja nositeljima projekata na način propisan u FLAG natječaju. U slučaju kada se na temelju rang-liste utvrdi

da nema dovoljno raspoloživih sredstava za sve pozitivno ocijenjene projekte, u skladu sa raspoloživim sredstvima propisanim FLAG natječajem, određuje se prag raspoloživosti iznad kojeg će se nalaziti svi projekti za koje postoji dovoljno raspoloživih sredstava. U tom slučaju FLAG može obavijestiti nositelje projekta za koje je u postupku odabira utvrđeno da su prihvatljivi, ali im je izdana Odluka o odbijanju, o neiskorištenom iznosu sredstava i provjeriti je li nositelj projekta i dalje zainteresiran za prijavu projekta.

Podnošenje prigovora

Na Odluke koje donese Upravni odbor, nositelj projekta ima pravo podnijeti pisani prigovor Povjerenstvu za prigovore i to u sljedećim slučajevima: povrede odredbi FLAG natječaja i/ili pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i/ili pogrešne primjene pravnog propisa na kojem se temelji Odluka. Odluke Povjerenstva za prigovore ne mogu biti promijenjene od strane nadležnog tijela FLAG-a. FLAG je dužan obavijestiti nositelja projekta o odluci Povjerenstva za prigovore. Na Odluke koje donosi Upravljačko tijelo, korisnik može podnijeti pisani prigovor Povjerenstvu za rješavanje po prigovorima u Upravljačkom tijelu na propisani način i u propisanom roku sukladno Pravilniku za provedbu LRSR i Smjernicama.

Podnošenje Izvještaja o provedenom postupku odabira u Upravljačko tijelo

Postupak odobravanja projekata i dodjele potpore provodi Upravljačko tijelo temeljem Izvješća FLAG-a o provedenom postupku odabira projekata kojim se dokazuje ispunjenje obveza iz Pravilnika o provedbi LRSR. Pravilnikom je propisan minimalni sadržaj Izvješća te rok i način njegove dostave Upravljačkom tijelu.

Donošenje odluka od strane Upravljačkog tijela

Upravljačko tijelo obavlja administrativnu kontrolu Zahtjeva za potporu i dokumentacije dostavljene od strane FLAG-a i donosi Odluku o dodjeli sredstava ili Odluku o odbijanju Zahtjeva za potporu. Informiranje korisnika o rezultatima FLAG natječaja Popis projekata koji su odabrani od strane FLAG-a biti će objavljeni na mrežnoj stranici FLAG-a nakon utvrđivanja konačne rang-liste odabranih projekata.

FLAG nositelj projekta

U slučajevima kada je FLAG nositelj projekta, postupak odabira projekta se provodi na način da se FLAG ne dovodi u povlašteni položaj u odnosu na druge nositelje projekta i postupak provode osobe koje su u potpunosti neovisne od odabranog FLAG-a uz poštivanje osnovnih načela u odnosu na strukturu tijela, glasačkih prava, pripadnosti tijelima javne vlasti i donošenja pojedinačnih odluka.

Podnošenje Zahtjeva za isplatu

Sredstva potpore za provedbu operacija u okviru LRSR isplaćuju se nositelju projekta na temelju podnesenog Zahtjeva za isplatu, bilo jednokratnom isplatom ili isplatom u ratama. Zahtjev za isplatu s pripadajućom dokumentacijom Upravljačkom tijelu u ime nositelja projekta podnosi FLAG, nakon administrativne provjere Zahtjeva za isplatu te posjeti lokaciji operacije. Upravljačko tijelo provodi administrativnu kontrolu Zahtjeva za isplatu s pripadajućom dokumentacijom i donosi Odluku o isplati ili Odluku o odbijanju Zahtjeva za isplatu. Svi troškovi obuhvaćeni Zahtjevom za isplatu moraju biti u cijelosti plaćeni, a operacija ili dijelovi operacije moraju biti završeni i u funkciji u trenutku podnošenja Zahtjeva za isplatu. Rok za podnošenje Zahtjeva za isplatu bit će definiran Natječajem za pojedinu mjeru LRSR.

Kontrola na terenu i posjeta operaciji

Kontrolu na terenu provode djelatnici Upravljačkog tijela prije plaćanja i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja, a po potrebi u bilo kojem trenutku od dana podnošenja Zahtjeva za potporu ili prije podnošenja Zahtjeva za potporu/prijave projekta do isteka pet godina od izvršenog konačnog plaćanja. Osim djelatnika Upravljačkog tijela kontrolu na terenu mogu provoditi i djelatnici ostalih tijela, sukladno Pravilniku o provedbi LRSR. Djelatnici FLAG-a provode kontrolu na terenu u obliku posjeta operaciji prije plaćanja i po potrebi tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja za sve Zahtjeve za isplatu. Posjet operaciji obuhvaća samo fizički segment operacije kojom se potvrđuje završetak i funkcionalnost operacije, postojanje roba/usluga prijavljenih putem Zahtjeva za isplatu te provedba mjera informiranja i promidžbe, ako je primjenjivo

3.4. Opis tema planiranih projekata suradnje i način njihova odabira

Ukoliko će se projekti suradnje financirati u nekom budućem razdoblju, FLAG prepoznaje važnost istih te će biti spreman iskoristiti sljedeće aktivnosti:

- Međuteritorijalni projekti suradnje unutar jedne države članice ili transnacionalni projekti suradnje između državnih područja u nekoliko država članica odnosno suradnja između barem jednog državnog područja države članice i jednog ili više državnih područja trećih zemalja
- Pripremu tehničku podršku namijenjenu međuteritorijalnim ili transnacionalnim projektima suradnje (ukoliko FLAG priprema provedbu projekta)

Cilj planiranih projekata suradnje čiji je korisnik isključivo FLAG jest poboljšati suradnju te nacionalnu i međunarodnu razmjenu iskustava u svrhu jačanja kapaciteta FLAG-a i njegove uloge u ribarstvenoj zajednici. Osim navedene formalne suradnje, FLAG smatra da su od iznimne koristi i neformalne suradnje u obliku podrške ili mentorstva i drugih oblika umrežavanja.

3.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

Za potrebe izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu konzultirani su postojeći strateški dokumenti na višim razinama:

- Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027., godine,
- Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2027.,
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine.

3.6. Doprinos horizontalnim pitanjima

Tijekom izrade LRSR vodilo se računa o horizontalnim pitanjima, koja se odnose na cjelokupno područje, sve dionike i sektore unutar područja, te su obuhvaćena područja *zaštite okoliša, zaštite i obnove bioraznolikosti, održivosti plavog gospodarstva i poticanja inovacija u ribarstvu i akvakulturi, podizanja svijesti o važnosti očuvanja mora, ribljih resursa i zdrave prehrane, zapošljavanja, te ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije*. Doprinos rješavanju horizontalnih pitanja se postigao prilikom definiranja procesa odabira projekata/operacija te kreiranja samih mjera.

Doprinos horizontalnom pitanju **zaštite okoliša** će se postići udovoljavanjem uvjeta da ulaganje nema negativan utjecaj na okoliš i dodjeljivanjem većeg broja bodova u svim predloženim mjerama za projekte/operacije, koje uključuju korištenje energije iz obnovljivih izvora energije, osim u mjeri 6. (Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskom okolišu) u kojoj će se veći broj bodova dodijeliti za manifestacije, koje se tematski odnose na zaštitu okoliša i promoviraju održive ribarske i akvakulturne prakse koje minimiziraju negativan utjecaj na morske eko-sustave.

Doprinos horizontalnom pitanju **zaštite i obnove bioraznolikosti** će se postići udovoljavanjem uvjeta da ulaganje promiče održivost u pogledu ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća, što je posebno potencirano u mjeri 1. (Ulaganje u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture), u kojoj će se veći broj bodova dodijeliti za ulaganje u energetske učinkovitost, kako bi se ublažile klimatske promjene i dao doprinos dekarbonizaciji i održivom plavom gospodarstvu.

Prilikom izrade LRSR, a posebice njegovom provedbom doći će do izražaja inovativan pristup rješavanja problema područja mogućom zajedničkom suradnjom svih stanovnika područja i članova FLAG-a s lokalnim i nacionalnim vlastima, uključujući vladine agencije, akademsku zajednicu, privatni sektor i civilno društvo kako bi se ostvarila **održivost plavog gospodarstva** poticanjem inovacija u ribarstvu i akvakulturi, što je osobito izraženo u mjeri 7. U okviru ove mjere vrednovat će se ulaganja u obnovljive izvore energije te ulaganja u inovativne tehnologije koje poboljšavaju održivo korištenje morskih resursa, kao što su pametna rješenja za praćenje i kontrolu ribarstva, tehnologije za očuvanje okoliša i dr.

LRSR posebnu pozornost posvećuje prepoznatljivosti ribarskog područja, **te izradi strateških dokumenata FLAG područja**, što je osobito izraženo u mjeri 3 (Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja FLAG „Kvarner“).

Provedbom projekata/operacija, projekti će trebati udovoljavati kriteriju prihvatljivosti koji se odnosi na povećanje broja radnih mjesta ili zadržavanje postojećih („Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mjesta i/ili se zadržavaju postojeća“). Osim udovoljavanju kriterija prihvatljivosti, veći broj bodova će se dodijeliti projektu/operaciji koja rezultira povećanju broja radnih mjesta. Na takav način će se doprinijeti rješavanju **horizontalnog pitanja zapošljavanja**.

U samom opisu postupka odabira projekta na razini FLAG-a „Kvarner“ pisanim će se putem osigurati ravnopravnost spolova i zabranu diskriminacije po socijalnim, rasnim, etničnim, vjerskim, individualnim, spolnim, jezičnim ili drugim osobinama. Prilikom programiranja mjera uzete su u obzir sve ranjive skupine identificirane u analizi stanja.

Mjere predviđene ovom LRSR jednako su usmjerene prema osobama oba spola i njihovi učinci i rezultati budućih projekata jednaki su za osobe oba spola. Sve aktivnosti u LRSR, uključujući zapošljavanje, planirane su da se omogući spolna i rodna ravnopravnost.

LRSR je u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) i Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12).

Da bi tekstualne informacije bile pristupačne, jednostavne za čitanje i razumijevanje, u promotivnim materijalima će se koristiti jednostavan jezik, izbjegavanje složenih simbola i metafora te pridavanje važnosti ilustracijama koje pomažu u razumijevanju osobama s intelektualnim poteškoćama. Veličina znakova će biti najmanje 12, a za popise će se koristiti funkcije za oblikovanje grafičkih oznaka i numeriranje odnosno „Bullets and Numbering“.

Mjere će se temeljiti na smjernicama pristupačnosti web stranica i promotivnih materijala kako bi se osigurala dostupnost sadržaja osobama s različitim kognitivnim, motoričkim i osjetilnim

oštećenjima. To uključuje prilagodbu dizajna, promjenu boja i kontrasta, tekstualne alternative za slikovne elemente te izbjegavanje dizajna koji može uzrokovati napadaj ili otežati navigaciju. Također, mjere će za slabovidne osobe pružiti prilagodbe pristupačnosti kao što su izbor boja s dobro definiranim kontrastom, prilagodba boja pozadine i teksta te osiguravanje tekstualnih alternativa za slikovne elemente.

4. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LSLR

Akcijski plan provedbe strategije je indikativan te je napravljen na temelju komunikacije s potencijalnim prijaviteljima i procjene njihove mogućnosti za provedbu aktivnosti u svrhu postizanja ciljeva LRSR-a. Popis zaduženja, način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR detaljno je opisan u sljedećem poglavlju.

U tablici 24. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata, prikazan je indikativni plan raspisivanja natječaja po pojedinoj mjeri na razini svake godine za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2029. godine.

Tablica 24. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata

SPECIFIČNI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	UKUPNO PROJEKATA
SVEUKUPNO			0	2	6	2	2	0	0	12
SC1			0	1	3	1	1	0	0	6
	P1		0	0	1	1	1	0	0	3
		M1	0	0	1	1	1	0	0	3
	P2		0	1	2	0	0	0	0	3
		M2	0	1	1	0	0	0	0	2
		M3	0	0	1	0	0	0	0	1
SC2			0	1	2	1	1	0	0	5
	P3		0	1	1	1	0	0	0	3
		M4	0	1	0	0	0	0	0	1
		M5	0	0	1	1	0	0	0	2
	P4		0	0	1	0	1	0	0	2
		M6	0	0	1	0	1	0	0	2
SC3			0	0	1	0	0	0	0	1
	P5		0	0	1	0	0	0	0	1
		M7	0	0	1	0	0	0	0	1
TEKUĆI TROŠKOVI I ANIMACIJA		n/a	x	x	x	x	x	x	x	n/a

U tablici 25. prikazana je indikativna dinamika provedbe i financiranja projekata u okviru LRSR i očekivani broj prijava od 2023. do 2029. godine.

Tablica 25. Dinamika provedbe i financiranja projekata u okviru LRSR i očekivani broj prijava od 2023. do 2029. godine

SPECIFIČNI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	UKUPNO PROJEKATA
SVEUKUPNO			0	0	9	20	13	4	0	46
SC1			0	0	5	11	6	2	0	24
	P1		0	0	0	7	5	2	0	14
		M1	0	0	0	7	5	2	0	14
	P2		0	0	5	4	1	0	0	10
		M2	0	0	4	4	1	0	0	9
		M3	0	0	1	0	0	0	0	1
SC2			0	0	4	7	7	2	0	20
	P3		0	0	3	4	4	1	0	12
		M4	0	0	3	1	0	0	0	4
		M5	0	0	0	3	4	1	0	8
	P4		0	0	1	3	3	1	0	8
		M6	0	0	1	3	3	1	0	8
SC3			0	0	0	2	0	0	0	2
	P5		0	0	0	2	0	0	0	2
		M7	0	0	0	2	0	0	0	2

5. NAČIN PRAĆENJA I VREDNOVANJA PROVEDBE LSLR

Provedba LRSR pratiti će se minimalno na godišnjoj razini, ali i u sklopu redovnih aktivnosti FLAG-a kako je Statutom i propisano. Kontinuirani nadzor nužan je kako bi se procijenio napredak u provedbi te identificirale sve potencijalne razlike između planiranih i provedenih aktivnosti, kako bi se pratili financijski pokazatelji implementacije te kako bi se pratila usklađenost strategije s zakonskim okvirima i nadređenim strateškim dokumentima.

FLAG „Kvarner“ Upravljačkom tijelu najkasnije do 15. veljače tekuće godine (godina „n“) dostavlja godišnje izvješće o provedbi LRSR za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca prethodne godine (godine „n-1“). Godišnje izvješće dostavljat će se na propisanom obrascu.

U sklopu Godišnjeg izvješća temeljem definiranih pokazatelja isporuka i rezultata formiranih za praćenje ciljeva, analizirat će se i opisati sve aktivnosti, dionici i troškovi iz prethodne godine, svi raspisani natječaji, ugovoreni korisnici, dodijeljene potpore, analizirat će se ispunjavanje postavljenih ciljeva i prioriteta vezano uz dodijeljene potpore, doprinos zadanim indikatorima, problemi u provedbi i implementirana rješenja, provedba godišnjeg akcijskog plana, izvještaj o planiranim i utrošenim sredstvima prema izvorima i sl. Kontinuiranim praćenjem i vrednovanjem strategije osigurati će se efikasnost provođenja integriranog razvoja područja te će se na vrijeme prepoznati eventualni problemi i donijeti preporuke kako bi se postigla najveća moguća iskorištenost LRSR.

Kako bi se provedba strategije efikasno pratila FLAG će osigurati sustavno i sistematizirano bilježenje svih podataka nužnih za praćenje. Prikupljati će i pohranjivati sve informacije o prijaviteljima i projektnim prijedlozima pristiglim na raspisane natječaje, bilježiti će i pohranjivati rezultate provedbe projektnih ideja te u konačnici i rezultate završnih izvještaja svakog pojedinog odobrenog projektnog prijedloga. Prilikom prikupljanja podataka vodit će se računa da prikupljene informacije budu sistematizirane u funkcionalnu bazu podataka te povezane s ciljevima LRSR-a. Sustavno i sistematizirano bilježenje nužno je za izradu

Godišnjeg izvještaja, ali i pružanje informacija Upravi i Skupštini FLAG-a, Upravljačkom tijelu te vanjskim evaluatorima. FLAG će u svakom trenutku na zahtjev ovlaštene osobe / tijela biti u mogućnosti pružiti sve potrebne informacije o statusu svake pojedinačne prijave. Vrednovanje LRSR vršiti će se primjenom mehanizama unutarnje i vanjske kontrole³³ provedbe i upravljanja LRSR, a kako bi se utvrdila razina njezine uspješnosti.

Vrednovanjem provedbe postići će se:

- Unapređenje sustava upravljanja LRSR,
- Identifikacija novih izvora financiranja projekata kroz strategiju,
- Usklađivanje s nacionalnom politikom i nadređenim strateškim dokumentima,
- Izrada izvješća o provedbi i kvaliteti planiranog dokumenta kao i eventualni prijedlozi za njezinu izmjenu.

Ključni dionici praćenja provedbe LRSR i njegove evaluacije jesu:

- FLAG „Kvarner“
- Upravni odbor FLAG-a
- Skupština FLAG-a
- Vanjski evaluatori

Unutarnje vrednovanje FLAG će provoditi minimalno jednom godišnje u sklopu sastavljanja izvještaja o svome radu i za potrebe pripreme Godišnjeg izvještaja. Vanjsko vrednovanje LRSR provodi vanjski stručnjak minimalno dva puta tijekom programskog razdoblja. Vanjski stručnjak izrađuje izvještaj o vrednovanju i preporuke, temeljem prikupljenih podataka. Godišnja izvješća o radu i vanjsko vrednovanje biti će javno dostupni na web stranicama FLAG-a. Godišnje izvješće FLAG-a kao i izvješće vanjskog evaluatora odobravaju Upravni odbor i Skupština FLAG-a.

U Prilogu 2. strategije prikazani su detaljni indikatori za praćenje učinka provedbe svih mjera LRSR-a „Kvarner“.

6. OPIS SPOSOBNOSTI ZA PROVEDBU LSLR

6.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRSR i iskustvo u provedbi projekata

Tijekom izrade LRSR, FLAG-a „Kvarner“ nema zaposlenih djelatnika, te su za cjelokupni angažman oko pripreme i provedbe kako za Mjeru III.1. Pripremna potpora tako i za izradu LRSR angažirane tri osobe: Predsjednica FLAG-a, Voditeljica FLAG-a i članica FLAG-a zaposlena u obrtu člana FLAG-a koji pripada gospodarskom sektoru ribarstva. Na taj način osigurani su kapaciteti za cjelokupno i temeljito upravljanje, a u cilju postizanja pozitivnih rezultata prilikom ostvarenja zadanih ciljeva. Obavljaju se kompletni administrativni i tehnički poslovi: svakodnevni „uredski“ rad, komunikacija s članovima, potencijalnim članovima, potencijalnim prijaviteljima, suradnicima, dobavljačima, Upravom ribarstva i ostalim javno-pravnim tijelima.

Predsjednica je po struci prvostupnica nautike i tehnologije pomorskog prometa, a kroz svoj je radni vijek stekla višegodišnje iskustvo u ribarstvu i akvakulturi: Kontaktiranje poslovnih partnera u Republici Hrvatskoj i EU, planiranje izlova uzgojene ribe po preuzetim narudžbama, pregovaranje sa kupcima, ugovaranje uvjeta plaćanja, organizacija otkupa sitne plave ribe, plasman ribe na tržište, planiranje i organizacija prerade sitne plave ribe, komunikacija sa ribarima, prodaja svježe ribe, smrznutih i prerađenih proizvoda, organizacija transporta

³³ Ugovaranjem vanjskog stručnjaka

(cestovni, zračni, pomorski), praćenje statusa pošiljki, izrada kalkulacija, ponuda, predračuna i računa, usklađivanje proizvodnje sa unaprijed ugovorenim rokovima isporuke i potrebama veleprodaje, usklađivanje procesa proizvodnje i veletrgovine sa HACCP i ISO normama (provođenje internih audita pred godišnji kontrolni audit provoden od strane klasifikacijskog društva), organizacija izlaganja proizvoda na međunarodnim sajmovima Seafood Expo, vođenje odobrenog objekta ribarskih proizvoda uz potrebnu popratnu dokumentaciju, aktivno zastupanje interesa ribara u zajednici, administracija i vođenje dokumentacije za ribarske brodove i zaposlenike istih.

Voditeljica je po struci magistra poduzetništva, te ima višegodišnje iskustvo u provedbi Lokalne razvojne strategije u ribarstvu na području djelovanja, a što podrazumijeva osmišljavanje, izradu, objavu i provedbu FLAG natječaja temeljem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo, Pravilnika Ministarstva poljoprivrede i smjernica Uprave ribarstva. Osim navedenog, pomoć civilnom, javnom i gospodarskom sektoru pri javljanju na javne natječaje za dodjelu potpore iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u okviru Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo u programskom razdoblju 2014 - 2020., provođenje CLLD pristupa putem integriranih i multisektorskih strategija lokalnog razvoja na način da uvažavaju lokalne potrebe i potencijale, uključuje inovativne razvojne mogućnosti u lokalnom kontekstu, umrežavanje i suradnju. Vezano uz isto, vođenje administrativnih poslova i materijalno-financijskog poslovanja u skladu sa zakonom, Statutom i općim aktima te odlukama Skupštine i Upravnog odbora, sklapanje ugovora i poduzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun poslodavca, nadzor zaposlenih i volontera te osiguravanje cjelokupnog upravljanja radi postizanja ciljeva organizacije. Obavljanje stručnih i tehničkih poslova za potrebe tijela poslodavca. Stručno i tehničko pripremanje sjednica tijela poslodavca, predstavljanje poslodavca lokalnim zajednicama, međunarodnim agencijama i donatorima, te općoj javnosti. Razvijanje redovnih radnih planova, skrb o provođenju planova i programa rada poslodavca. Izvršavanje financijskog plana i raspolaganje planiranim sredstvima, te obavljanje drugih poslova u skladu sa Statutom. Osim navedenog, voditeljica ima i višegodišnje iskustvo kroz angažman u realnom sektoru, a u vezi pripreme, administracije i ažuriranja ugovora sa klijentima, izrada I-RA, priprema računa (plaćanja i primanja) za knjigovodstvo, komunikacija s klijentima vezano za ugovore i račune (Engleski jezik), administracija ureda i poslovanja tvrtke u skladu sa zakonskim propisima, organizacija putovanja zaposlenika, obračun putnih troškova zaposlenika, praćenje EU fondova, priprema mjesečnih izvještaja dobitka/gubitka (P/L statement) za upravu tvrtke, administracija web stranice i e-mail adrese. Osim navedenog, posljednih godina stekla je iskustvo u savjetovanju u području pomorskog poslovanja i upravljanja te off-shore industriji - IT podrška harverdskim i softverskim tehnologijama za brodove i urede, te osnovom ovlaštenja MMPI – Uprava sigurnosti plovidbe, pri izradi procjena i planova sigurnosne zaštite lučkih operativnih područja i luka u, a što uključuje istraživanje i razvoj te izradu stručnih elaborata i studija u području pomorstva. Način poslovanja u skladu je s certifikacijom sustava upravljanja prema normi ISO 9001:2015, a za što je angažirana kao voditeljica certifikacijskih i re-certifikacijskih procesa, vodeći se primjenjivim zakonskim, regulatornim i ugovornim zahtjevima.

Treća osoba angažirana na pripremi i provedbi Mjere III.1. Pripremna potpora i izradi LRSR po struci je ekonomist, a ima višegodišnje iskustvo rada na samome ribarskom brodu (Plovila s mrežama stajaćicama između ≥ 6 m < 12 m dužine), te vođenju kompletne popratne administracije vezano uz isto.

LAGUR (FLAG) Kvarner planira profesionalno obavljanje dužnosti i poslova Voditelja udruge, zaposlenje jednog stručnog suradnika u punom radnom vremenu, te dodatnim radom zaposlenje Predsjednika udruge.

U radu LAGUR-a (FLAG) sudjeluje i Upravni odbor te svi članovi LAGUR-a (FLAG), koji zajedno sačinjavaju, Skupštinu, najviše tijelo upravljanja. Upravni odbor čine sedam članova iz svih sektora, javnog, gospodarskog sektora ribarstva i civilnog, u točno propisanim omjerima. Zadaci i uloge Upravnog odbora i članova propisane su statutom LAGUR-a (FLAG).

Skupština FLAG-a „Kvarner“ najviše je upravljačko tijelo Udruge, a čine je predstavnici svih članova FLAG-a. Skupština odlučuje o najvažnijim pitanjima vezano za funkcioniranje FLAG-a, LRSR i sl.

6.2. Financijski kapacitet za provedbu LRSR

Provedba operacija LRSR, tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR prvenstveno će se financirati dodjelom potpore u okviru Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.- 2027. godine te zadovoljava Prioritet 3 Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu Europske unije „Omogućavanje održivog plavog gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanjem razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica“.

Temeljem Pravilnika za provedbu LRSR očekuje se potpora u iznosu od 2.131.941,79 EUR, od čega će se 25,00% (532.985,00 EUR) koristiti za tekuće troškove (troškovi rada, troškovi osoblja, troškove osposobljavanja, troškovi povezani s odnosima s javnošću, financijski troškovi, troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR) i troškove vođenja LRSR (troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR, troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi zahtjeva za potporu). FLAG Kvarner trenutno nema propisani iznos članarine. Uz navedeni izvor, FLAG će nastojati osigurati dodatna sredstva i kroz druge izvore.

7. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR I RADA FLAG-a

Prilikom izrade indikativnog financijskog plana provedbe LRSR vodilo se računa da se u obzir uzmu stvarne potrebe i mogućnosti područja te iskazani interesi potencijalnih prijavitelja putem Obrasca za iskaz interesa. Financijski plan izrađen je za razdoblje od 2023. do 2029. godine i sastoji se od četiri različite tablice (prikazane u prilogima strategije 3.-6.).

1. U prvoj tablici (Prilog 3.) navedeni su svi planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i po godinama provedbe LRSR-a.
2. U drugoj tablici (Prilog 4.) navedeni su svi troškovi potrebni za funkcioniranje FLAG-a koji će se financirati iz EFPR potpore. Uključuju sve tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a po vrsti troška.
3. U trećoj tablici (Prilog 5.) navedene su sve mjere, predviđeni broj projekata po pojedinoj mjeri, iznos javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji.
4. U posljednjoj tablici (Prilog 6.) navedena je financijska alokacija po mjerama i po godinama, uključujući i rashode za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a.

PRILOZI

Prilog 1: Kriteriji odabira po mjerama

Kriteriji odabira za Mjeri M1: Ulaganje u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 1.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE³⁴):	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanje postojećeg broja radnih mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 30
	Nabava opreme i alata za poboljšanje ribarske i akvakulturne djelatnosti	25
	Građenje i/ili rekonstrukcija i opremanje objekata za preradu i/ili skladištenje i/ili prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture	25
	Nabava i/ili opremanje mobilnih i/ili montažnih objekata za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture	25
	Ulaganje u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti na ribarskim plovilima	30
	Ulaganje u dodanu vrijednost i kvalitetu proizvoda ribarstva	30
	Ulaganje u preradu proizvoda ribarstva i akvakulture	25
	Ulaganje u ekološku proizvodnju u akvakulturi	30
3.	Osmišljavanje promotivnih aktivnosti za preradu i razvoj ribarskih i akvakulturnih proizvoda korištenjem digitalnih proizvoda i platformi putem promicanja primjene digitalnih rješenja	Max 10
	Korištenje digitalnih alata i podrške u osmišljavanju aktivnosti za preradu, prodaju i razvoj ribarskih i akvakulturnih proizvoda ³⁵	5
	Izrada edukativne web-stranice u osmišljavanju promotivnih aktivnosti za preradu i razvoj ribarskih i akvakulturnih proizvoda ³⁶	5
4.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti³⁷	Max. 10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		65

³⁴ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom.

³⁵ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje koje alate digitalnog marketinga će koristiti u promociji održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda

³⁶ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

³⁷ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetski učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Kriteriji odabira za Mjeri M2: Skraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 2.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE³⁸)	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti kao FTE	10
	Očuvanje postojećih radnih mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 15
	Izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili uređenje i/ili nabava i/ili opremanje prodajnih mjesta za proizvode ribarstva i akvakulture	15
	Nabava i/ili opremanje ambulantskog ili dostavnog vozila za unaprjeđenje kratkog lanca opskrbe	10
	Razvoj softverskih rješenja za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture	5
3.	Prijavitelj projekta pripadnik je skupine u nepovoljnom položaju	Max. 4
	Prijavitelj je žena s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje	2
	Prijavitelj je mlada osoba s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje ³⁹	2
	Prijavitelj je osoba s invaliditetom s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje	2
4.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti⁴⁰	Max 10
	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti	10
5.	Projekt doprinosi promicanju digitalnih proizvoda i platformi kroz promicanje primjene digitalnih rješenja.	Max. 10
	Sudjelovanje na seminarima i/ili radionicama o važnosti razvoja digitalnih vještina (1 do 5 seminara/radionica)	5
	Sudjelovanje na seminarima i/ili radionicama o važnosti razvoja digitalnih vještina (6 do 10 seminara/radionica)	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		54

³⁸FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

³⁹ Mlada osoba je nositelj projekta koja u trenutku podnošenja prijave projekta nema više od 40 godina (dan prije navršavanja 41 godine starosti).

⁴⁰Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetske učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa

Kriterij odabira za Mjeru M3: Jačanje prepoznatljivosti ribarskog i akvakulturnog područja FLAG-a "Kvarner"

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 3.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE⁴¹)	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti kao FTE	10
	Očuvanje postojećih radnih mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 30
	Osmišljavanje i razvoj brend strategije ribarskog i akvakulturnog područja	15
	Izrada komunikacijske strategije	10
	Opremanje i/ili uređenje edukativne radionice u svrhu promocije ribarskog i akvakulturnog područja	10
3.	Projekt doprinosi teritorijalnoj koheziji područja lokalne inicijative	Max. 6
	Projekt se provodi na području koje uključuje osam ili više jedinice lokalne samouprave	6
	Projekt se provodi na području koje uključuje pet do sedam jedinica lokalne samouprave	2
4.	Doprinos prepoznatljivosti područja	Max. 7
	Promotivne aktivnosti u vidu izrade video spota	3
	Promotivne aktivnosti u vidu izrade web-stranice	3
	Organizacija aktivnosti u vidu održavanja edukacija/obuke za dionike ribarskog i akvakulturnog sektora (3 do 5 edukacija/obuka)	2
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		58

⁴¹FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

Kriteriji odabira za Mjeru M4: Očuvanje i zaštita morskog okoliša, bioraznolikosti i ekosustava FLAG-a „Kvarner“

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 4.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE⁴²):	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanje postojećeg broja radnih mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 40
	Građenje i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata ili prostora sustavima/opremom za odlaganje otpada iz rijeka, mora i priobalja, s naglaskom na održiva, zelena i inovativna rješenja odlaganja otpada u iskrcajnim lukama	30
	Aktivnosti čišćenja mora i priobalja (plaža)	10
	Aktivnosti recikliranja otpada i stvaranje inovativnih rješenja iz otpada prikupljenog iz mora i priobalja	5
3.	Doprinos zelenoj tranziciji RH⁴³	Max. 30
	Edukativne aktivnosti o načinima zbrinjavanja otpada	10
	Organizacija stručnih skupova radi razmjene iskustava i prakse	10
	Izrada promotivnog materijala nastavno na izgrađenu „zelenu“ infrastrukturu	10
4.	Projekt se provodi u JLS-u na području FLAG-a	Max. 6
	Projekt se provodi u suradnji dvije jedinica lokalne samouprave	2
	Projekt se provodi u suradnji tri i više jedinica lokalne samouprave	6
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		91

⁴² FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

⁴³ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi promociji zelenih politika i zelene tranzicije EU te koje aktivnosti će provesti u cilju edukacije djece te koliko u postotnom iznosu će iznositi smanjivanje bio-otpada od hrane u odgojno- obrazovnim ustanovama do kraja provedbe LRSR-a, u odnosu na početnu godinu provedbe projekta.

Kriteriji odabira za Mjeru M5: Očuvanje, valorizacije i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 5.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE⁴⁴):	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanje postojećeg broja radnih mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 20
	Izgradnja nove ili obnova društvene, kulturno, turističke i sl. infrastrukture	15
	Ulaganje u građenje i/ili nabavu i/ili opremanje prostora/objekata privezišta, istezališta, lučica, gatova uključujući specijalizirane dizalice za popravak i servis plovila	15
	Razvoj digitalnih rješenja: aplikacija/softverskih proizvoda, platformi i ostalih digitalnih usluga ⁴⁵	10
	Opremanje	5
3.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina i/ili osobe s invaliditetom⁴⁶	Max. 20
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina	10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 41 godine	10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem osobe s invaliditetom	10
4.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti⁴⁷	Max. 6
	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti	6
	Projekt ne doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti	2
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		51

⁴⁴ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

⁴⁵ Razvoj digitalnih rješenja: aplikacija/softverskih proizvoda, platformi i ostalih digitalnih usluga treba se odnositi na promicanje društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnim područjima.

⁴⁶ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina i/ili osobe sa invaliditetom.

⁴⁷ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetski učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Kriteriji odabira za Mjeru M6: Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskom okolišu

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 6.		BODOVI
1.	Vrsta aktivnosti⁴⁸	Max. 25
	Organizacija radionica i/ili seminara i/ili tečajeva i/ili sl. aktivnosti	15
	Organizacija edukativnih manifestacija	15
	Izrada studija i/ili analiza	10
2.	Tip aktivnosti⁴⁹	Max. 30
	Aktivnost se odnosi na promociju održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda	10
	Aktivnost se odnosi na promociju kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine	10
	Aktivnost se odnosi na učinkovito upravljanje lokalnim ribarstvenim resursima, staništima i pomorskim aktivnostima	10
3.	Projekt promovira moderne gastronomske metode/alate	Max. 6
	Projekt promovira moderne gastronomske metode/alate	6
	Projekt promovira tradicionalne gastronomske metode/alate	2
4.	Projekt doprinosi promicanju digitalnih proizvoda i platformi putem promicanja primjene digitalnih rješenja.	Max. 10
	Korištenje alata digitalnog marketinga u promociji održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda ⁵⁰	5
	Izrada edukativne web-stranice u cilju promociju kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine ⁵¹	5
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		71

⁴⁸Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

⁴⁹ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

⁵⁰ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje koje alate digitalnog marketinga će koristiti u promociji održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda

⁵¹Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

Kriteriji odabira za Mjeru M7: Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 7.		BODOVI
1.	Promicanje partnerstva između znanstveno-istraživačkih organizacija, sektora ribarstva i ostalih dionika s područja FLAG-a u cilju ostvarenja inovativnog i održivog plavog gospodarstva u razdoblju 2023.-2027.⁵²	Max. 25
	Prezentacija inovacija za lokalne dionike (20 do 50 sudionika)	15
	Prezentacija inovacija za lokalne dionike (51 do 100 sudionika)	25
2.	Projekt doprinosi zaštiti zdravlja i sigurnosti, kvaliteti proizvoda i stvaranju dodane vrijednosti u ribarstvu te sprječava štetni utjecaj na uzgojne vrste u akvakulturi	Max. 25
	Ulaganje u inovativnu ribarsku opremu i korištenje inovativne opreme u zaštiti zdravlja, povećanju sigurnost ribara, povećanju produktivnosti i stvaranju dodane vrijednost u ribarstvu ⁵³	20
	Korištenje inovativnih postupaka u uzgoju u cilju sprečavanja negativnog utjecaja invazivnih vrsta na uzgojne vrste u akvakulturi ⁵⁴	20
	Suradnja između različitih sektora (javnog, privatnog i civilnog sektora) radi rada/izrada znanstveno-stručnih studija/publikacija/ispitivanja zbog potpore održivom razvoju ribarstva i uvođenju novih tehnologija, proizvoda i usluga	10
3.	Projekt doprinosi primjeni inovativnih digitalnih proizvoda i platformi u cilju promocije inovacija i održivog plavog rasta (Blue Growth)	Max. 10
	Korištenje alata digitalnog marketinga u promociji inovacija i održivog plavog rasta u ribarstvu i/ili akvakulturi ⁵⁵	5
	Izrada edukativne web-stranice u cilju promocije inovacija i održivog plavog rasta u ribarstvu i akvakulturi ⁵⁶	5
5.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti⁵⁷	Max. 10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		70

⁵² Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

⁵³ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje i korištenje inovativne ribarske opreme štiti zdravlje, povećava sigurnost ribara, povećava produktivnosti i stvara dodanu vrijednost u ribarstvu.

⁵⁴ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način će korištenje inovativnih postupaka u uzgoju proizvoda akvakulture spriječiti negativni utjecaj invazivnih vrsta na uzgojne vrste u akvakulturi.

⁵⁵ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje koje alate digitalnog marketinga će koristiti u promociji održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda

⁵⁶ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

⁵⁷ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u obnovljive izvore energije (zelenu, energetske učinkovitu infrastrukturu), opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Prilog 2: Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRSR

Prioritet	Mjera LRSR	Izlazni pokazatelji	Ciljana vrijednost	Pokazatelji rezultata	Ciljana vrijednost (%)	Pokazatelji učinka
P1	M1	Br. realiziranih projekata	14	Udio stvorenih radnih mjesta obzirom na br. projekata	20%	Ulaganje u jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture Skrraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture Povećana dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture 'Jačanje prepoznatljivosti ribarskog i akvakulturnog područja FLAG-a „Kvarner“ 'Očuvanje i zaštita morskog okoliša, bioraznolikosti i ekosustava FLAG-a „Kvarner“ 'Očuvanje, valorizacija i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskom okolišu Povećan broj radnih mjesta, Zadržana postojeća radna mjesta 'Povećana prepoznatljivost proizvoda ribarstva i akvakulture 'Stvorene zdrave navike o važnosti brige za okoliš 'Korištenje alata digitalnog marketinga u promociji ribarstvene i akvakulturne baštine 'Olakšano održavanje ribarskih manifestacija
		Ukupan iznos javnih sredstava €	709.957	Udio sačuvanih radnih mjesta obzirom na br. projekata	40%	
P2	M2	Br. realiziranih projekata	9	Udio projekata koje provode ili su dio provedbe skupine u nepovoljnom položaju	30%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	239.000	Udio projekata kojim se povećava dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture obzirom na br. projekata	30%	
		Br. sačuvanih radnih mjesta	3,5	Udio projekata koji se odnosi na dodavanje vrijednosti proizvodima ribarstva i akvakulture obzirom na br. projekata	30%	
		Br. stvorenih radnih mjesta	2,3	Udio projekata koji se odnosi na edukativne aktivnosti razvoja digitalnih vještina	20%	
	M3	Br. realiziranih projekata	1	Udio projekta kojim se povećava prepoznatljivost FLAG-a i proizvoda ribarstva i akvakulture	100%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	30.000			
P3	M4	Br. realiziranih projekata	4	Udio projekata koji se odnose na edukativna događanja obzirom na broj projekata	20%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	180.000	Udio projekata u kojima se povećao broj prostora opremljenih sustavima/opremom za odlaganje otpada iz rijeke, mora i priobalja s obzirom na broj projekata	200%	
		Br. sačuvanih radnih mjesta	2,5	Udio projekata koji će provoditi aktivnosti čišćenje mora i priobalja (plaža) na području FLAG-a	100%	
		Br. stvorenih radnih mjesta	2,0	Udio projekata koji će koristiti digitalna rješenja i aplikacije s obzirom na broj projekata	20%	
	M5	Br. realiziranih projekata	8	Udio projekata koji se odnosi na promociju ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine s obzirom na broj projekata	20%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	230.000	Udio projekata koji se odnosi na upravljanje lokalnim ribarstvenim resursima i pomorskim aktivnostima	25%	

		Br. sačuvanih radnih mjesta	1,5	Udio sačuvanih radnih mjesta obzirom na br. projekata	20%	Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi korištenjem inovativne ribarske opreme te inovativnih postupaka
		Br. stvorenih radnih mjesta	2,0	Udio stvorenih radnih mjesta obzirom na br. projekata	20%	
P4	M6	Br. realiziranih projekata	8,0	Udio projekata koji se odnosi na promociju ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine s obzirom na broj projekata	50%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	160.000	Udio projekata koji se odnosi na osmišljavanje i organizaciju edukativnih događaja i manifestacija u ribarstvu i akvakulturi o obzirom na br. projekata	25%	
		Br. stvorenih radnih mjesta	0,5	Udio sačuvanih radnih mjesta obzirom na br. projekata	30%	
		Br. sačuvanih radnih mjesta	3,0	Udio stvorenih radnih mjesta obzirom na br. projekata	15%	
P5	M7	Ukupan iznos javnih sredstava €	50.000	Udio projekta koji se odnosi na ulaganje u inovativnu ribarsku opremu s obzirom na broj projekata	50%	
		Br. realiziranih projekata	2,0	Udio projekta koji se odnosi na inovativne postupke s obzirom na broj projekata	50%	

Prilog 3: Planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i godini provedbe (€)

Naziv	Plan 2023.	Plan 2024.	Plan 2025.	Plan 2026.	Plan 2027.	Plan 2028.	Plan 2029.
Prihodi po potpori koja se traži u LRSR (€)	4.985,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00
Prihodi od članarina i članskih doprinosa (€)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prihodi iz drugih izvora (potpore JL(R)S, zaklade..) (€)	0,00	6.600,00	6.600,00	6.600,00	6.600,00	6.600,00	6.600,00
Prihodi od donacija iz državnog proračuna (€)	16.000,00	12.000,00	12.000,00	15.000,00	15.000,00	10.000,00	40.000,00
Prihodi UKUPNO (€)	20.985,00	106.600,00	106.600,00	109.600,00	109.600,00	104.600,00	134.600,00
Rashodi za troškove vođenja LRSR-a (€)	4.985,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00
Ostali rashodi FLAG-a (€)	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	22.000,00
Rashodi UKUPNO (€)	4.985,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	110.000,00
Razlika - višak/manjak (€)	16.000,00	16.600,00	16.600,00	19.600,00	19.600,00	14.600,00	24.600,00

Prilog 4: Troškovi za funkcioniranje FLAG-a (€) – EFPR potpora

Troškovi za funkcioniranje FLAG-A (€) - EFPR potpora	
Troškovi rada	97.000,00
Troškovi osoblja	339.985,00
Troškovi osposobljavanja	21.000,00
Troškovi povezani s odnosima s javnošću	15.000,00
Financijski troškovi	0,00
Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	21.000,00
Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	30.000,00
Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju intervencija i pripremi Zahtjeva za potporu	9.000,00
Ukupno (€)	532.985,00

Prilog 5: Pregled mjera, ukupnog broja projekata, iznosa javne potpore i udjela u ukupnoj alokaciji sredstava

Prioritet / Mjera	Broj projekata	Iznos javne potpore (€)	Alokacija sredstava iz ukupne LRSR (€)
P1 Potpora jačanju konkurentnosti u ribarstvu i akvakulturi	14	709.957,00	44,40%
M1 Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture	14	709.957,00	44,40%
P2 Stvaranje dodatnih vrijednosti, radnih mjesta i prepoznatljivosti područja, privlačenje mladih ljudi te promicanje inovacija i digitalnih proizvoda u ribarstvu i akvakulturi	10	269.000,00	16,82%
M2 Skraćivanje lanaca opskrbe, povećanje vrijednosti te plasman na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture	9	239.000,00	14,95%
M3 Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja FLAG-a "Kvarner"	1	30.000,00	1,88%
P3 Valorizacija, očuvanje i promicanje ribarske i akvakulturne baštine u svrhu popularizacije društvene i kulturne baštine područja, poticanje diverzifikacije, digitalnih i zelenih aktivnosti te stvaranje novih radnih mjesta	12	410.000,00	25,64%
M4 Očuvanje i zaštita morskog okoliša, bioraznolikosti i ekosustava područja FLAG "Kvarner"	4	180.000,00	11,26%
M5 Očuvanje, valorizacija i promicanje javne materijalne i nematerijalne infrastrukture temeljene na ribarstvu, akvakulturi i životu uz more i na moru	8	230.000,00	14,38%
P4 Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju na održiv, inovativan i digitalan način uz naglasak na promociji proizvoda, tradicije i baštine ribarstva i akvakulture	8	160.000	10,01%
M6 Organizacija edukativnih događaja i manifestacija koje promiču ribarsku tradiciju i baštinu te unaprjeđuju znanje o morskome okolišu	8	160.000,00	10,01%
P5 Omogućavanje održivog plavog gospodarstva te poticanje razvoja i inovacija ribarskih i akvakulturnih zajednica	2	50.000,00	3,13%
M7 Poticanje inovacija u ribarstvu i akvakulturi	2	50.000,00	3,13%
Tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR	n/p	0,00	25,00%
A. Tekući troškovi	n/p	493.985,00	23,17%
1. Troškovi rada	n/p	97.000,00	4,55%
2. Troškovi osoblja	n/p	339.985,00	15,95%
3. Troškovi osposobljavanja	n/p	21.000,00	0,99%
4. Troškovi povezani s odnosima s javnošću	n/p	15.000,00	0,70%
5. Financijski troškovi	n/p	0,00	0,00%
6. Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	n/p	21.000,00	0,99%
B. Troškovi vođenja LRSR	n/p	39.000,00	1,83%
1. Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	n/p	30.000,00	1,41%
2. Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	n/p	9.000,00	0,42%
UKUPNO	n/p	2.131.942,00	100,00%

Prilog 6: Financijska alokacija po mjerama i godinama provedbe LRSR

Financijska alokacija po godini (€)	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	UKUPNO
P1	0,00	0,00	350.000,00	200.000,00	159.957,00	0,00	0,00	709.957,00
M1	0,00	0,00	350.000,00	200.000,00	159.957,00	0,00	0,00	709.957,00
P2	0,00	120.000,00	149.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	269.000,00
M2	0,00	120.000,00	119.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	239.000,00
M3	0,00	0,00	30.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.000,00
P3	0,00	180.000,00	115.000,00	115.000,00	0,00	0,00	0,00	410.000,00
M4	0,00	180.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	180.000,00
M5	0,00	0,00	115.000,00	115.000,00	0,00	0,00	0,00	230.000,00
P4	0,00	0,00	80.000,00	0,00	80.000,00	0,00	0,00	160.000,00
M6	0,00	0,00	80.000,00	0,00	80.000,00	0,00	0,00	160.000,00
P5	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
M7	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
Tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR	4.985,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	532.985,00
A. Tekući troškovi	4.985,00	81.500,00	81.500,00	81.500,00	81.500,00	81.500,00	81.500,00	493.985,00
1. Troškovi rada	1.000,00	16.000,00	16.000,00	16.000,00	16.000,00	16.000,00	16.000,00	97.000,00
2. Troškovi osoblja	3.985,00	56.000,00	56.000,00	56.000,00	56.000,00	56.000,00	56.000,00	339.985,00
3. Troškovi osposobljavanja	0,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	21.000,00
4. Troškovi povezani s odnosima s javnošću	0,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	15.000,00
5. Financijski troškovi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	0,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	21.000,00
B. Troškovi vođenja LRSR	0,00	6.500,00	6.500,00	6.500,00	6.500,00	6.500,00	6.500,00	39.000,00
1. Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	0,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	30.000,00
2. Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju intervencija i pripremi Zahtjeva za potporu	0,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	9.000,00
UKUPNO								2.131.942,00

Prilog 7: Popis kulturnih dobara na području FLAG „Kvarner“

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Rijeka			
1	Kameni stup za zastavu-stendarac	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Guvernerova palača	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Zgrada Hrvatskog narodnog kazališta "Ivana pl. Zajca"	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Zgrada bivše tvornice "Rikard Benčić"	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Zgrada bivšeg Lazareta	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Stari gradski zid ispred O.Š. "Nikole Tesle"	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Palazzo Modello	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Bivši augustinski, danas dominikanski samostan	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Crkva sv. Jeronima	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
10	Zgrada bivšeg Municipija	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
11	Gradska palača	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
12	Kaštel Trsat	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
13	Katedrala sv. Vida	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
14	Franjevački samostan s crkvom Gospe Trsatske	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
15	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
16	Kulturno - povijesna cjelina grada Rijeke	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
17	Palača Adria	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
18	Lučka skladišta XIII (12) i XV (13), Budimpeštansko pristanište	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
19	Zgrada Filodrammatice	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
20	Vila nadvojvode Josipa Habsburga	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
21	Sudbena palača i zatvor	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
22	Crkve sv. Romualda i Svih Svetih	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
23	Lučka skladišta XIX (18), XX (19), XXI (20) i XXII (21), Praško pristanište	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
24	Kulturno-povijesna cjelina Groblje Trsat	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
25	Arheološka zona sv. Križ	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
26	Zgrada Celligoi	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
27	Sinagoga	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
28	Crkva sv. Marije	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
29	Zgrada Bakarčić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
30	Vila Kramar	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
31	Hotel Emigranti	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
32	Zgrada Venutti	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
33	Hotel Bristol	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
34	Riječki neboder	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
35	Casa Veneziana (Rezidencija Whitehead)	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
36	Zgrada "Teatra Fenice"	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
37	Lučko skladište XIV (17), Visinov gat	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
38	Mauzolej Gorup	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
39	Mauzolej Manasteriotti	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
40	Mauzolej Whitehead	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
41	Kulturno-povijesna cjelina Groblja Kozala	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
42	Lansirna stanica torpeda i kompresorska stanica za punjenje torpeda zrakom u sklopu bivše tvornice "Torpedo"	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
43	Motel Panorama	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
44	Tripundanske svečanosti i kolo sv. Tripuna - tradicije bokeljskih Hrvata u Hrvatskoj	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
45	Sklop Dječje bolnice Kantrida	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
46	Kulturnopovijesna industrijska cjelina bivše tvornice INA Mlaka	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
47	Tradicija esperanta u Hrvatskoj	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
48	Umijeće izrade riječkog morčića (moretto fiumano)	Nematerijalna	Preventivno zaštićeno dobro
49	Sustav podzemnih skloništa - tunela na lokaciji Podmurvice-Rujevica	Nepokretna pojedinačna	Preventivno zaštićeno dobro
50	Skladište br. 40	Nepokretna pojedinačna	Preventivno zaštićeno dobro
51	Upravna zgrada ex tvornice Torpedo (Direzione)	Nepokretna pojedinačna	Preventivno zaštićeno dobro
52	Umijeće gradnje i plovidbe tradicijskim barkama Kvarnera	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Krk			
1	Franjevački samostanski kompleks sv. Franje Asiškog	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Samostan trećoredaca glagoljaša s crkvom sv. Marije od E	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Crkva sv. Krševana	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Kaštel	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Šesterokutna kula	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Kompleks Katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije i	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Kompleks Franjevačkog samostana s crkvom Navještenja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Crkva sv. Dunata	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Crkva Majke Božje od zdravlja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
10	Ruralna cjelina naselja Brzac	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
11	Kulturno-povijesna cjelina naselja Kornić	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
12	Ruralna cjelina Linardići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
13	Ruralna kulturno-povijesna cjelina Milohnići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
14	Etnografska zona	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
15	Kulturno-povijesna urbanistička cjelina grada Krka	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
16	Kasnoantički gradski bedem u cjelini s međuprostorom i	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
17	Crkva sv. Kuzme i Damjana sa zvonikom	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
18	Ruralna kulturno-povijesna cjelina naselja Lakmartin	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
19	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Omišalj			
1	Povijesna urbana cjelina Omišalj	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
2	Podmorske arheološke zone	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
3	Kompleks Mirine-Fulfinum s arheološkim nalazištem	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
4	Crkva sv. Josipa	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Ostatci crkve sv. Mihovila na lokalitetu Hamčec	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Arheološko nalazište i crkvice Mohorov	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
7	Crkva sv. Antona Padovanskog	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Crkva sv. Jelene	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Arheološka zona otoka Sveti Marko	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
10	Arheološka zona i etnološka zona Voz	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
11	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
12	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
13	Kuća Kumbatović-Landauf	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Malinska-Dubašnica			
1	Franjevački samostan s crkvom sv. Marije Magdalene	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Ruralna cjelina naselja Sveti Vid	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
3	Etnozona Miholjice - Semenje	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
4	Etnozona Seršići - Sveti Vid	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
5	Stambeni objekt s okolišem	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Crkva sv. Jurja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Crkva sv. Kuzme i Damjana	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
10	Zvonik sv. Apolinara	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
11	Ostatci crkve sv. Nikole kod sela Strilčić na otoku Krku	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
12	Kulturnopovijesna cjelina naselja Bogovići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
13	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Kremenići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
14	Kulturnopovijesna cjelina naselja Milčetići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
15	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Oštrobradić	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
16	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Strilčići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
17	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Sveti Anton	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
18	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Sveti Ivan	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
19	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Turčić	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
20	Kulturnopovijesna ruralna cjelina naselja Žgombići	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Dobrinj			
1	Toš (mlin za masline)	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Zvonik župne crkve	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Tradicijska stambena zgrada	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Ruralna cjelina naselja Dolova	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
5	Etnografska zona Dolovo	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
6	Ruralna cjelina Gabonjin	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
7	Ruralna cjelina Klimno	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
8	Etnološka zona	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
9	Ruralna cjelina	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
10	Kulturno-povijesna urbanistička cjelina grada Dobrinj	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
11	Arheološka zona Za Zidine-Mirine	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
12	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Vrbnik			
1	Stambeni objekt s gospodarskim okolišem	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Crkva sv. Jurja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Etnozona Risika - Dolinje Selo	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
5	Ruralna cjelina Risika - Glavica	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
6	Etnozona Misučajnica	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
7	Kulturno-povijesna cjelina naselja Vrbnika	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
8	Nekadašnja crkva sv. Nedjelje	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Arheološka zona Kostrilj	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
10	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
11	Kompleks crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Punat			
1	Toš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Ruralna cjelina naselja Punat	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
3	Podmorsko arheološko nalazište	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
4	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Naziv kulturnog dobra	Vrsta	Pravni status
Baška			
1	Crkva sv. Lucije s benediktinskom opatijom	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Kulturno-povijesna cjelina naselja sv. Juraj i Bernardovi	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
3	Etnozona Sveti Juraj	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
4	Kulturno-povijesna ruralna cjelina Jurandvor	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
5	Kulturno-povijesna cjelina grada Baške	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
6	Podmorsko arheološko nalazište	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
7	Arheološko nalazište crkve sv. Nikole i grobnice	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
8	Arheološka zona Korintija, Bosar-Sokoli	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
9	Krčki tanci, tradicijski plesovi otoka Krka	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro

Izvor: Ministarstvo kulture i medija RH: „Registar kulturnih dobara RH“, <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>

Prilog 8: Broj dolazaka (D) i noćenja (N) domaćih i stranih turista od 2019.-2021. na ribarstvenom području

JLS	D/N	2019.			2020.			2021.			Indeks 2021 : 2019
		Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	
Grad Rijeka	D	162.162	30.726	131.436	59.827	19.136	40.691	107.087	25.313	81.774	66
	N	407.677	73.734	333.943	185.088	48.729	136.359	320.869	59.005	261.864	78,7
Grad Krk	D	234.785	9.514	225.271	113.580	11.902	101.678	192.177	14.447	177.730	81,9
	N	1.320.305	39.764	1.280.541	686.363	44.039	642.324	1.121.117	54.954	1.066.163	84,9
Općina Omišalj	D	157.563	11.336	146.227	64.876	10.391	54.485	122.270	16.294	105.976	77,6
	N	836.026	47.773	788.253	376.553	44.294	332.259	664.955	63.814	601.141	79,5
Općina Malinska-Dubašnica	D	116.197	11.991	104.206	60.929	12.625	48.304	90.308	12.839	77.469	77,7
	N	677.458	51.293	626.165	373.013	54.147	318.866	559.331	58.384	500.947	82,6
Općina Dobrinj	D	64.713	2.407	62.306	39.141	3.176	35.965	57.741	3.939	53.802	89,2
	N	422.790	12.468	410.322	267.193	15.250	251.943	386.017	18.774	367.243	91,3
Općina Vrbnik	D	19.493	1.178	18.315	10.790	1.479	9.311	17.203	1.981	15.222	88,3
	N	110.458	3.661	106.797	66.123	4.479	61.644	97.111	5.798	91.313	87,9
Općina Punat	D	110.245	5.396	104.849	56.653	5.381	51.272	87.979	7.222	80.757	79,8
	N	599.723	22.740	576.983	328.148	23.620	304.528	498.815	30.647	468.168	83,2
Općina Baška	D	180.017	10.441	169.576	86.855	9.422	77.433	145.727	14.439	131.288	81
	N	996.474	37.933	958.541	512.447	35.466	476.981	837.894	49.376	788.518	84,1
LAGUR KVARNER	D	1.045.175	82.989	962.186	492.651	73.512	419.139	820.492	96.474	724.018	78,5
	N	5.370.911	289.366	5.081.545	2.794.928	270.024	2.524.904	4.486.109	340.752	4.145.357	83,5
PGŽ	D	2.966.489	356.143	2.610.346	1.323.327	270.451	1.052.876	2.212.424	389.020	1.823.404	74,6
	N	15.314.671	1.288.395	14.026.276	7.823.200	1.019.251	6.803.949	12.446.206	1.395.245	11.050.961	81,3
Udio LAGUR-a u PGŽ	D	35,20%	23,30%	36,90%	37,20%	27,20%	39,80%	37,10%	24,80%	39,70%	105,3
	N	35,10%	22,50%	36,20%	35,70%	26,50%	37,10%	36,00%	24,40%	37,50%	102,8

Izvor: DZS, Podaci, Statistika u nizu, Gradovi i općine u statistici, Turizam, tablica 6

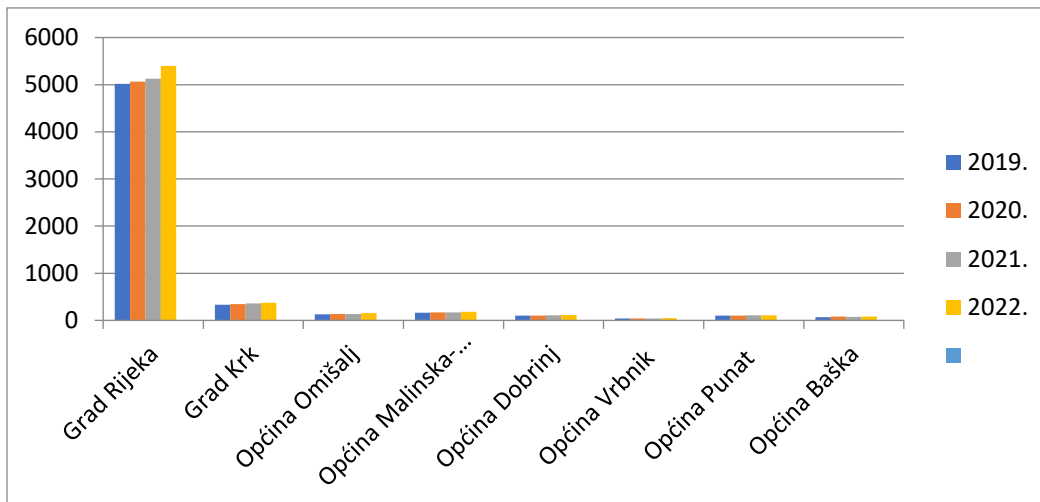
Prilog 9: Tablice i grafikoni o broju poljoprivrednih gospodarstava, površinama, podjeli prema dobi nositelja, te vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta

Broj poduzetnika prema JLS, JRS i ribarstvenom području od 2019.- 2022. godine

Prostorna jedinica	2019.	2020.	2021.	2022.	Razlika % 2022./2021
Rijeka	5.016	5.068	5.127	5.397	5,3
Krk	333	347	357	373	4,5
Omišalj	129	136	138	154	11,6
Malinska-Dubašnica	161	168	171	184	7,6
Dobrinj	99	103	109	115	5,5
Vrbnik	41	41	43	44	2,3
Punat	100	101	106	110	3,8
Baška	69	79	77	81	5,2
LAGUR Kvarner	5.948	6.043	6.128	6.458	5,4
PGŽ	11.254	11.455	11.748	12.248	4,3

Izvor: HGK, <https://digitalnakomora.hr/pretraga/statistika>

Broj poduzetnika u ribarstvenom području 2019. - 2022. godine

Izvor: HGK, <https://digitalnakomora.hr/pretraga/statistika>

Broj poduzetnika prema područjima djelatnosti⁵⁸ u 2022. godini

Prostorna jedinica	G	M	F	I	C	N	L	H	J	S	R	A	Q	P	E	D	K	B	O
Rijeka	968	1136	658	427	461	264	291	284	299	225	94	43	107	77	23	16	22	0	2
Krk	52	57	47	65	24	28	30	11	13	6	8	19	5	3	3	1	1	0	0
Omišalj	16	25	27	30	7	9	18	2	10	2	2	2	1	1	0	2	0	0	0
Malinska-Dubašnica	23	13	31	57	7	14	27	2	5	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Dobrinj	14	10	17	26	3	15	10	3	3	1	1	6	2	0	2	2	0	0	0
Vrbnik	2	4	6	14	5	2	4	0	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Punat	13	7	6	30	11	15	7	5	2	1	2	5	1	3	1	1	0	0	0
Baška	6	9	4	29	4	13	4	3	2	0	1	1	1	1	1	2	0	0	0
FLAG	1094	1261	796	678	522	360	391	310	336	237	109	80	118	86	30	25	23	0	2
PGŽ	2198	1961	1741	1388	1136	738	711	590	501	418	217	191	169	127	66	52	35	7	2

Izvor: HGK, <https://digitalnakomora.hr/pretraga/statistika>

Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu u 2022. godini

Prostorna jedinica	Druge pravne osobe	OPG	Obrt	SOPG	Trgovačko društvo	Zadruga
Rijeka	1	337	6	253	39	
Krk	2	148	8	66	6	1
Omišalj		16	1	15	1	
Malinska-Dubašnica		59	3	21	1	
Dobrinj		28		20	1	
Vrbnik		96	4	82	7	1
Punat	1	69	2	19	2	
Baška		45	1	13	2	
LAGUR	4	798	25	489	59	2
PGŽ	8	2.584	67	1.325	133	17

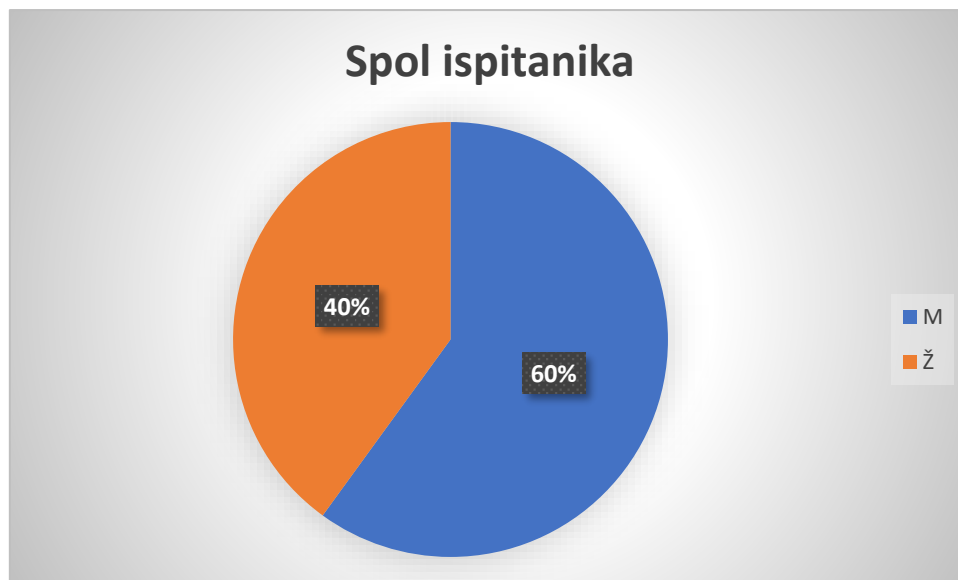
Izvor: APPRRR, stanje na dan 31.12.2022.

⁵⁸ Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.: A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; B – Rudarstvo i vađenje; C – Prerađivačka industrija; D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom; E – Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša; F – Građevinarstvo; G – Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala; H – Prijevoz i skladištenje; I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane; J – Informacije i komunikacije; K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; L – Poslovanje nekretninama; M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti; N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; P – Obrazovanje; Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; R – Umjetnost, zabava i rekreacija; S – ostale uslužne djelatnosti.

Prilog 10: Analiza anketnih upitnika

Spolna struktura osoba koje su popunile anketni obrazac bila je sljedeća: 12 muškaraca (60%) i 8 žene (40%), što je prikazano nastavno:

Spolna struktura osoba koje su popunile anketni obrazac

Izvor: Anketni upitnici

Disperzija mjesta prebivališta i/ili mjesta poslovanja osoba koje su popunile anketni obrazac bila je sljedeća:

Popunjeni anketni upitnici prema prebivalištu i mjestu poslovanja

Izvor: Anketni upitnici

U pogledu organizacijskog oblika ispitanika koji su popunili Anketni upitnik, 3 ispitanika dolazilo je iz jedinica lokalne samouprave, 12 ispitanika su bili predstavnici gospodarskog sektora (od toga 10 direktno iz sektora ribarstva i akvakulture, a 2 predstavnika imaju poveznicu sa sektorom), 4 predstavnika su članovi udruga, a 1 ispitanik spada po ostale, a odnosi se na zadružno poduzetništvo povezano sa sektorom ribarstva i akvakulture.

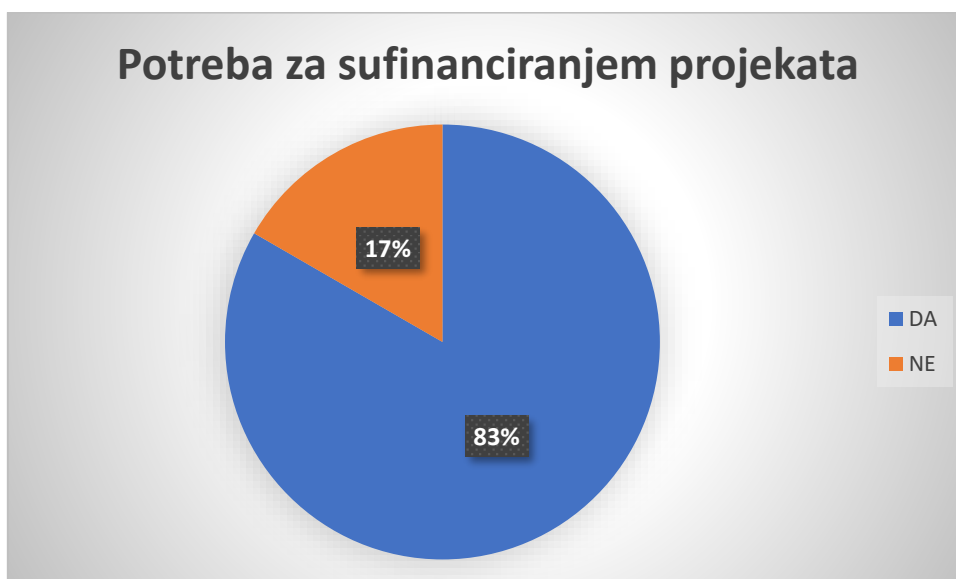
Organizacijski oblik ispitanika, koji su popunili Anketni upitnik

Izvor: Anketni upitnici

U pogledu potrebe za sufinanciranjem projekata, 17% ispitanika koji su ispravno popunili Anketni upitnik (15 od 18) imaju potrebu za sufinanciranjem projekata.

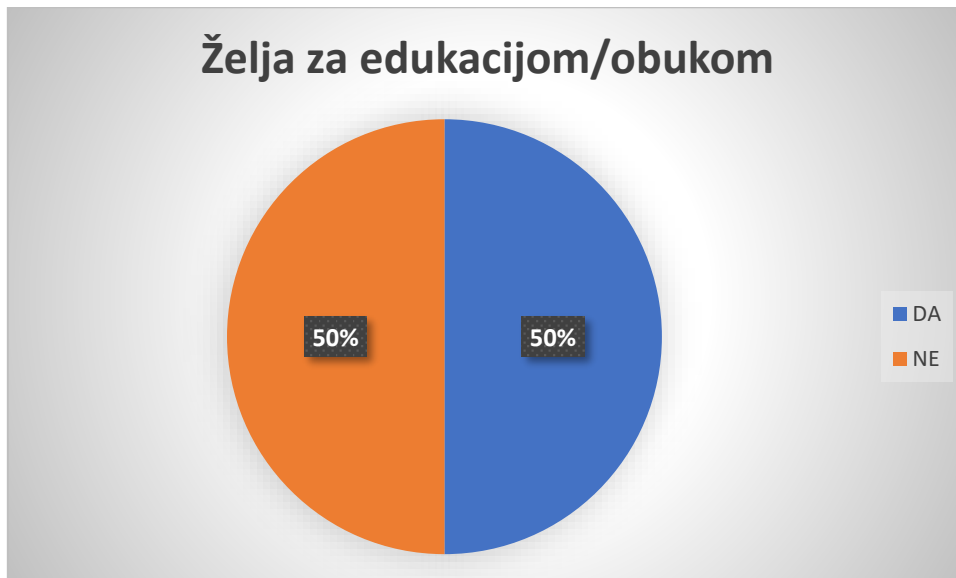
Potreba za sufinanciranjem projekata

Izvor: Anketni upitnici

U pogledu potrebe za edukacijom i/ili obukom, 50% ispitanika koji su ispravno popunili Anketni upitnik imaju potrebu za edukacijom i/ili obukom.

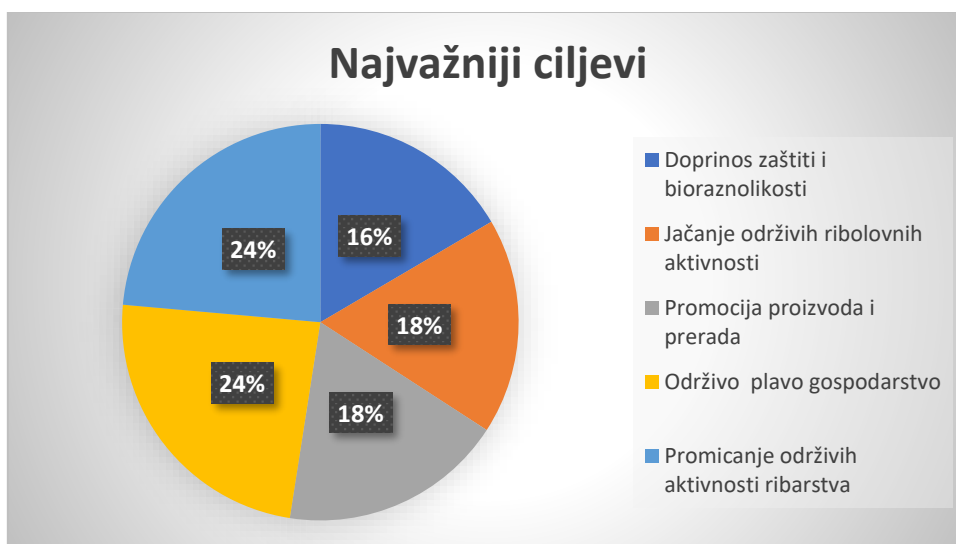
Potreba za edukacijom i/ili obukom.

Izvor: Anketni upitnici

Dva najvažnija cilja koje su anketirani ispitanici naveli su održivo plavo gospodarstvo i promicanje održivih aktivnosti ribolova.

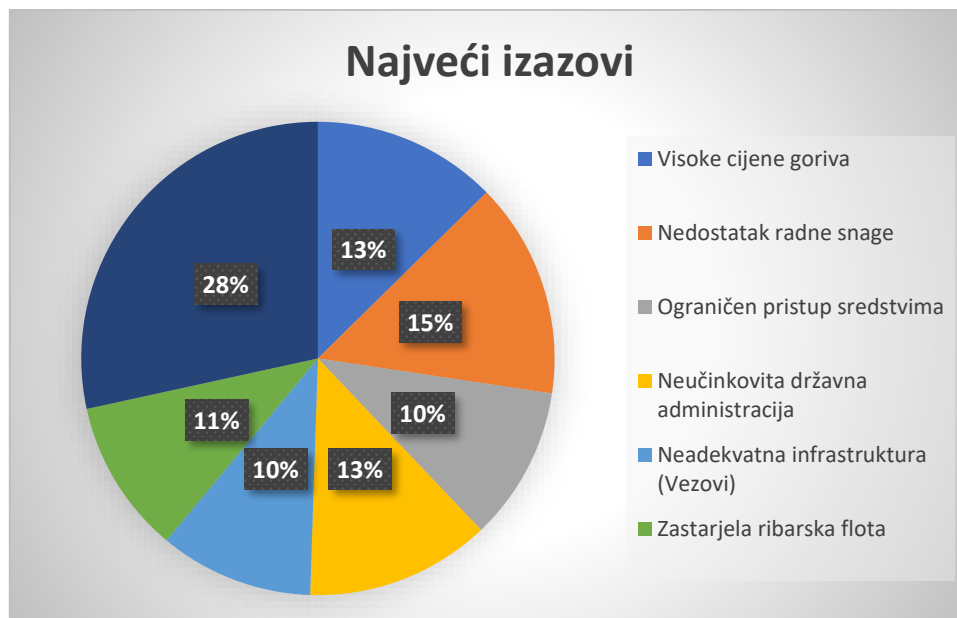
SWOT analiza - ciljevi

Izvor: Anketni upitnici

U pogledu najvećih izazova, anketirani ispitanici su redom, po najvišem broju bodova, naveli: nedostatak radne snage, neučinkovitu državnu administraciju, visoke cijene goriva, zastarjelu ribarsku flotu, neadekvatnu infrastrukturu i ograničen pristup sredstvima.

SWOT analiza – Izazovi⁵⁹

Izvor: Anketni upitnici

⁵⁹Pod ostalo spadaju: neiskustvo u pripremi projekata, složenost poreznih propisa, nedostatak sredstava za rad, nedovoljna motiviranost članova, visoki porezi, loša radna etika, restriktivni radni propisi, korupcija i kriminal, zone zabrane rada, kašnjenja u naplati izdane usluge, visoke cijene inputa i nedovoljno obrazovana radna snaga.

TABLICE I SLIKE

TABLICE

Tablica 1. Osnovni podaci o području FLAG-a „Kvarner“	3
Tablica 2. Dječji vrtići i pravne osobe na području FLAG-a, početak pedagoške godine.....	12
Tablica 3. Osnovni podaci o području FLAG-a „Kvarner“	15
Tablica 4. Kretanje stanovništva na području FLAG-a „Kvarner“ i migracijski saldo (2022.).....	16
Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva na području PGŽ i FLAG-a „Kvarner“ (2022.).....	17
Tablica 6. Prirodno kretanje stanovništva na ribarstvenom području, 2020., 2021. i 2022. godine.....	17
Tablica 7. Stanovništvo FLAG-a prema završenoj školi (2021.).....	18
Tablica 8. Uzgajališta na području FLAG-a.....	19
Tablica 9. Aktivni obrti na području FLAG-a registrirani za djelatnost ribarstva (2023.).....	21
Tablica 10. Broj plovila s matičnom lukom na području FLAG-a u 2023.g.....	22
Tablica 11. Ovlaštenici povlastice za GR sa prebivalištem u JLS.....	22
Tablica 12. Količina iskrcaja morskih organizama na području FLAG-a	23
Tablica 13. Iskrcaj ribe i drugih morskih organizama na iskrcajnim mjestima FLAG-a (kg) u 2022.g....	24
Tablica 14. Iskrcaj ribe i drugih morskih organizama na iskrcajnim mjestima FLAG-a (kg) u 2021.g....	24
Tablica 15. SWOT analiza	30
Tablica 16. Intervencijska logika LRSR FLAG-a „Kvarner“	35
Tablica 17. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 1, Mjera 1.....	37
Tablica 18. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 2, Mjera 2.....	39
Tablica 19. Intervencijska logika: Cilj 1, Prioritet 2, Mjera 3.....	40
Tablica 20. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 3, Mjera 4.....	41
Tablica 21. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 3, Mjera 5.....	42
Tablica 22. Intervencijska logika: Cilj 2, Prioritet 4, Mjera 6.....	44
Tablica 23. Intervencijska logika: Cilj 3, Prioritet 5, Mjera 7.....	45
Tablica 24. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata.....	51
Tablica 25. Dinamika provedbe i financiranja projekata u okviru LRSR i očekivani broj prijave od 2023. do 2029. godine	52

SLIKE

Slika 1: Nove statističke regije Republike Hrvatske	2
Slika 2: Ribolovne pod-zone unutar ribarstvenog područja Kvarner	5
Slika 3: Kartografski prikaz FLAG-a Kvarner	6
Slika 4: Obala FLAG-a i granice ribolovnih zona E	7
Slika 5: Zaštićena područja FLAG-a	11
Slika 6: Struktura stanovništva FLAG-a prema glavnim dobnim skupinama.....	17